

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE
O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2019. GODINU**

Zagreb, listopad 2020.

SADRŽAJ

1.	UVOD	2
	1.1. Metodologija praćenja i prikaza državnih potpora	3
	1.2. Prikupljanje i obrada podataka o državnim potporama	6
	1.3. Metodologija prikaza podataka o državnim potporama	6
	1.4. Sažetak Godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2019. godinu	7
2.	DRŽAVNE POTPORE U 2019. GODINI	10
	2.1. Usporedba s makroekonomskim pokazateljima	10
	2.2. Kategorije državnih potpora	13
	2.3. Državne potpore prema instrumentima	16
	2.4. Državna jamstva kao instrument potpore	18
3.	DRŽAVNE POTPORE POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU	21
4.	DRŽAVNE POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA	25
	4.1. HORIZONTALNE POTPORE	26
	4.1.1. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije	29
	4.1.2. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije	31
	4.1.3. Potpore za zapošljavanje	33
	4.1.4. Potpore malim i srednjim poduzetnicima	35
	4.1.5. Potpore za usavršavanje	37
	4.1.6. Potpore za kulturu	38
	4.2. REGIONALNE POTPORE	40
	4.3. DRŽAVNE POTPORE NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	43
	4.4. SEKTORSKE POTPORE	45
	4.4.1. Potpore za poštanske usluge	50
	4.4.2. Potpore prometu	51
	4.4.3. Potpore brodogradnji	54
	4.4.4. Potpore turizmu	56
	4.4.5. Potpore za sanaciju i restrukturiranje	57
	4.4.6. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje	58
5.	POTPORE MALE VRIJEDNOSTI	60
6.	ZAKLJUČAK	65
	PRILOG 1. Davatelji potpora na razini središnje države u 2019. godini	69
	PRILOG 2. Kategorije državnih potpora	70
	PRILOG 3. Instrumenti državne potpore	73

1. UVOD

Ministarstvo financija izradilo je Godišnje izvješće o državnim potporama za 2019. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće) sukladno Zakonu o državnim potporama (Narodne novine, br. 47/14 i 69/17; u daljnjem tekstu: Zakon) te ga dostavlja Vladi Republike Hrvatske koja Izvješće dostavlja Hrvatskome saboru. Predmetno Izvješće je sedamnaesto po redu, a sedmo koje je izradilo Ministarstvo financija, dok je prvih deset Izvješća izradila Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja koja je bila nadležna za poslove državnih potpora u razdoblju od 2. travnja 2003. godine do 23. travnja 2014. godine.

Izvješće je Ministarstvo financija izradilo isključivo temeljem podataka o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti koje su davatelji potpora (ministarstva, agencije, fondovi, Hrvatska banka za obnovu i razvitak i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave) dostavili putem Internet aplikacije Registra državnih potpora i potpora male vrijednosti (u daljnjem tekstu: Registar), temeljem Zakona i Pravilnika o dostavi prijedloga državnih potpora, podataka o državnim potporama i potporama male vrijednosti te registru državnih potpora i potpora male vrijednosti (Narodne novine, broj 127/17; u daljnjem tekstu: Pravilnik).

Izvješće uključuje i podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti u sektoru poljoprivrede i ribarstva, iako navedene potpore nisu predmet Zakona, međutim Ministarstvo poljoprivrede je sukladno Zakonu obvezno dostavljati Ministarstvu financija podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti poljoprivredi i ribarstvu kako bi se isti uključili u Izvješće.

Ministarstvo financija uspostavilo je Registar kao jedinstvenu elektroničku bazu podataka koja sadrži podatke o svim prijavljenim programima i pojedinačnim potporama te podatke o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti na području Republike Hrvatske, a započeo je s radom 1. siječnja 2017. godine.

Ovo Izvješće također sadrži analitički prikaz svih državnih potpora i potpora male vrijednosti dodijeljenih u 2019. godini u Republici Hrvatskoj sa svim revidiranim podacima o dodijeljenim državnim potporama i potpora male vrijednosti u 2018. i 2017. godini, sukladno metodologiji prikazivanja državnih potpora koja se koristi u Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU).

Točnost i vjerodostojnost dostavljenih podataka o potporama putem Registra (prijedloga programa/pojedinačne potpore te podataka o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti na području Republike Hrvatske), isključivo ovisi o davateljima potpora koji su spomenute podatke dužni u Registar dostavljati bez odgode.

U Izvješću se koriste nazivi tijela državne uprave koji su bili važeći u tijeku prikupljanja podataka.

1.1. METODOLOGIJA PRAĆENJA I PRIKAZA DRŽAVNIH POTPORA

Pravni temelj

Zakon uređuje nadležnost tijela Republike Hrvatske iz područja državnih potpora i potpora male vrijednosti, politiku državnih potpora Republike Hrvatske, postupanja prije dodjele državnih potpora, vođenje evidencija te izvještavanje o državnim potporama te potporama male vrijednosti.

Državna potpora

Sukladno Zakonu, **državna potpora** je stvarni i potencijalni rashod ili umanjeni prihod države dodijeljen od strane davatelja državne potpore u bilo kojem obliku koji narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja stavljajući u povoljniji položaj određenog poduzetnika ili proizvodnju određene robe i/ili usluge utoliko što utječe na trgovinu između država članica EU u skladu s člankom 107. UFEU-a. Predmetni navodi preuzeti su iz članka 107. stavka 1. UFEU-a koji dodatno propisuje da su državne potpore nespojive s unutarnjim tržištem.

Korisnik državne potpore/potpore male vrijednosti sukladno Zakonu, je svaka pravna i fizička osoba koja, obavljajući gospodarsku djelatnost, sudjeluje u prometu roba i usluga, a prima državnu potporu/potporu male vrijednosti, bez obzira na njen oblik i namjenu.

Davatelj državne potpore/potpore male vrijednosti je središnje tijelo državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te svaka pravna osoba koja dodjeljuje državne potpore/potpore male vrijednosti.

Kako bi utvrdili ima li neka državna intervencija karakter državne potpore, sukladno odredbama Zakona koji uređuju pojam državne potpore, potrebno je, u svakom pojedinom slučaju dodjele državnih sredstava, utvrditi jesu li kumulativno ispunjeni uvjeti koji se odnose na izvore sredstava/mjera, davanje prednosti na tržištu i s time povezanom selektivnosti i utječu li sredstva mjere na trgovinu između Republike Hrvatske i EU:

- 1) **oddjela državnih sredstava** – državnom potporom smatra se ona mjera koja uključuje sredstva dodijeljena iz državnog proračuna, proračuna županije, grada i općine, fondova i pravnih osoba u vlasništvu države – odnosno ona sredstva nad čijom dodjelom javna vlast ima kontrolu. Pored izravnih proračunskih izdataka, državnom potporom se smatra i manji odnosno neostvareni prihod države zbog neplaćenog poreza, doprinosa ili drugog nepodmirenog dugovanja odnosno neizvršene financijske obveze prema državi, prodaja nekretnina i pokretnina u vlasništvu države ispod tržišne cijene i bez provedenog natječaja i sl. Državnim sredstvima smatraju se i sredstva od EU (npr. iz strukturnih Fondova) ako nacionalna tijela imaju diskrecijsko pravo odlučivanja o upotrebi tih sredstava
- 2) **ostvarivanju prednosti na tržištu** – gospodarska prednost na tržištu ostvaruje se činjenicom da je korisnik potpore primio sredstva koja ne bi mogao ostvariti svojim redovitim poslovanjem. Pored očitih državnih potpora kao što su subvencije, oslobađanja od plaćanja poreza, subvencije kamata, državnih jamstva itd., postoje i ostale državne potpore koje su manje očite, a također omogućuju postojanje

gospodarske prednosti, a to su: prodaja/iznajmljivanje zemljišta u državnom vlasništvu poduzetniku po povoljnijoj cijeni od tržišne, omogućavanje pristupa javnoj infrastrukturi bez plaćanja naknade za istu, te dokapitalizacija poduzetnika od strane države pod povoljnijim uvjetima nego što bi to učinio privatni investitor

- 3) **selektivnosti** – ovaj uvjet ukazuje na činjenicu da je dodjelom sredstava iz proračuna države poduzetnik/sektor doveden u povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurenciju. O selektivnosti se može raditi i kada postoji određeno diskrecijsko pravo odlučivanja prilikom dodjele potpore od strane davatelja potpore
- 4) **utjecaju na trgovinu između Republike Hrvatske i EU** (tržišno natjecanje) – u ovom slučaju utvrđuje se utječe li, zbog dobivene potpore, poduzetnik ili proizvođač određene robe i/ili usluge na trgovinu između država članica EU, odnosno dolazi li do narušavanja tržišnog natjecanja.

Državnom potporom može se smatrati svaka mjera dodijeljena u korist poduzetnika u smislu Zakona i pravne stečevine EU ukoliko su kumulativno ispunjeni naprijed navedeni kriteriji. Međutim, ukoliko pojedina javna mjera kumulativno ne ispunjava sva četiri naprijed navedena kriterija, tada se ne radi o državnoj potpori. Odluku o postojanju ili ne postojanju državne potpore donosi Europska komisija, a može je donijeti i nacionalni sud kako to proizlazi iz Obavijesti Komisije o provedbi prava državnih potpora od strane nacionalnih sudova.¹ Državne potpore nespojive su s unutarnjim tržištem, osim ako ne ispunjavaju uvjete spojivosti određene posebnim pravilima ovisno o vrsti potpore.

Državne potpore dodjeljuju se putem **programa državnih potpora ili kao pojedinačne potpore**:

- 1) **Program državne potpore** je pravni akt temeljem kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju državne potpore.
- 2) **Pojedinačna državna potpora** je državna potpora koja je dodijeljena poduzetniku temeljem programa državne potpore ili je dodijeljena poduzetniku neovisno o postojanju programa državne potpore (tzv. ad hoc potpora).

Učinak predmetne mjere, a ne njezin uzrok, vrsta ili cilj odlučujući su prilikom dodjele državne potpore, jer sam pojam državne potpore obuhvaća osim subvencija (rashodna strana državnog proračuna) i ostale instrumente državnih potpora (npr. oslobođenje ili smanjenje poreza na dobit) koji na razne načine smanjuju prihodnu stranu državnog proračuna i imaju jednake učinke kao i subvencije.

Instrumenti putem kojih se dodjeljuju državne potpore prikazani su u Prilogu 3. ovoga Izvješća.

¹ Točka 10. Obavijesti Komisije (Službeni list Europske unije, C 85, od 9. travnja 2009. godine).

Što se ne smatra državnom potporom

Sukladno praksi Europske komisije i europskih sudova, sljedeći transferi ne bi se smatrali državnim potporama:

- transferi sredstava iz državnog proračuna jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim tijelima za obavljanje djelatnosti koje nemaju gospodarski karakter
- opće mjere gospodarske politike koje se odnose na sve poduzetnike i gospodarske sektore, primjerice smanjivanje opće stope poreza na dobit, doprinosa ili drugih sličnih davanja
- državne mjere koje su neutralne u odnosu na državni proračun, tzv. regulatorne mjere
- nabava robe i usluga po tržišnim cijenama odnosno tržišnoj vrijednosti
- mjere i financijske potpore, koje udovoljavaju testu ulaganja po tržišnim uvjetima, tj. testu ulaganja privatnog poduzetnika (*engl. market economy investor principle*)
- državna jamstva ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti: ako korisnik zajma nije u financijskim teškoćama, ako je korisnik zajma u mogućnosti na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države, ako se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena, ako je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i vremenu trajanja i ne pokriva više od 80 posto preostalog duga ili druge financijske obveze
- sredstva dodijeljena fizičkim osobama ili zaposlenicima kada poduzetnici ne uživaju izravnu korist
- potpore male vrijednosti (*de minimis* potpore) koje ne iznose više od 200.000,00 eura u kunsjoj protuvrijednosti po korisniku u razdoblju od tri fiskalne godine.

Državnom potporom također se **ne smatraju** sredstva za pomoć kućanstvima, osobama s invaliditetom, javnim tijelima, obrazovnim ustanovama te bolnicama za djelatnosti koje nemaju gospodarski karakter, sredstva namijenjena za obranu i javne radove i slično.

Također pravila o državnim potporama **ne primjenjuju** se ako država „izvršava javne ovlasti“ ili ako javni subjekti djeluju „kao tijela javne vlasti“. Primjeri takvih djelatnosti su: vojska ili policija, sigurnost i kontrola zračne plovidbe, kontrola i sigurnost pomorskog prometa, nadzor radi sprečavanja onečišćenja, organizacija, financiranje i izvršavanje zatvorskih kazni, razvoj i revitalizacija javnog zemljišta od strane javnih tijela i prikupljanje podataka za upotrebu u javne svrhe na temelju zakonske obveze predmetnih poduzetnika u vezi s objavljivanjem takvih podataka.²

² Točka 17. Obavijesti Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, C 262, od 9. srpnja 2016. godine).

1.2. PRIKUPLJANJE I OBRADA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Ministarstvo financija Izvješće izrađuje temeljem podataka o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti koje su Ministarstvu financija dostavili davatelji potpora putem Registra.

Ministarstvo financija prilikom prikaza i usporedbe državnih potpora s osnovnim makroekonomskim pokazateljima koristi određene podatke koji se temelje na podacima Državnog zavoda za statistiku, Hrvatske narodne banke te ostalim podacima Ministarstva financija, dok se metodologija analitičkog prikaza državnih potpora temelji na metodologiji koju koristi i Europska komisija pri izradi i iskazivanju podataka o državnim potporama (u daljnjem tekstu: potpore) u EU³.

1.3. METODOLOGIJA PRIKAZA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Potpore se prema metodologiji analitičkog prikaza dijele na dva osnovna područja/kategorije:

1. potpore poljoprivredi i ribarstvu i
2. potpore industriji i uslugama.

Dakle, potpore prema kategorijama odnosno ciljevima dijele se na potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva te na potpore u sektoru industrije i usluga, dok se potpore u sektoru industrije i usluga dijele se na horizontalne i sektorske potpore.

Potpore u industriji i uslugama se s obzirom na kategoriju odnosno cilj dodjele dijele na **horizontalne potpore, sektorske potpore, regionalne potpore te potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.**

Horizontalne potpore su potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i uštedu energije, male i srednje poduzetnike, sanaciju i restrukturiranje (kroz programe državnih potpora), zapošljavanje, usavršavanje, kulturu i zaštitu baštine, razvoj širokopojasnih mreža, rizični kapital te ostale horizontalne ciljeve.

Sektorske potpore, za koje prilikom dodjele vrijede posebna sektorska pravila o potporama, su potpore koje se odnose na sljedeće sektore i djelatnosti: kopneni promet (cestovni, željeznički i unutarnji plovni promet), pomorski promet, zračni promet, brodogradnja, proizvodnja čelika, turizam, financijske i poštanske usluge, sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama (pojedinačne potpore), kinematografija i ostala audiovizualna djelatnost, javne radiodifuzijske usluge, poštanske usluge i sl.

Regionalne potpore su prikazane kao posebna kategorija na način predviđen metodologijom EU, budući da su regionalne potpore namijenjene za poticanje gospodarskog razvoja slabije razvijenih regija koje su utvrđene kartom regionalnih

³ Izvor: internet stranica Europske komisije:
https://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html

potpora. Ove potpore po ciljevima odnosno kategoriji i namjeni pripadaju u horizontalne potpore, pa su u jednom dijelu Izvješća i prikazane unutar horizontalnih potpora.

Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su prikazane kao posebna kategorija radi dobivanja uvida u korištenje i namjene potpora dodijeljenih na lokalnoj razini, a koje po ciljevima odnosno kategorijama i namjeni mogu pripadati u horizontalne potpore. Stoga su u jednom dijelu Izvješća prikazane i unutar navedenih horizontalnih potpora.

Potpore male vrijednosti⁴ odnosno *de minimis* potpore prikazane su zasebno, s obzirom da se potpore male vrijednosti ne smatraju državnim potporama u smislu Zakona, odnosno u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Međutim, s obzirom da veliki broj davatelja potpora male vrijednosti na centralnoj i na lokalnoj, regionalnoj razini, putem *de minimis* potpora dodjeljuju značajno velika proračunska sredstva.

Državne potpore te potpore male vrijednosti mogu se dodjeljivati putem **različitih oblika ili instrumenata dodjele** kao što su: subvencije, neposredne subvencije kamata, porezna izuzeća (A), udjeli u vlasničkom kapitalu (B), financijski transferi (C), izdana i aktivirana odnosno protestirana jamstva (D) te ostalo (E).

U Prilogu 2. ovoga Izvješća, prikazan je detaljan pregled kategorija potpora, a u Prilogu 3. pregled svih instrumenata dodjele potpore.

1.4. SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2019. GODINU

U 2019. godini u Republici Hrvatskoj ukupno je dodijeljeno 15.201,3 milijuna kuna potpora, te je udio ukupno dodijeljenih potpora u bruto društvenom proizvodu (u daljnjem tekstu: BDP) u 2019. godini iznosio 3,80 posto, udio u rashodima države iznosio je 10,87 posto, potpore po zaposlenom iznosile su 9.775,33 kune dok su po stanovniku iznosile 3.707,63 kune.

Potpore sektoru industrije i usluga u 2019. godini, iznosile su 8.524,2 milijuna kuna, što čini 56,1 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj, te s udjelom u BDP-u od 2,13 posto, dok su potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva iznosile ukupno 6.677,1 milijun kuna, odnosno 43,9 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama, te s udjelom u BDP-u od 1,67 posto.

Unutar potpora u sektoru industrije i usluga u 2019. godini dodijeljenih u iznosu od 8.524,2 milijuna kuna, iznos od 4.875,3 milijuna kuna ili 57,2 posto udjela potpora industriji i uslugama čine potpore dodijeljene posebnim sektorima, dok se iznos od 3.648,9 milijuna kuna ili 42,8 posto udjela odnosi na horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini. Od ukupno dodijeljenih horizontalnih potpora u 2019. godini, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, u

⁴ Pravila o potporama male vrijednosti/*de minimis* potporama sadržana u Uredbi Komisije br. 1407/2013, od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (Službeni list Europske unije, L 352, od 14. prosinca 2013. godine).

iznosu od 3.648,9 milijuna kuna, na horizontalne potpore u užem smislu⁵ odnosi se iznos od 1.995,4 milijuna kuna, na regionalne potpore 956,9 milijuna kuna te na potpore na lokalnoj razini 696,6 milijuna kuna.

Potpore za horizontalne ciljeve ili „horizontalne potpore u užem smislu“, dodijeljene su u 2019. godini u iznosu od 1.995,4 milijuna kuna, te imaju udio u BDP-u 0,50 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga 23,4 posto te udio u ukupno dodijeljenim potporama 13,1 posto. Horizontalne potpore u „užem smislu“ u 2019. godini dodijeljene su: za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost 1.030,1 milijun kuna s udjelom od 51,6 posto u horizontalnim potporama u „užem smislu“, za potpore malim i srednjim poduzetnicima 332,9 milijuna kuna ili 16,7 posto, za zapošljavanje 272,9 milijuna kuna ili 13,7 posto, za istraživanje i razvoj i inovacije 233,8 milijuna kuna ili 11,7 posto, za kulturu 117,6 milijuna kuna ili 5,9 posto te za usavršavanje 8,1 milijun kuna ili 0,4 posto. Regionalne potpore dodijeljene su u 2019. godini u iznosu od 956,9 milijuna kuna, te imaju udio u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj 6,29 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 11,23 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,24 posto. U 2019. godini potpore dodijeljene na lokalnoj razini od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodijeljene su u ukupnom iznosu od 696,6 milijuna kuna potpora, s udjelom u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj od 4,58 posto, udjelom u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 8,17 posto te s udjelom u BDP-u 0,17 posto.

Potpore u posebnim sektorima ili sektorske potpore dodijeljene su u 2019. godini u iznosu od 4.875,3 milijuna kuna, s udjelom u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj od 32,1 posto, udjelom u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 57,2 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 1,22 posto. Sektorske potpore u 2019. godini su dodjeljivane: sektoru brodogradnje iznos od 1.999,6 milijuna kuna odnosno s udjelom u sektorskim potporama od 41 posto, sektoru prometa 1.462,7 milijuna kuna ili 30 posto, za usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje 1.300,8 milijuna kuna ili 26,7 posto, za poštanske usluge 94,1 milijun kuna ili 1,9 posto, za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama 9,2 milijuna kuna ili 0,2 posto te sektoru turizma 8,9 milijuna kuna ili 0,2 posto.

Također, i u 2019. godini unutar sektorskih potpora i nadalje prevladavaju potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa kao naknada za obavljanje javne usluge, a dodijeljene su u ukupnom iznosu od 3.417,6 milijuna kuna, s udjelom od 22,5 posto ukupno dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj, udjelom u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 40,1 posto te udjelom u BDP-u od 0,85 posto. Navedene potpore u 2019. godini dodijeljene su: za kopneni cestovni promet iznos od 1.260,5 milijuna kuna, potpore za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa 1.196 milijuna kuna, potpore za usluge u kopnenom željezničkom prometu 448,7 milijuna kuna, za pomorski promet 312 milijuna kuna, na zračni promet 106,3 milijuna kuna te za poštanske usluge 94,1 milijun kuna.

Potpore u iznosu od 15.201,3 milijuna kuna, prema instrumentima dodjele u 2019. godini dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u ukupnom iznosu od 10.067,4 milijuna kuna ili s udjelom u ukupno

⁵ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu (bez regionalnih potpora i potpora za sanaciju i restrukturiranje).

dodijeljenim potporama u 2019. godini od 66,2 posto, zatim slijede izdana jamstva i opozvana odnosno aktivirana jamstva s iznosom od 2.088,8 milijuna kuna ili 13,7 posto, putem kapitalnih ulaganja dodijeljeno je 1.613,8 milijuna kuna odnosno 10,6 posto, kroz porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice dodijeljeno je 1.305 milijuna kuna ili udio od 8,6 posto, te je kroz povoljne zajmove dodijeljeno 126,3 milijuna kuna ili udio od 0,8 posto.

Potpore male vrijednosti odnosno *de minimis* potpore u 2019. godini dodijeljene su u iznosu od 1.640 milijuna kuna, te imaju udio u BDP-u 0,41 posto. U ukupnom iznosu dodijeljenih potpora male vrijednosti u 2019. godini, putem subvencija dodijeljeno je 1.549,8 milijuna kuna ili s udjelom od 94,5 posto u ukupno dodijeljenim *de minimis* potporama, zatim slijede sniženje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa u iznosu od 19,8 milijuna kuna ili 1,2 posto, potom porezna oslobođenja i izuzeća s iznosom od 18,2 milijuna kuna ili 1,1 posto, povoljni zajmovi s 15,4 milijuna kuna ili 0,9 posto, kapitalna ulaganja s 14,9 milijuna kuna ili 0,9 posto, jamstva u iznosu od 12,3 milijuna kuna ili 0,8 posto, neposredne subvencije kamata s 9,4 milijuna kuna ili 0,6 posto, odgode pri plaćanju poreza s iznosom od 127.395,73 kuna ili 0,01 posto, plaćanja za opozvana jamstva s 65.046,62 kuna ili 0,004 posto a najmanje je potpora dodijeljeno putem otpisa duga u iznosu od 18.928,79 kuna ili 0,001 posto.

2. DRŽAVNE POTPORE U 2019. GODINI

2.1. Usporedba s makroekonomskim pokazateljima

U 2019. godini u Republici Hrvatskoj ukupno je dodijeljeno 15.201,3 milijuna kuna potpora, što je povećanje za 254,7 milijuna kuna odnosno 1,7 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su potpore dodijeljene u iznosu od 14.946,6 milijuna kuna, te povećanje za 2.852,5 milijuna kuna odnosno 23,1 posto u odnosu na 2017. godinu kada su potpore dodijeljene u iznosu od 12.348,8 milijuna kuna.

Tablica 1. Ukupne potpore dodijeljene u razdoblju od 2017. do 2019. godine

	Mjera	2017.	2018.	2019.
Državne potpore	u mln HRK	12.348,8	14.946,6	15.201,3
Državne potpore	u mln EUR ⁶	1.655,3	2.016,0	2.050,5
BDP ⁷	u mln HRK	366.426,0	382.965,0	400.102,0
BDP	u mln EUR	49.118,1	51.653,5	53.968,6
Rashodi države	u mln HRK	126.843,2	129.586,7	139.870,1
Rashodi države	u mln EUR	17.002,9	17.478,4	18.866,7
Zaposleni ⁸	broj	1.476.832	1.517.580	1.555.068
Udio državnih potpora u BDP-u	%	3,37%	3,90%	3,80%
Državne potpore po zaposlenome	HRK	8.361,71	9.848,97	9.775,33
Državne potpore po zaposlenome	EUR	1.120,86	1.328,41	1.318,57
Udio državnih potpora u rashodima države	%	9,74%	11,53%	10,87%
Državne potpore po stanovniku Hrvatske ⁹	HRK	2.940,20	3.645,51	3.707,63
Državne potpore po stanovniku Hrvatske	EUR	394,12	491,70	500,11

Izvori: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio ukupno dodijeljenih potpora u BDP-u u 2019. godini je iznosio 3,80 posto, u 2018. godini 3,90 posto te u 2017. godini 3,37 posto. Potpore po zaposlenom u 2019. godini iznosile su 9.775,33 kune, što je smanjenje za 73,64 kune odnosno 0,7 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iste iznosile 9.848,97 kuna, te predstavlja povećanje za 1.413,62 kune odnosno 16,9 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iste potpore iznosile 8.361,71 kunu. Potpore po stanovniku u Republici Hrvatskoj u 2019. godini iznose 3.707,63 kune i više su za 62,12 kuna ili 1,7 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 3.645,51 kunu te su više za 767,43 kune ili 26,1 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 2.940,20 kuna. Udio potpora u rashodima države u 2019. godini iznosio je 10,87 posto, u 2018. godini 11,53 posto te u 2017. godini 9,74 posto.

U Tablici 1. prikazani su osnovni makroekonomski pokazatelji koji omogućuju pregled i usporedbu određenih pokazatelja u kunama te u eurima, od ukupnih iznosa potpora, udjela potpora u BDP-u, udjela potpora u rashodima države, iznosa potpora po zaposlenom te iznosa potpora po stanovniku Republike Hrvatske.

⁶ Prosječni tečaj Hrvatske narodne banke za 1 euro u 2017. godini iznosi 7,460100 kuna, u 2018. godini iznosi 7,414111 kuna i u 2019. godini iznosi 7,413605 kuna.

⁷ BDP u tekućim cijenama, izvor podataka o BDP-u: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo financija.

⁸ Broj zaposlenih, izvor podataka o zaposlenima: Državni zavod za statistiku.

⁹ Broj stanovnika, izvor podataka o broju stanovnika: Državni zavod za statistiku.

U ovom Izvješću, kao i u prethodnim, potpore poljoprivredi i ribarstvu te potpore sektoru prometa prikazane su u posebnim tablicama, odvojeno od potpora ostalim gospodarskim sektorima, zbog njihove specifične djelatnosti, jer za navedene potpore vrijede i posebna pravila za dodjelu potpora, kako u sektoru poljoprivrede i ribarstva tako i u sektoru prometa, kako je to metodološki prikazano i u EU izvješćima.

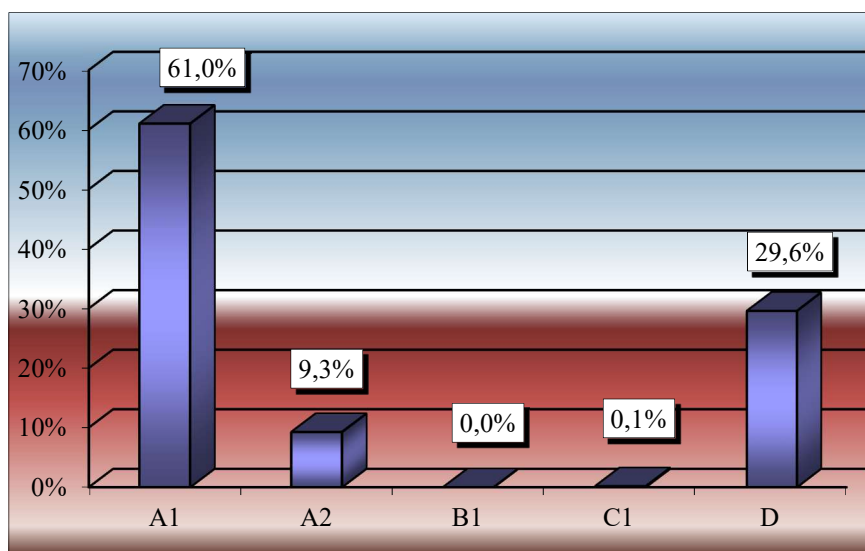
Tablica 2. Potpore u razdoblju od 2017. do 2019. godine (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)

	Mjera	2017.	2018.	2019.
Iznos državne potpore	u mln HRK	6.257,2	7.354,2	7.061,5
Iznos državne potpore	u mln EUR	838,8	991,9	952,5
BDP	u mln HRK	366.426,0	382.965,0	400.102,0
BDP	u mln EUR	49.118,1	51.653,5	53.968,6
Udio državnih potpora u BDP-u	%	1,71	1,92	1,76%

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U Tablici 2. prikazane su ukupno dodijeljene potpore u razdoblju od 2017. do 2019. godine bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo i promet (kopneni, pomorski i zračni promet). U 2019. godini ukupno dodijeljene potpore bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo i promet dodijeljene su u iznosu od 7.061,5 milijuna kuna što je manje za 292,7 milijuna kuna odnosno 4 posto u odnosu na 2018. godinu kada su navedene potpore iznosile 7.354,2 milijuna kuna, te je više za 804,3 milijuna kuna odnosno 12,9 posto u odnosu na 2017. godinu kada su navedene potpore iznosile 6.257,2 milijuna kuna. U 2019. godini udio navedenih potpora bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo i promet u BDP-u iznosio je 1,76 posto, u 2018. godini 1,92 posto te u 2017. godini 1,71 posto.

Slika 1. Potpore prema instrumentima dodjele u 2019. godini (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)¹⁰

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini potpore bez potpora poljoprivredi i ribarstvu i prometu dodijeljene su u iznosu od 7.061,5 milijuna kuna, a dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija

¹⁰ A1 (subvencije, neposredne subvencije kamata), A2 (porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice), B (kapitalna ulaganja), C1 (povoljni zajmovi), D (državne potpore u jamstvima).

i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 4.308,8 milijuna kuna odnosno s udjelom od 61 posto u ukupno dodijeljenim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa), zatim slijede jamstava u iznosu od 2.088,8 milijuna kuna ili s udjelom od 29,6 posto, potom slijede porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice s iznosom od 653,6 milijuna kuna ili s udjelom od 9,3 posto, a kroz povoljne zajmove dodijeljeno je 10,3 milijuna kuna ili 0,1 posto navedenih potpora.

Tablica 3. Ukupne potpore u razdoblju od 2017. do 2019. godine (s poljoprivredom i ribarstvom, bez kopnenog željezničkog prometa)

	Mjera	2017.	2018.	2019.
Iznos državne potpore	u mln HRK	11.886,6	14.476,9	14.751,6
Iznos državne potpore	u mln EUR	1.593,4	1.952,6	1.989,8
BDP	u mln HRK	366.426,0	382.965,0	400.102,0
BDP	u mln EUR	49.118,1	51.653,5	53.968,6
Udio državnih potpora u BDP-u	%	3,24	3,78	3,69

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

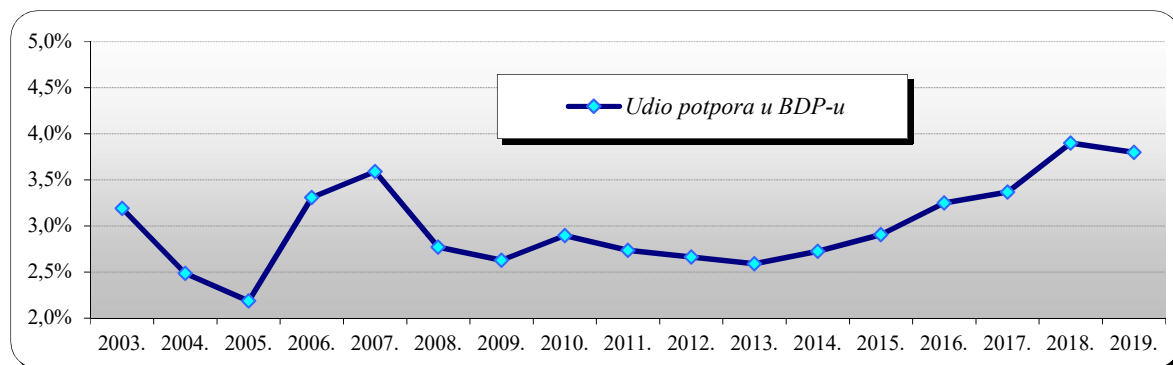
U Tablici 3. prikazane su dodijeljene potpore bez potpora kopnenom željezničkom prometu, dok su zračni promet, pomorski promet te ostali kopneni promet (cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima) uključeni u prikazani iznos. S obzirom na to da je kopneni željeznički promet, kako u Republici Hrvatskoj tako i u EU, od posebnog javnog značaja, bez obzira je li riječ o prijevozu putnika ili robe i bez obzira na činjenicu izvršene liberalizacije navedenog sektora.

U 2019. godini ukupno dodijeljene potpore bez potpora kopnenom željezničkom prometu iznosile su 14.751,6 milijuna kuna što je više za 274,7 milijuna kuna ili 1,9 posto u odnosu na 2018. godinu kada su navedene potpore iznosile 14.476,9 milijuna kuna te je više za 2.865 milijuna kuna ili 24,1 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iste iznosile 11.886,6 milijuna kuna. Udio navedenih potpora u 2019. godini u BDP-u iznosio je 3,69 posto, u 2018. godini 3,78 posto te u 2017. godini 3,24 posto.

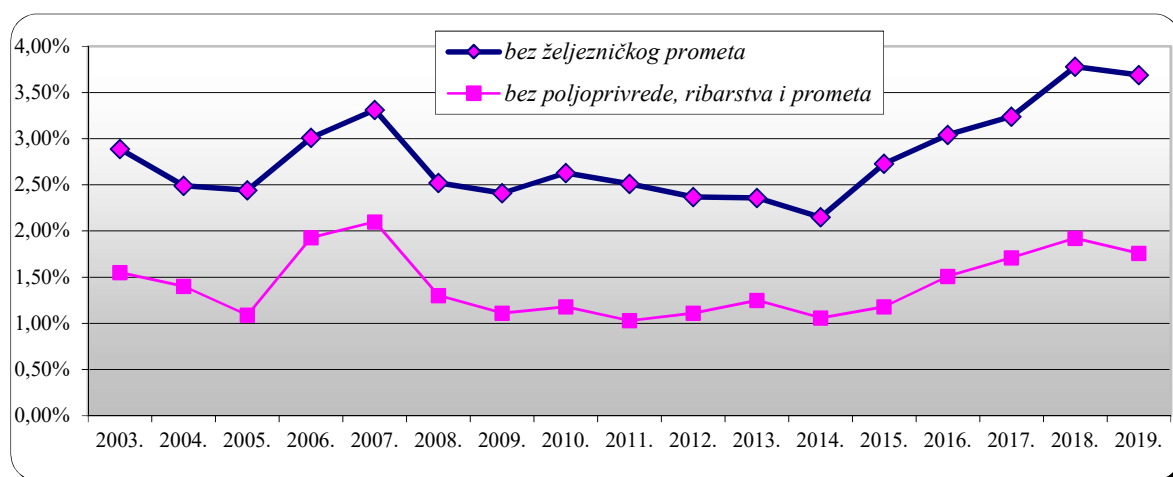
U 2019. godini dodijeljene potpore kopnenom željezničkom prometu iznosile su 449,7 milijuna kuna što je manje za 20 milijuna kuna ili 4,3 posto u odnosu na 2018. godinu kada su navedene potpore iznosile 469,7 milijuna kuna, te su manje za 12,5 milijuna kuna ili 2,7 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 462,2 milijuna kuna. Udio navedenih potpora u 2019. godini u BDP-u iznosio je 0,11 posto, u 2018. godini 0,12 posto te u 2017. godini 0,13 posto.

Željezničkom prometu je dodijeljen znatno veći iznos od prikazanog u ovom Izvješću, jer nisu sva sredstva koja su dodijeljena iz državnog proračuna obuhvaćena i prikazana kao potpora. Primjer je održavanje i ulaganje u infrastrukturu, jer se takva sredstva ne smatraju potporom te u tom slučaju niti su obuhvaćena niti prikazana kao potpora u ovom Izvješću.

Na Slici 2. je prikazan trend kretanja udjela ukupnih potpora u BDP-u tijekom razdoblja od 2003. do 2019. godine, dok je na Slici 3. prikazan trend kretanja udjela ukupnih potpora u BDP-u za razdoblje od 2003. do 2019. godine, bez željezničkog prometa, te bez poljoprivrede, ribarstva i prometa.

Slika 2. Udio ukupnih potpora u BDP-u u razdoblju od 2003. do 2019. godine

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 3. Udio potpora u BDP-u za razdoblje od 2003. do 2019. godine, bez željezničkog prometa, te bez poljoprivrede, ribarstva i prometa (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

2.2. Kategorije državnih potpora

Potpore se prema kategorijama odnosno ciljevima dodijele dijele na dvije osnovne vrste:

- potpore poljoprivredi i ribarstvu, za koje vrijede posebna pravila i uvjeti dodjele, i
- potpore industriji i uslugama (horizontalne i sektorske potpore).

U 2019. godini u Republici Hrvatskoj ukupno je dodijeljeno potpora u iznosu od 15.201,3 milijuna kuna, od kojih se na potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva odnosi ukupan iznos od 6.677,1 milijun kuna potpora ili 43,9 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama, dok se na sektor industrije i usluga odnosi ukupan iznos od 8.524,2 milijuna kuna ili 56,1 posto udjela.

Tablica 4. Potpore prema kategorijama u razdoblju od 2017. do 2019. godine

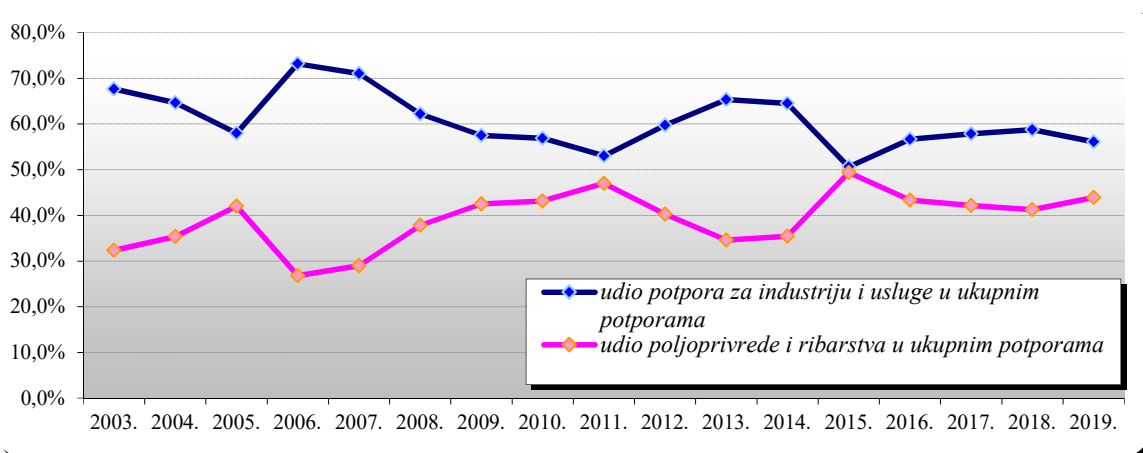
Kategorija	2017.			2018.			2019.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
1. <i>Poljoprivreda i ribarstvo</i>	5.206,9	698,0	42,17	6.160,4	830,9	41,22	6.677,1	900,7	43,92
2. <i>Industrija i usluge</i>	7.141,9	957,4	57,83	8.786,2	1.185,1	58,78	8.524,2	1.149,8	56,08
<i>Horizontalni ciljevi</i>	2.126,1	285,0	17,22	2.060,2	277,9	13,78	1.995,4	269,2	13,13
- Istraživanje i razvoj i inovacije	348,0	46,6	2,82	377,4	50,9	2,52	233,8	31,5	1,54
- Zaštita okoliša i očuvanje energije	262,9	35,2	2,13	1.104,6	149,0	7,39	1.030,1	138,9	6,78
- Mali i srednji poduzetnici	933,1	125,1	7,56	124,9	16,8	0,84	332,9	44,9	2,19
- Usavršavanje	1,7	0,2	0,01	5,0	0,7	0,03	8,1	1,1	0,05
- Zapošljavanje	180,6	24,2	1,46	283,5	38,2	1,90	272,9	36,8	1,80
- Kultura	399,8	53,6	3,24	164,8	22,2	1,10	117,6	15,9	0,77
<i>Posebni sektori</i>	2.475,3	331,8	20,04	5.317,3	717,2	35,58	4.875,3	657,6	32,07
- Poštanske usluge	78,8	10,6	0,64	79,8	10,8	0,53	94,1	12,7	0,62
- Promet	884,7	118,6	7,16	1.432,0	193,1	9,58	1.462,7	197,3	9,62
- Brodogradnja	240,5	32,2	1,95	2.530,2	341,3	16,93	1.999,6	269,7	13,15
- Turizam	15,6	2,1	0,13	11,7	1,6	0,08	8,9	1,2	0,06
- Radiotelevizijsko emitiranje	1.247,8	167,3	10,10	1.248,1	168,3	8,35	1.300,8	175,5	8,56
- Sanacija i restrukturiranje	7,9	1,1	0,06	15,5	2,1	0,10	9,2	1,2	0,06
<i>Regionalne potpore</i>	2.064,4	276,7	16,72	856,6	115,5	5,73	956,9	129,1	6,29
<i>Potpore na lokalnoj razini</i>	476,1	63,8	3,86	552,1	74,5	3,69	696,6	94,0	4,58
UKUPNO	12.348,8	1.655,3	100,00	14.946,6	2.016,0	100,00	15.201,3	2.050,5	100,00

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini dodijeljene su potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva u iznosu od 6.677,1 milijun kuna, više su za 516,7 milijuna kuna odnosno 8,4 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su navedene potpore dodijeljene u iznosu od 6.160,4 milijuna kuna, te su više za 1.470,2 milijuna kuna ili 28,2 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su dodijeljene u iznosu od 5.206,9 milijuna kuna.

U 2019. godini dodijeljene su potpore industriji i uslugama u iznosu od 8.524,2 milijuna kuna te su manje za 262 milijuna kuna ili 3 posto u odnosu na 2018. godinu, kad su iznosile 8.786,2 milijuna kuna te su više za 1.382,3 milijuna kuna ili 19,4 posto u odnosu na 2017. godinu kad su iznosile 7.141,9 milijuna kuna.

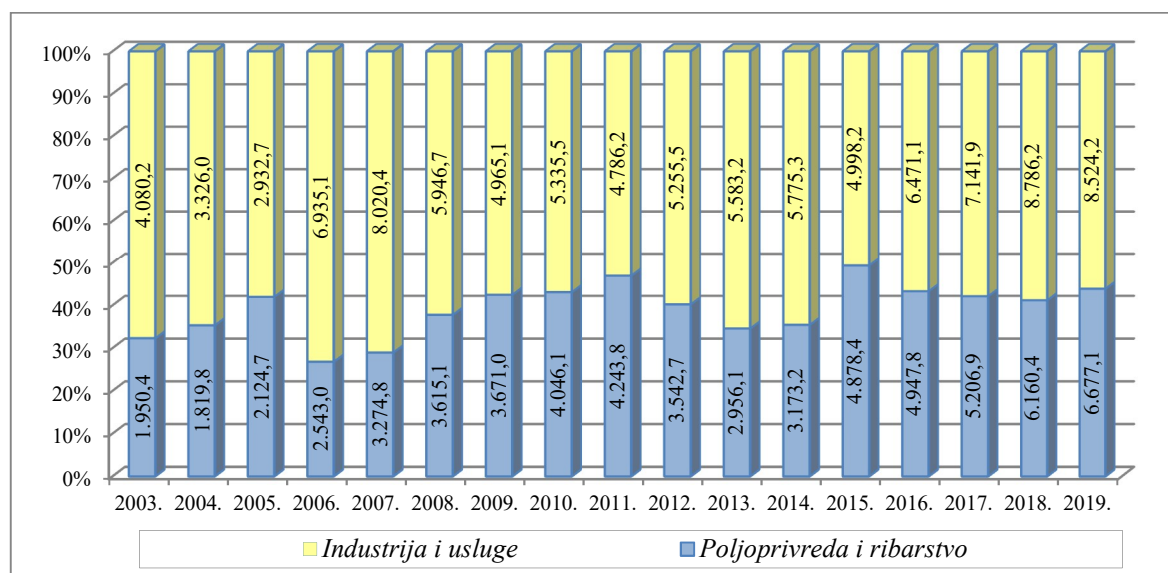
Slika 4. Udio potpora za poljoprivredu i ribarstvo i udio potpora za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje od 2003. do 2019. godine

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Na Slici 4. prikazan je udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva te udio potpora u sektoru industrije i usluga u postotcima u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2003. do 2019. godine. Na Slici 5. prikazane su potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva te potpore u sektoru industrije i usluga u ukupno dodijeljenim potporama u milijunima kuna u razdoblju od 2003. do 2019. godine.

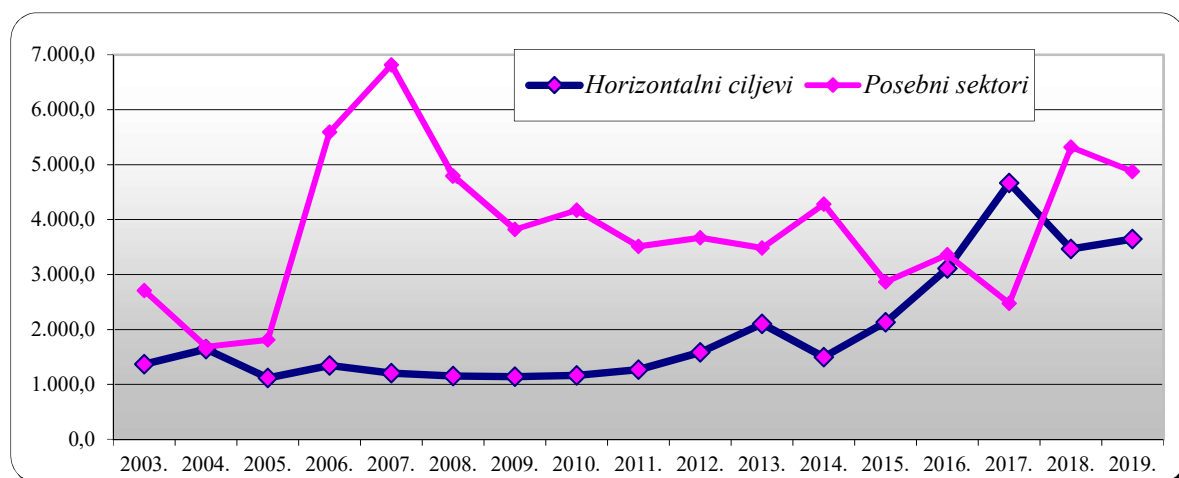
Slika 5. Potpore za poljoprivredu i ribarstvo i potpore za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje od 2003. do 2019. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Na Slici 6. prikazan je usporedni iznos potpora u sektoru industrije i usluga, iznos horizontalnih potpora, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini te iznos potpora dodijeljenih posebnim ciljevima u milijunima kuna, u razdoblju od 2003. do 2019. godine.

Slika 6. Potpore sektoru industrije i usluga za razdoblje od 2003. do 2019. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

2.3. Državne potpore prema instrumentima

U 2019. godini, kao i u svim ranijim razdobljima, potpore su dodjeljivane putem različitih instrumenata kao što su¹¹: (A1) subvencije i neposredne subvencije kamata, (A2) porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice, (B) kapitalna ulaganja, (C1) povoljni zajmovi i (D) izdana državna jamstva te aktivirana odnosno protestirana jamstva.

Potpore u 2019. godini dodijeljene su u ukupnom iznosu od 15.201,3 milijuna kuna, a dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u ukupnom iznosu od 10.067,4 milijuna kuna ili s udjelom u ukupno dodijeljenim potporama u 2019. godini od 66,2 posto, zatim slijede izdana jamstva i opozvana odnosno aktivirana jamstva s iznosom od 2.088,8 milijuna kuna ili 13,7 posto, putem kapitalnih ulaganja dodijeljeno je 1.613,8 milijuna kuna odnosno 10,6 posto, kroz porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice dodijeljeno je 1.305 milijuna kuna ili udio od 8,6 posto, te je kroz povoljne zajmove dodijeljeno 126,3 milijuna kuna ili udio od 0,8 posto.

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u ukupnom iznosu od 6.677,1 milijun kuna u 2019. godini, a dodijeljene su najvećem dijelom putem subvencija u iznosu od 4.295,9 milijuna kuna ili s udjelom od 64,3 posto, putem kapitalnih ulaganja u iznosu od 1.613,8 milijuna kuna ili s udjelom od 24,2 posto, putem poreznih olakšica u iznosu od 651,4 milijuna kuna ili s udjelom od 9,8 posto te kroz povoljne zajmove 116 milijuna kuna ili s udjelom od 1,7 posto.

Potpore u sektoru industrije i usluga dodijeljene su u iznosu od 8.524,2 milijuna kuna u 2019. godini, a dodijeljene su najvećem dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 5.771,5 milijuna kuna ili s udjelom u sektoru industrije i usluga od 67,7 posto, potom slijede izdana i aktivirana jamstva s iznosom od 2.088,8 milijuna kuna ili 24,5 posto, putem poreznih olakšica dodijeljeno je 653,6 milijuna kuna ili s udjelom od 7,7 posto te je kroz povoljne zajmove dodijeljeno 10,3 milijuna kuna ili s udjelom od 0,1 posto.

Potpore u posebnim sektorima dodijeljene su u iznosu od 4.875,3 milijuna kuna u 2019. godini, i to najvećim dijelom putem subvencija te neposrednih subvencija kamata u iznosu od 2.871,5 milijuna kuna ili s udjelom u posebnim sektorima od 58,9 posto, te putem izdanih i aktiviranih jamstava u iznosu od 2.003,8 milijuna kuna ili s udjelom od 41,1 posto.

Potpore za horizontalne ciljeve ili „horizontalne potpore u užem smislu“, dodijeljene su u 2019. godini u ukupnom iznosu od 1.995,4 milijuna kuna, a najveći dio navedenih potpora dodijeljen je putem subvencija te neposrednih subvencija kamata u iznosu od 1.852 milijuna kuna ili s udjelom od 92,8 posto u horizontalnim potporama, zatim kroz izdana jamstva dodijeljeno je 85 milijuna kuna ili 4,3 posto, kroz porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice dodijeljeno je 58,1 milijun kuna ili udio od 2,9 posto te putem povoljnih zajmova 348.061,18 kuna.

¹¹ U Prilogu 3. nalazi se popis instrumenata dodjele potpora, kao i metodologija izračuna elementa potpore kod pojedinog instrumenta.

Regionalne potpore u 2019. godini dodijeljene su u ukupnom iznosu od 956,9 milijuna kuna, a najveći iznos potpora dodijeljen je putem poreznih olakšica u iznosu od 595,5 milijuna kuna ili 62,2 posto u regionalnim potporama, putem subvencija te neposrednih subvencija kamata dodijeljeno je 351,4 milijuna kuna ili 36,7 posto te kroz povoljne zajmove 10 milijuna kuna ili 1 posto.

U 2019. godini **potpore dodijeljene na lokalnoj razini od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave** dodijeljene su isključivo putem subvencija te neposrednih subvencija kamata u ukupnom iznosu od 696,6 milijuna kuna odnosno s udjelom od 100 posto.

Tablica 5. Potpore prema instrumentima dodjele u 2019. godini (u milijunima kuna)

Kategorija		A1	A2	B1	C1	D	Ukupno
1.	Poljoprivreda i ribarstvo	4.295,9	651,4	1.613,8	116,0	-	6.677,1
2.	Industrija i usluge	5.771,4	653,6	-	10,3	2.088,8	8.524,2
	Horizontalni ciljevi	1.852,0	58,1	-	0,3	85,0	1.995,4
	Istraživanje i razvoj i inovacije	175,7	58,1	-	-	-	233,8
	Zaštita okoliša i očuvanje energije	1.030,1	-	-	-	-	1.030,1
	Mali i srednji poduzetnici	274,0	-	-	0,3	58,6	332,9
	Usavršavanje	8,1	-	-	-	-	8,1
	Zapošljavanje	272,9	-	-	-	-	272,9
	Kultura	91,2	-	-	-	26,4	117,6
	Posebni sektori	2.871,5	-	-	-	2.003,8	4.875,3
	Poštanske usluge	94,1	-	-	-	-	94,1
	Promet	1.462,7	-	-	-	-	1.462,7
	Brodogradnja	-	-	-	-	1.999,6	1.999,6
	Turizam	8,9	-	-	-	-	8,9
	Radiotelevizijsko emitiranje	1.300,8	-	-	-	-	1.300,8
	Sanacija i restrukturiranje	5,0	-	-	-	4,2	9,2
	Regionalne potpore	351,4	595,5	-	10,0	-	956,9
	Potpore na lokalnoj razini	696,6	-	-	-	-	696,6
	UKUPNO	10.067,4	1.305,0	1.613,8	126,3	2.088,8	15.201,3

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

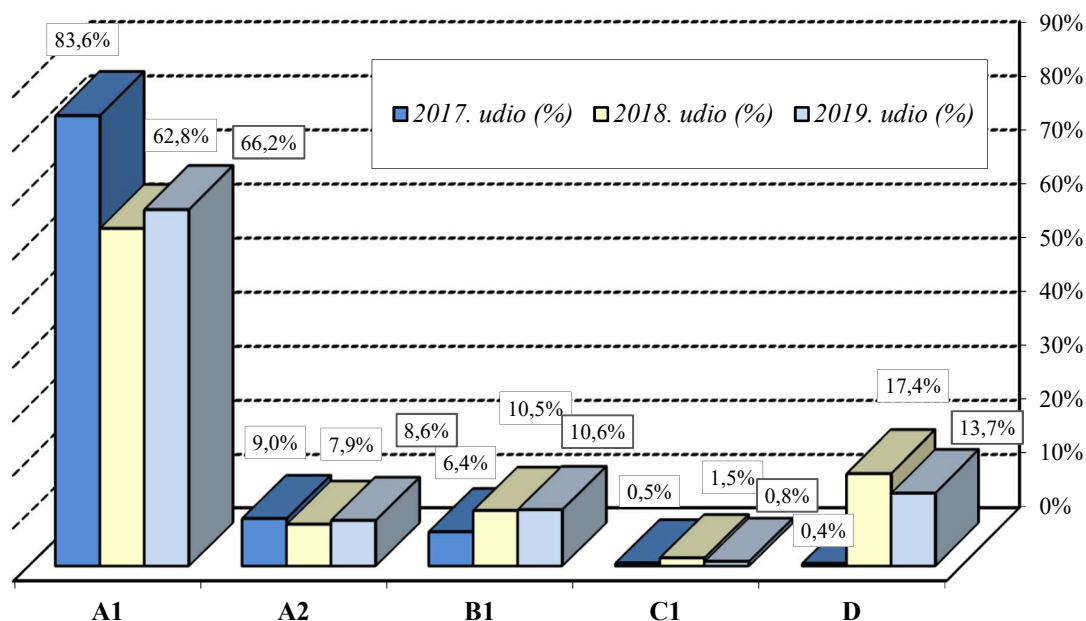
Tablica 6. Potpore prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2017. do 2019. godine (uključena poljoprivreda i ribarstvo)

	2017.			2018.			2019.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
A1	10.325,6	1.384,1	83,6	9.379,2	1.265,0	62,8	10.067,4	1.358,0	66,2
A2	1.105,8	148,2	9,0	1.175,0	158,5	7,9	1.305,0	176,0	8,6
B1	796,0	106,7	6,4	1.562,2	210,7	10,5	1.613,8	217,7	10,6
C1	66,9	9,0	0,5	225,9	30,5	1,5	126,3	17,0	0,8
D	54,5	7,3	0,4	2.604,3	351,3	17,4	2.088,8	281,8	13,7
	12.348,8	1.655,3	100,0	14.946,6	2.016,0	100,0	15.201,3	2.050,5	100,0

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Na Slici 7. prikazan je udio ukupno dodijeljenih potpora prema instrumentima dodjele u postocima, u razdoblju od 2017. do 2019. godine.

Slika 7. Ukupne potpore prema instrumentima za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

2.4. Državna jamstva kao instrument potpore¹²

U 2019. godini u Republici Hrvatskoj ukupno je izdano 4.349,9 milijuna kuna državnih jamstava, međutim najveći dio tih izdanih državnih jamstava u iznosu od 4.242,3 milijuna kuna u sebi ne sadrži elemente državnih potpora. Državna jamstava koja ne sadrže elemente državnih potpora odnose se na jamstva koja su izdana za financiranje izgradnje cestovne, željezničke ili lučke infrastrukture, te jamstva izdana poduzetnicima koji se ne smatraju poduzetnicima u teškoćama i slično. Primjer tih jamstava koja ne sadrže elemente državnih potpora u 2019. godini izdana su sljedećim korisnicima potpora: Hrvatske ceste d.o.o. na kredite kojima se financiraju obrtna sredstva, Hrvatske autoceste d.o.o. za refinanciranje kredita, HŽ Infrastruktura d.o.o. na kredite kojima se financira obnova željezničke infrastrukture, Opća bolnica Pula na kredite namijenjene financiranju izgradnje i opremanje bolnice te Klinički bolnički centar Rijeka na kredite za financiranje izgradnje objekata i nabavu opreme.

Od ukupno 4.349,9 milijuna kuna izdanih državnih jamstava u 2019. godini, samo se iznos od 107,6 milijuna kuna smatra jamstvom s elementom državne potpore.

¹² Prilikom odlučivanja o jamstvima u kontekstu potpore, Europska komisija primjenjuje Obavijest Komisije o primjeni članka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02), Službeni list Europske unije, C 155, od 20. lipnja 2008. godine, str. 10.–22.) i Ispravak Obavijesti Komisije o primjeni članka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02)R(01), Službeni list Europske unije, C 244, od 25. rujna 2008. godine, str. 32.–32.). Jamstva koja nije odobrila Europska komisija smatraju se nezakonitom potporom.

Tablica 7. Državna jamstva u razdoblju od 2017. do 2019. godine (u milijunima kuna)

Redni broj	Opis	2017.	2018.	2019.
1.	Ukupno izdana jamstva	3.831,5	15.803,1	4.349,9
2.	Izdana jamstva bez elementa potpore	3.793,4	15.736,5	4.242,3
3.	Izdana jamstva s elementom potpore (1.-2.)	38,1	66,6	107,6
4.	Protestirana jamstva s elementom potpore	16,4	2.537,7	1.981,3
5.	Ukupna potpora u jamstvima (3.+4.)	54,5	2.604,3	2.088,9

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Ukupne potpore dodijeljene putem **jamstava** u 2019. godini iznose 2.088,9 milijuna kuna, što uključuje i izdana jamstva te aktivirana odnosno protestirana jamstva. Navedena jamstva su u 2019. godini manja za 515,4 milijuna kuna odnosno 19,8 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosila 2.604,3 milijuna kuna, te su viša za 2.034,4 milijuna kuna odnosno 3.732,8 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosila 54,5 milijuna kuna. Od ukupnog iznosa potpora dodijeljenih u 2019. godini putem jamstva u iznosu od 2.088,9 milijuna kuna, iznos od 107,6 milijuna kuna odnosi se na izdana jamstva, dok se iznos od 1.981,3 milijuna kuna odnosi na aktivirana odnosno protestirana jamstva.

U 2019. godini potpore dodijeljene u obliku **izdanih jamstava** u iznosu od 107,6 milijuna kuna viša su za 41 milijun kuna odnosno 61,6 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosila 66,6 milijuna kuna, te su viša za 69,5 milijuna kuna odnosno 182,4 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosila 38,1 milijun kuna.

Potpore dodijeljene u obliku izdanih jamstava u 2019. godini, u iznosu od 107,6 milijuna kuna odnose se na izdana državna jamstva malim i srednjim poduzetnicima koja je dodijelila Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (u daljnjem tekstu: HAMAG – BICRO) u iznosu od 58,6 milijuna kuna, izdana državna jamstva za kulturu koja je dodijelio Hrvatski audiovizualni centar (u daljnjem tekstu: HAVC) u iznosu od 26,4 milijuna kuna te izdana državna jamstva brodogradnji koja je dodijelilo Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta u iznosu od 22,6 milijuna kuna.

U 2019. godini HAMAG-BICRO je dodijelio potpore putem izdanih državnih jamstava u iznosu od 58,6 milijuna kuna za horizontalne ciljeve malim i srednjim poduzetnicima temeljem Programa dodjele državnih potpora Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.40955. Neki od korisnika navedenih jamstava su: Arcimun d.o.o., Argosy d.o.o., B-19 World d.o.o., Ban-Tours d.o.o., Casta Adria d.o.o., DD Energy d.o.o., Delphinus Yachts d.o.o., Dujić Shipping d.o.o., Hotel Novi Vinodolski j.d.o.o., Kamp Bunja d.o.o., Karaman Krilo d.o.o., Katamaran klub Dalmacija d.o.o., Kruc d.o.o., Medikol Grupa d.o.o., Mediteran kamp d.o.o., Mlinoprom d.o.o., Noa Grupa d.o.o., OPG Morović Nives, PRO Eventum, Tiho Rakuljić d.o.o., VIP Real d.o.o. i ostali.

HAVC je u 2019. godini dodijelio potpore putem izdanih državnih jamstava u iznosu od 26,4 milijuna kuna za horizontalne ciljeve u kulturi temeljem programa Poticaji za ulaganje u proizvodnju audiovizualnih djela o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.38392. Korisnici navedenih jamstava su: Ambasada film d.o.o., Antitalent d.o.o., Dida Boža d.o.o., Dinaridi film d.o.o., Drugi plan, MP Filmska produkcija, Nukleus film d.o.o., Pakt media d.o.o., Propeler film d.o.o. te Welcome production d.o.o.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je dodijelio potpore u 2019. godini putem izdanih državnih jamstava u iznosu od 22,6 milijuna kuna za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u brodogradnji temeljem Programa restrukturiranja Brodogradilišta 3. Maj d.d. poduzetniku 3. Maj Brodogradilište d.d., kojeg je Europska komisija odobrila pod brojem SA.36143.

U 2019. godini potpore u obliku **aktiviranih odnosno protestiranih jamstava** u iznosu od 1.981,3 milijuna manja su za 556,4 milijuna kuna odnosno 21,9 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosila 2.537,7 milijuna kuna, te su viša za 1.964,9 milijuna kuna odnosno 11.981,1 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosila tek 16,4 milijuna kuna.

U 2019. godini ukupno je aktivirano odnosno protestirano državnih jamstava u iznosu od 1.981,3 milijuna kuna, i to u sektoru brodogradnje u iznosu od 1.977,1 milijun kuna te za restrukturiranje i sanaciju poduzetnika u teškoćama 4,2 milijuna kuna.

Protestirana jamstva¹³ u sektoru brodogradnje u 2019. godini aktivirana su u iznosu od 1.977,1 milijun kuna, a odnose se na poduzetnike Uljanik d.d. u iznosu od 1.971,6 milijuna kuna te na Uljanik Brodogradilište d.d. u iznosu od 5,5 milijuna kuna.

Protestirana jamstva za restrukturiranje i sanaciju poduzetnika u teškoćama aktivirana su u 2019. godini u iznosu od 4,2 milijuna kuna, a odnose se na sanaciju poduzetnika Imunološki zavod d.d.

Tablica 8. Stopa rizika protestiranja državnih jamstava za razdoblje od 2017. do 2019. godine (u milijunima kuna)

Redni broj	Opis	2017.	2018.	2019.
1.	Izdana jamstva s elementom potpore	38,1	66,6	107,6
2.	Protestirana jamstva za brodogradnju	-	2.530,2	1.977,0
3.	Protestirana jamstva s elementom potpore	16,4	7,5	4,3
4.	Ukupna protestirana jamstva (2.+3.)	16,4	2.537,7	1.981,3
5.	Stopa rizika bez brodogradnje (3./1.)	43,04%	11,26%	4,00%
6.	Stopa rizika (4./1.)	43,04%	3.810,36%	1.841,36%

Izvor: Ministarstvo financija; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

¹³ Navedena jamstva izdana su prije ili tijekom 2019. godine, a prikazana su kao protestirana jamstva u 2019. godini.

3. DRŽAVNE POTPORE POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU

U 2019. godini potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u iznosu od 6.677,1 milijun kuna, što je više za 516,7 milijuna kuna odnosno 8,4 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 6.160,4 milijuna kuna, te je više za 1.470,2 milijuna kuna ili 28,2 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 5.206,9 milijuna kuna.

Tablica 9. Ukupne potpore i potpore poljoprivredi i ribarstvu za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Poljoprivreda i ribarstvo	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Ukupne potpore	12.348,8	1.655,3	14.946,6	2.016,0	15.201,3	2.050,5
Potpore bez poljoprivrede i ribarstva	7.141,9	957,4	8.786,2	1.185,1	8.524,2	1.149,8
Potpore poljoprivredi i ribarstvu	5.206,9	698,0	6.160,4	830,9	6.677,1	900,7
udio (%) u ukupnim potporama	42,17		41,22		43,92	
udio (%) u BDP-u	1,42		1,61		1,67	

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u ukupnim potporama iznosio je 43,9 posto, što je više u odnosu na 2018. godinu kada je iznosio 41,2 posto te je više u odnosu na 2017. godinu kada je iznosio 42,2 posto, dok je udio potpora u BDP-u u 2019. godini iznosio 1,67 posto, u 2018. godini 1,61 posto i u 2017. godini iznosio je 1,42 posto.

U ovom Izvješću prikazani su podaci o potporama u sektoru poljoprivrede i ribarstva, uključujući prehrambenu industriju, industriju pića i duhansku industriju, prikupljeni temeljem podataka koje je davatelj potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva, Ministarstvo poljoprivrede, dostavilo Ministarstvu financija. Sukladno Zakonu, Ministarstvo financija nije nadležno za potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva, međutim ima obvezu objavljivanja podataka o navedenim potporama u Godišnjem izvješću o dodijeljenim potporama.

U 2019. godini potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstvu dodijeljene su u ukupnom iznosu od 6.677,1 milijun kuna, a dodijeljene su najvećem dijelom putem subvencija u iznosu od 4.295,9 milijuna kuna ili s udjelom od 64,3 posto, putem kapitalnih ulaganja u iznosu od 1.613,8 milijuna kuna ili s udjelom od 24,2 posto, putem poreznih olakšica u iznosu od 651,4 milijuna kuna ili s udjelom od 9,8 posto te kroz povoljne zajmove 116 milijuna kuna ili s udjelom od 1,7 posto.

Od ukupnog iznosa dodijeljenih **potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva** u 2019. godini u iznosu od 6.677,1 milijun kuna, sektoru ribarstva dodijeljeno je 293,4 milijuna kuna, a sektoru poljoprivrede dodijeljeno je 6.383,7 milijuna kuna. Unutar iznosa potpora za poljoprivredu od 6.383,7 milijuna kuna, na poljoprivredu, lov i šumarstvo odnosi se iznos od 3.808,1 milijun kuna te na ruralni razvoj iznos od 2.575,6 milijuna kuna potpora.

U 2019. godini **potpore za poljoprivredu, lov i šumarstvo** dodijeljene su u ukupnom iznosu od 3.808,1 milijun kuna i to putem subvencija 3.246 milijuna kuna te putem poreznih olakšica 562,1 milijun kuna. Dodijeljene potpore putem subvencija odnose se na sljedeće programe i ciljeve: 2.920,8 milijuna kuna za ZPP – Izravna plaćanja

poljoprivrednim proizvođačima, 121,4 milijuna kuna za Izravna plaćanja u poljoprivredi, 65,7 milijuna kuna za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, 64,5 milijuna kuna za Nacionalni program potpore proizvođačima u sektoru govedarstva, 46,9 milijuna kuna za Program državnih i de minimis potpora i sufinanciranje infrastrukture za razvoj poljoprivrede, 17,2 milijuna kuna za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, 4,3 milijuna kuna za Nacionalni program potpore ovčarstvu i kozarstvu, 2,8 milijuna kuna za Nacionalni program potpore sustavu „krava – tele“, 970.832,25 kuna za Školski medni dan, 855.595,19 kuna za Poticanje proizvođačkih organizacija, nacionalnog programa za toplokrvne konje i pokriće troškova liječenja konja, 483.582,15 kuna za Program unapređenja uzgoja hrvatskih izvornih pasmina peradi, 68.015,52 kuna za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, 27.888,88 kuna za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda TP, 6.399,00 kuna za Školski medni dan te 2.250,00 kuna za Zdravstvenu zaštitu životinja.

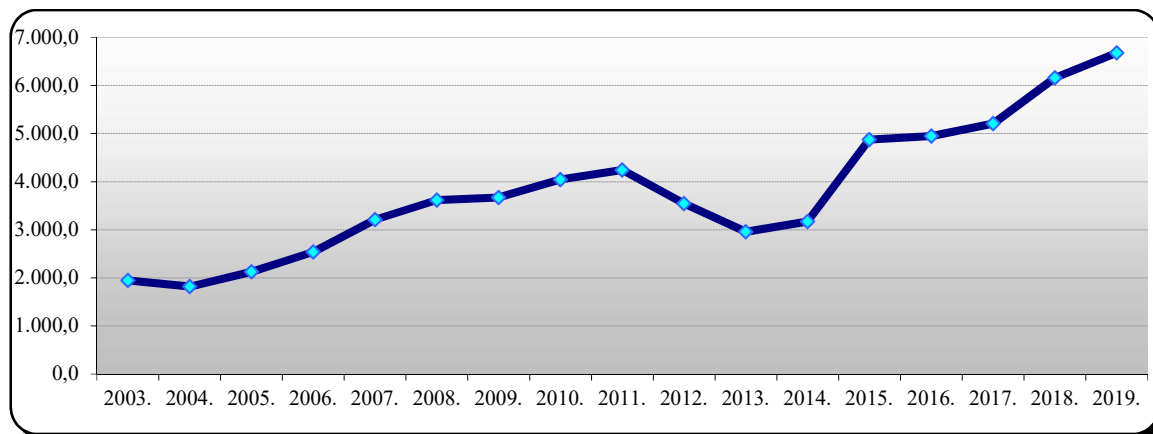
U 2019. godini dodijeljene potpore putem poreznih olakšica u poljoprivredi u iznosu od 562,1 milijun kuna odnose se na Subvencije za potrošnju „plavog diesela“ – Plavi diesel u poljoprivredi (za 146.963.062,60 litara isporučene količine i 100.219 korisnika).

U 2019. godini **potpore za ruralni razvoj** dodijeljene su u ukupnom iznosu od 2.575,6 milijuna kuna i to kroz kapitalna ulaganja, povoljne zajmove te putem subvencija. Navedene potpore odnose na sljedeće programe i ciljeve: 558 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 4., 451,3 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 6., 385,9 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 13., 333,7 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 7., 229,4 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 11., 113,5 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 17., 103,7 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 20. (TP), 92,1 milijun kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 4. (Financijski instrumenti), 77,7 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 5., 58,2 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 19., 53,1 milijun kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 10., 34,1 milijun kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 14., 21,7 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 8., 16,7 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 7., 16,1 milijun kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 6 (Financijski instrumenti), 7,9 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 8 (Financijski instrumenti), 6,7 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 10., 6,1 milijun kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 2., 4,1 milijun kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 1., 1,9 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 7., 1.018.537,59 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 9., 844.164,36 kuna za Očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta kultivara poljoprivrednog bilja, 557.706,75 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 19., 383.630,79 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 4., 345.845,60 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 8., 265.250,73 kune za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 9., 157.577,08 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 11., 39.519,25 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 3. te 14.878,00 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 18.

U 2019. godini **potpore za ribarstvo** dodijeljene su u ukupnom iznosu od 293,4 milijuna kuna i to kroz subvencije, porezne olakšice te kapitalna ulaganja. Dodijeljene potpore putem poreznih olakšica u iznosu od 89,3 milijuna kuna odnose se na Subvencije za potrošnju „plavog diesela“ – Plavi diesel u ribarstvu i akvakulturi (za 23.349.356,14 litre isporučene količine za 2.079 korisnika). Putem Operativnog programa ribarstva dodijeljene su potpore u obliku kapitalnih ulaganja u iznosu od 154

milijuna kuna, dok je putem subvencija dodijeljeno 50,2 milijuna kuna, i to 30,3 milijuna kuna za Intervencije na tržištu proizvoda ribarstva te 19,8 milijuna kuna za Održavanje eko sustava ribnjaka.

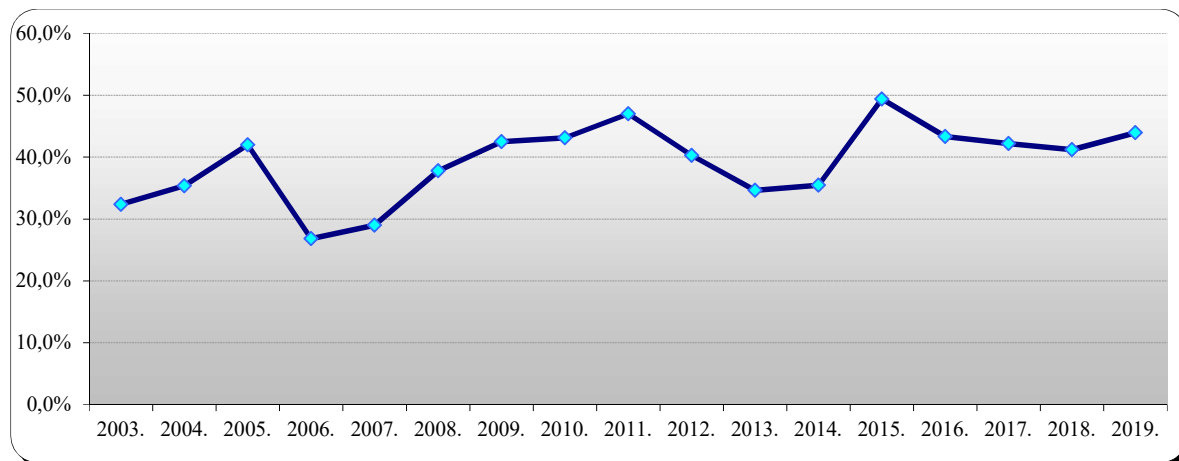
Slika 8. Ukupno dodijeljene potpore poljoprivredi i ribarstvu za razdoblje od 2003. do 2019. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Na Slici 8. je prikazan trend ukupno dodijeljenih potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstvu u milijunima kuna za razdoblje od 2003. do 2019. godine, a na Slici 9. je prikazan udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u ukupnim potporama za razdoblje od 2003. do 2019. godine u postotcima.

Slika 9. Udio potpora poljoprivredi i ribarstvu u ukupnim potporama za razdoblje od 2003. do 2019. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Također, Ministarstvo poljoprivrede je i u 2019. godini dodjeljivalo i **potpore male vrijednosti**, koje su u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene u ukupnom iznosu od 88,1 milijun kuna i to isključivo putem subvencija. Ukoliko bi se potpore male vrijednosti u ukupnom iznosu od 88,1 milijun kuna pribrojile državnim potporama dodijeljenim sektoru poljoprivrede i ribarstva u ukupnom iznosu od 6.677,1 milijun kuna, njihov ukupan iznos je tada 6.765,2 milijuna kuna.

Potpore male vrijednosti za sektorski razvoj u iznosu od 84,8 milijuna kuna odnose se na sljedeće programe: 44,9 milijuna kuna odnosi se na Pravilnik o provedbi izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2018. godinu, 39,5 milijuna kuna na Program potpora male vrijednosti za poticanje razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za 2019. godinu, 329.881,00 kuna na Program sufinanciranja analize sjemena soje na prisutnost genetski modificiranih organizama (GMO) i 68.764,50 kuna na Pravilnik o provedbi izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2017. godinu. **Potpore male vrijednosti za poljoprivredu, lov i šumarstvo** u iznosu od 1,6 milijuna kuna dodijeljene su putem programa Sufinanciranje rada uzgojnih organizacija u stočarstvu. **Potpore male vrijednosti za poticanje izvoza** dodijeljene su u ukupnom iznosu od 1,4 milijuna kuna, i to 1,2 milijuna kuna za Promidžbe na tržištima trećih zemalja iz Nacionalnog programa pomoći sektoru vina 2019.-2023. i 189.186,95 kuna za Informiranje u državama članicama iz nacionalnog programa pomoći sektoru vina 2019.-2023. **Potpore male vrijednosti za regionalni razvoj** u iznosu od 286.101,65 kuna dodijeljene su temeljem sljedećih programa potpora male vrijednosti: 250.901,65 kuna temeljem Nacionalnog programa poticanja provedbe uzgojnih programa za toplokrvne pasmine i uzgojne tipove konja u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2020. godine te 35.200,00 kuna temeljem Programa za financiranje projekata lokalne infrastrukture, ruralnog razvoja, poduzetništva i obrta na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina.

4. DRŽAVNE POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA

U 2019. godini potpore u sektoru industrije i usluga dodijeljene su u ukupnom iznosu od 8.524,2 milijuna kuna, što je manje za 262 milijuna kuna odnosno 3 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 8.786,2 milijuna kuna, te je više za 1.382,3 milijuna kuna ili 19,4 posto u odnosu na 2017. godinu kada su potpore iznosile 7.141,9 milijuna kuna.

Udio potpora u sektoru industrije i usluga u ukupno dodijeljenim potporama u 2019. godini iznosile su 56,1 posto, u 2018. godini 58,8 posto dok je udio u 2017. godini iznosio 57,8 posto.

Unutar dodijeljenih potpora sektoru industrije i usluga u 2019. godini u iznosu od 8.524,2 milijuna kuna, iznos od 4.875,3 milijuna kuna ili 57,2 posto udjela potpora industriji i uslugama čine potpore dodijeljene posebnim sektorima, dok se iznos od 3.648,9 milijuna kuna ili 42,8 posto udjela odnosi na horizontalne potpore.

U 2019. godini potpore posebnim sektorima dodijeljene u iznosu od 4.875,3 milijuna kuna, manje su za 442 milijuna kuna odnosno 8,3 posto u odnosu na 2018. godinu kada su potpore iznosile 5.317,3 milijuna kuna, te su više za 2.400,0 milijuna kuna ili 97 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 2.475,3 milijuna kuna.

U 2019. godini, horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u iznosu od 3.648,9 milijuna kuna te su više za 180 milijuna kuna ili 5,2 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 3.468,9 milijuna kuna, te su manje za 1.017,7 milijuna kuna ili 21,8 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su iznosile 4.666,6 milijuna kuna. U 2019. godini na horizontalne potpore u užem smislu¹⁴ odnosi se iznos od 1.995,4 milijuna kuna, na regionalne potpore 956,9 milijuna kuna te na potpore na lokalnoj razini 696,6 milijuna kuna.

Tablica 10. Potpore industriji i uslugama za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Kategorija	2017.			2018.			2019.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
Industrija i usluge	7.141,9	957,4	100,00	8.786,2	1.185,1	100,00	8.524,2	1.149,8	100,00
1. Sektorske potpore	2.475,3	331,8	34,66	5.317,3	717,2	60,52	4.875,3	657,6	57,19
2. Horizontalne potpore	4.666,6	625,5	65,34	3.468,9	467,9	39,48	3.648,9	492,2	42,81
2.1. horizontalni ciljevi	2.126,1	285,0	29,77	2.060,2	277,9	23,45	1.995,4	269,2	23,41
2.2. regionalne potpore	2.064,4	276,7	28,91	856,6	115,5	9,75	956,9	129,1	11,23
2.3. potpore na lokalnoj razini	476,1	63,8	6,67	552,1	74,5	6,28	696,6	94,0	8,17

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore u sektoru industrije i usluga u 2019. godini u iznosu od 8.524,2 milijuna kuna, najvećim dijelom dodjeljivane su putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 5.771,4 milijuna kuna ili s udjelom od 67,7 posto u sektoru industrije i usluga, kroz izdana te aktivirana ili protestirana jamstva dodijeljeno je 2.088,8 milijuna kuna ili 24,5 posto, putem poreznih olakšica dodijeljeno je 653,6 milijuna kuna ili 7,7 posto te je kroz povoljne zajmove dodijeljeno 10,3 milijuna kuna ili 0,1 posto.

¹⁴ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

4.1. Horizontalne potpore

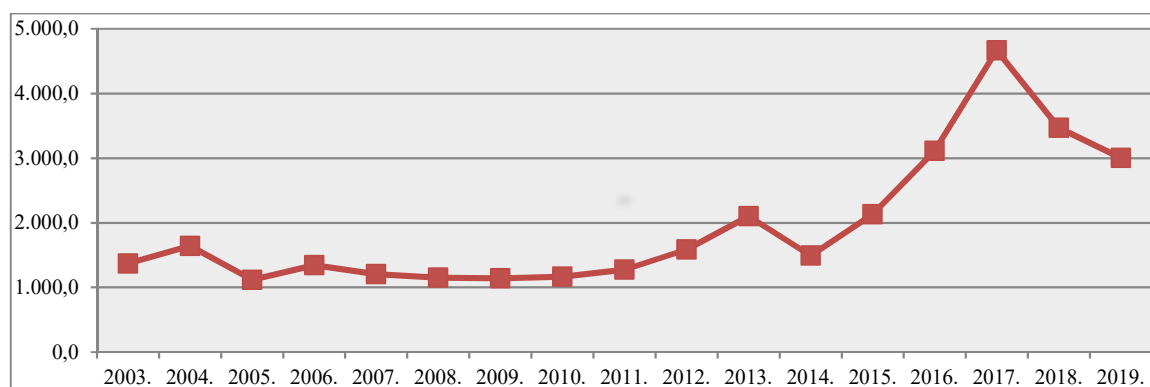
Sukladno EU metodologiji praćenja potpora, horizontalnim potporama se smatraju sve potpore za horizontalne ciljeve u „užem“ smislu, potom regionalne potpore te potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Horizontalne potpore uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u 2019. godini u ukupnom iznosu od 3.648,9 milijuna kuna, što je više za 180 milijuna kuna ili 5,2 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su navedene potpore iznosile 3.468,9 milijuna kuna, te je manje za 1.017,7 milijuna kuna ili 21,8 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su iznosile 4.666,6 milijuna kuna.

U 2019. godini ukupno su dodijeljene horizontalne potpore u iznosu od 3.648,9 milijuna kuna, dok su unutar tih potpora dodijeljene horizontalne potpore u užem smislu¹⁵ za horizontalne ciljeve u iznosu od 1.995,4 milijuna kuna ili s udjelom u horizontalnim potporama od 54,7 posto, regionalne potpore u iznosu od 956,9 milijuna kuna ili 26,2 posto te potpore na lokalnoj razini u iznosu od 696,6 milijuna kuna ili 19,1 posto.

Na Slici 10. prikazan je tijek kretanja ukupnih horizontalnih potpora, uključujući horizontalne ciljeve, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini u razdoblju od 2003. do 2019. godine, u milijunima kuna.

Slika 10. Horizontalne potpore u razdoblju od 2003. do 2019. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Horizontalne potpore u „užem smislu“

Horizontalnim potporama u „užem smislu“ smatraju se potpore dodijeljene horizontalnim ciljevima kao što su potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i uštedu energije, potpore malim i srednjim poduzetnicima, potpore za usavršavanje i zapošljavanje, za kulturu i očuvanje kulturne baštine, za podupiranje pristupa financiranju u krizi te za razvoj širokopojasnih mreža.

¹⁵ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

U 2019. godini potpore dodijeljene horizontalnim ciljevima u „užem smislu“ iznosile su 1.995,4 milijuna kuna te su manje za 64,8 milijuna kuna ili 3,1 posto u odnosu na 2018. godinu kada su navedene potpore iznosile 2.060,2 milijuna kuna te su manje za 130,7 milijuna kuna ili 6,1 posto u odnosu na 2017. godinu kada su navedene potpore iznosile 2.126,1 milijun kuna.

U odnosu na 2018. godinu, u 2019. godini je dodijeljeno više potpora malim i srednjim poduzetnicima u iznosu od 208 milijuna kuna te za usavršavanje 3,1 milijun kuna. U istom razdoblju je dodijeljeno manje potpora za istraživanje i razvoj i inovacije u iznosu od 143,6 milijuna kuna, za zaštitu okoliša i uštedu energije 74,5 milijuna kuna manje, za kulturu 47,2 milijuna kuna te za zapošljavanje 10,6 milijuna kuna manje potpora.

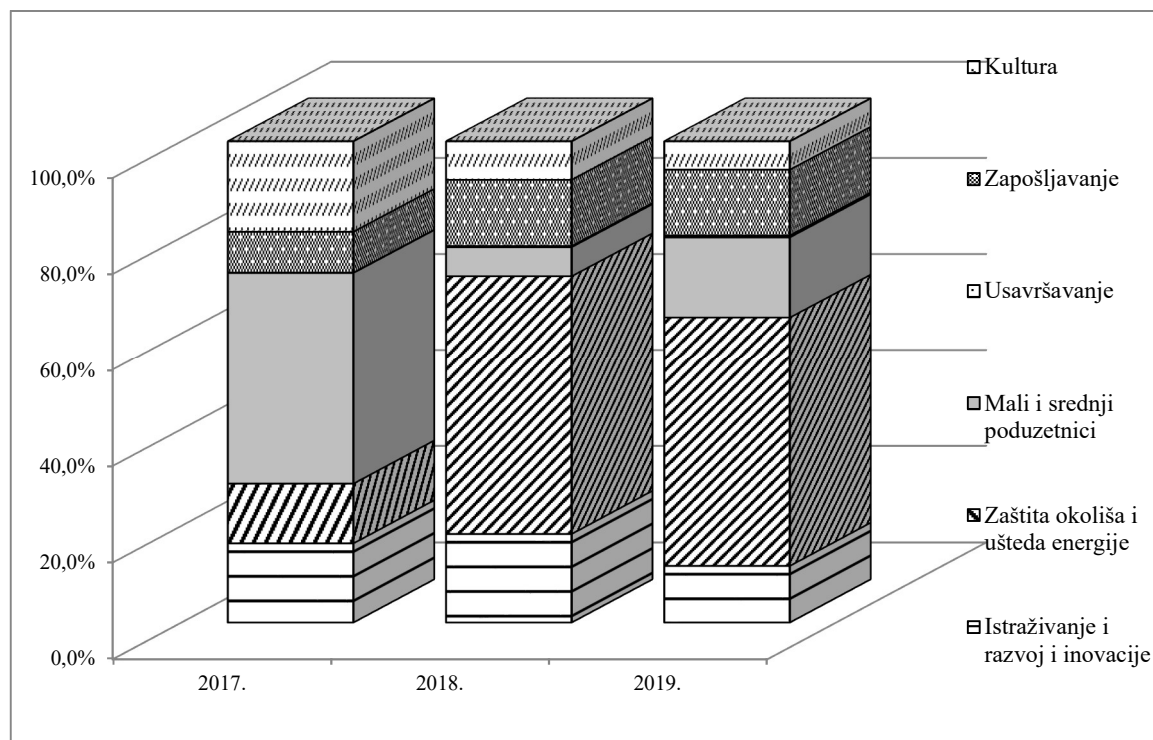
Tablica 11. Horizontalne potpore u „užem smislu“ za razdoblje od 2017. do 2019. godine (bez regionalnih potpora i potpora na lokalnoj razini)

Horizontalne potpore	2017.			2018.			2019.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)
Istraživanje i razvoj i inovacije	348,0	46,6	0,09	377,4	50,9	0,10	233,8	31,5	0,06
Zaštita okoliša i ušteda energije	262,9	35,2	0,07	1.104,6	149,0	0,29	1.030,1	138,9	0,26
Mali i srednji poduzetnici	933,1	125,1	0,25	124,9	16,8	0,03	332,9	44,9	0,08
Usavršavanje	1,7	0,2	0,00	5,0	0,7	0,00	8,1	1,1	0,00
Zapošljavanje	180,6	24,2	0,05	283,5	38,2	0,07	272,9	36,8	0,07
Kultura	399,8	53,6	0,11	164,8	22,2	0,04	117,6	15,9	0,03
UKUPNO	2.126,1	285,0	0,58	2.060,2	277,9	0,54	1.995,4	269,2	0,50

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

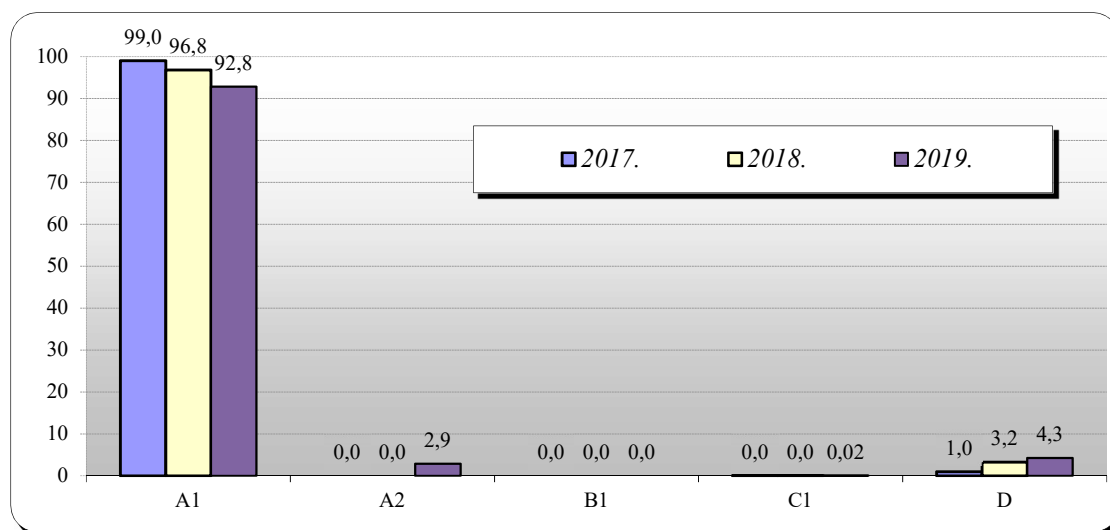
U 2019. godini udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ u BDP-u iznosio je 0,50 posto, u 2018. godini 0,54 posto, a u 2017. godini 0,58 posto. Udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ u ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga u 2019. godini iznosio je 23,4 posto, u 2017. godini 23,5 posto, a u 2017. godini iznosio je 29,8 posto, Udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ u ukupno dodijeljenim potporama u 2019. godini iznosio je 13,1 posto, u 2018. godini 13,8 posto, te u 2017. godini 17,2 posto.

Horizontalne potpore u „užem smislu“ u 2019. godini dodijeljene su u ukupnom iznosu od 1.995,4 milijuna kuna i to prema sljedećoj strukturi: za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dodijeljeno je 1.030,1 milijun kuna s udjelom od 51,6 posto u horizontalnih potpora u „užem smislu“, potpore malim i srednjim poduzetnicima dodijeljene su u iznosu od 332,9 milijuna kuna ili 16,7 posto, za zapošljavanje 272,9 milijuna kuna ili 13,7 posto, za istraživanje i razvoj i inovacije 233,8 milijuna kuna ili 11,7 posto, za kulturu dodijeljeno je 117,6 milijuna kuna ili 5,9 posto te za usavršavanje 8,1 milijun kuna ili 0,4 posto.

Slika 11. Struktura horizontalnih potpora za razdoblje od 2017. do 2019. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

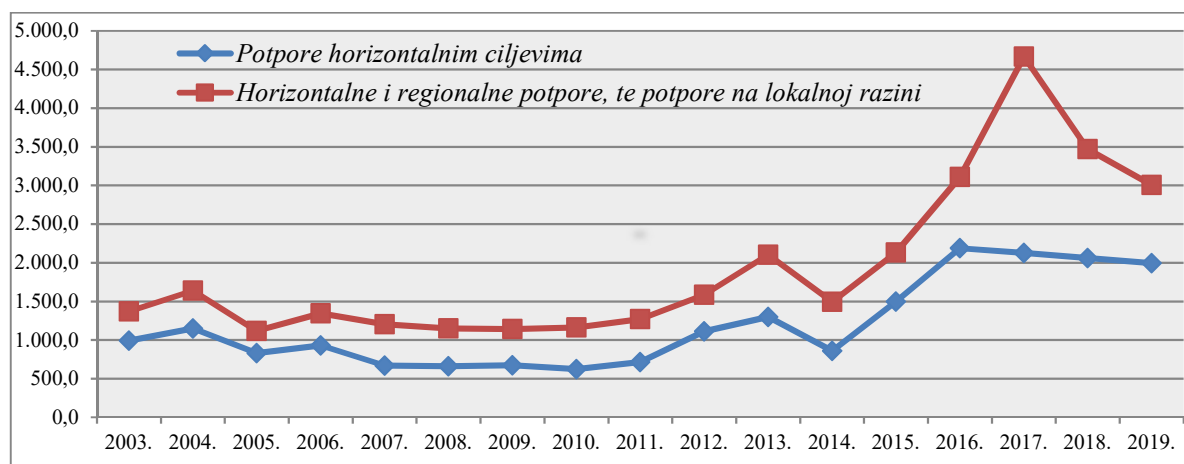
U 2019. godini horizontalne potpore u „užem smislu“ dodijeljene su u iznosu od 1.995,4 milijuna kuna, a najvećim dijelom dodijeljene su putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 1.852 milijuna kuna ili s udjelom od 92,8 posto, kroz izdana jamstva dodijeljeno je 85 milijuna kuna ili 4,3 posto, kroz porezne olakšice 58,1 milijun kuna ili 2,9 posto te putem povoljnih zajmova 348.061,18 kuna ili 0,02 posto.

Slika 12. Horizontalni ciljevi prema instrumentima dodjele¹⁶ za razdoblje od 2017. do 2019. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

¹⁶ A1 subvencije, A2 porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice, B kapitalna ulaganja, C1 povoljni zajmovi, D jamstva.

Slika 13. Odnos horizontalnih potpora u užem smislu i ukupnih horizontalnih potpora za razdoblje od 2003. do 2019. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.1.1. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije¹⁷

Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije u 2019. godini dodijeljene su u iznosu od 233,8 milijuna kuna, što je manje za 143,6 milijuna kuna ili 38 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su navedene potpore iznosile 377,4 milijuna kuna, te je manje za 114,2 milijuna kuna ili 32,8 posto u odnosu na 2017. godinu kada su navedene potpore iznosile 348 milijuna kuna.

Tablica 12. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Istraživanje i razvoj i inovacije	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	348,0	46,6	377,4	50,9	175,7	23,7
A2 porezne olakšice	-	-	-	-	58,1	7,8
UKUPNO	348,0	46,6	377,4	50,9	233,8	31,5
udio (%) u horizontalnim ciljevima	16,37		18,32		11,72	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	4,87		4,30		2,74	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	2,82		2,52		1,54	
udio (%) u BDP-u	0,09		0,10		0,06	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio potpora za istraživanje i razvoj i inovacije u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 1,54 posto, udio tih potpora u ukupno

¹⁷ Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, dodjeljuju se sukladno Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine, i Uredbe br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine).

dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 2,74 posto, udio u horizontalnim ciljevima 11,72 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,06 posto.

Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije u 2019. godini, dodijeljene u iznosu od 233,8 milijuna kuna, a instrumenti dodijele su subvencije te porezne olakšice. Putem subvencija dodijeljeno je 175,7 milijuna kuna što čini udio od 75,1 posto u potporama istraživanje i razvoj i inovacije te putem poreznih olakšica u iznosu od 58,1 milijun kuna ili 24,9 posto.

Jedini davatelj potpora za istraživanje i razvoj i inovacije u 2019. godini je Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta.

Navedeno Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je u 2019. godini dodijelilo za istraživanje i razvoj i inovacije potpore putem subvencija u iznosu od 31,6 milijuna kuna. Navedeni iznos odnosi se na Program dodjele državnih potpora za provjeru inovativnog koncepta izrađenog temeljem Uredbe Komisije br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (u daljnjem tekstu: Uredba 651/2014). Europska komisija je o programu obaviještena pod brojem SA.54336. Neki od korisnika ovoga programa su: 2DP Projekt d.o.o., 3D Integra d.o.o., 3Dtech d.o.o., Adopto Tech d.o.o., Aestus financijsko savjetovanje d.o.o., Algebra d.o.o., Amalgen d.o.o., Atomic Intelligence d.o.o., Bioscientific Designs d.o.o., Brkić Metalprodukt d.o.o., Centar za razvoj održivih tehnologija d.o.o., Cras d.o.o., CS Computer systems d.o.o., Diath d.o.o., Diversitas IT sustavi d.o.o., E - Glas d.o.o., Ekobit d.o.o., Envision Ventures j.d.o.o., Evolva d.o.o., Geek Squad j.d.o.o., Geolux d.o.o., Geotest d.o.o., Intemus d.o.o., Jadran - Informatika d.o.o., K&B Eclat d.o.o., Kod Biro d.o.o., LafTonic d.o.o., Lamaro Digital d.o.o., Mono d.o.o., Myrio d.o.o., Nanoing j.d.o.o., Novatec d.o.o., Omnion Research International d.o.o., PhyoX d.d., Pixel Industry d.o.o., Proteko d.o.o., Salona-Var d.o.o., Sample Control d.o.o., Sedam IT d.o.o., Send d.o.o., UM i UM, d.o.o., Verified Diagnosis j.d.o.o. i ostali.

Također, isto Ministarstvo je dodijelilo potpore za istraživanje i razvoj i inovacije putem poreznih olakšica u iznosu od 58,1 milijun kuna temeljem Zakona o državnoj potpori za istraživačko-razvojne projekte (Narodne novine, broj 64/18) također izrađenog temeljem Uredbe 651/2014. Europska komisija je o programu obaviještena pod brojem SA.51843. Svi korisnici ovoga programa su: AG04 Innovative Solutions d.o.o., Amphinicy d.o.o., Asseco See d.o.o., Brodograđevna industrija Split d.d. - Brodosplit d.d., CS Computer Systems d.o.o., DIV Grupa d.o.o., Ericsson Nikola Tesla d.d., Genos d.o.o., Geolux d.o.o., Hstec d.d., Infoart, d.o.o., Inin Informatički Inženjering d.o.o., Jadran - Galenski laboratorij d. d., Multicom d.o.o., Nanobit d.o.o., Plane Simple d.o.o., RIDE Technologies d.o.o., S.D. Informatika d.o.o., Uber d.o.o., Visor d.o.o. i Zagreb Data d.o.o.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je dodijelilo u 2019. godini potpore za istraživanje i razvoj i temeljem Programa dodjele državne potpore za razvoj Centara kompetencija koji je izrađen sukladno Uredbi 651/2014 u iznosu od 144,1 milijun kuna. Europska komisija je o programu državne potpore obaviještena pod brojem SA.41691. Svi korisnici ovoga programa su: Biognost d.o.o., Consortium d.o.o., Dječja bolnica Srebrnjak, Exaltum ultra d.o.o., Genos d.o.o., HS Produkt d.o.o., Institut Ruđer Bošković, Klinika za infektivne bolesti dr. Fran Mihaljević, Krojački obrt Iгла, Kuzmić d.o.o., Rinel, Spin Valis d.d., Sveučilište u Splitu Medicinski fakultet Split, Sveučilište

u Zagrebu Farmaceutsko-biokemijski fakultet, Sveučilište u Zagrebu Kineziološki fakultet i Sveučilište u Zagrebu Prirodoslovno-matematički fakultet.

4.1.2. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije¹⁸

Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije u 2019. godini dodijeljene su u iznosu od 1.030,1 milijun kuna isključivo putem subvencija, što predstavlja smanjenje za 74,5 milijuna kuna ili 6,7 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su navedene potpore iznosile 1.104,6 milijuna kuna, odnosno povećanje za 767,2 milijuna kuna ili 291,8 posto u odnosu na 2017. godinu kada su potpore iznosile 262,9 milijuna kuna.

Tablica 13. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Zaštita okoliša i uštedu energije	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
AI subvencije	262,9	35,2	1.104,6	149,0	1.030,1	138,9
UKUPNO	262,9	35,2	1.104,6	149,0	1.030,1	138,9
udio (%) u horizontalnim ciljevima	12,37		53,62		51,62	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	3,68		12,57		12,08	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	2,13		7,39		6,78	
udio (%) u BDP-u	0,07		0,29		0,26	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Od ukupnog iznosa od 1.030,1 milijun kuna koliko su iznosile potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije u 2019. godini, za zaštitu okoliša se odnosi iznos od 984,1 milijun kuna ili udio od 95,53 posto, a na energetski sektor 46 milijuna kuna ili 4,47 posto.

U 2019. godini, udio potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 6,78 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio 12,08 posto. Udio tih potpora u horizontalnim ciljevima iznosio je 51,62 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,26 posto.

Hrvatski operater tržišta energije d.o.o. dodijelio je u 2019. godini temeljem Programa državnih potpora za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije državne potpore za zaštitu okoliša u obliku subvencija u iznosu od 818,6 milijuna kuna.

Europska komisija je o programu državne potpore obaviještena pod brojem SA.38406. Neki od korisnika potpora iz navedenog programa su: Agroproteinka-Energija d.o.o., Alfa solar d.o.o., Astek 15 d.o.o., Ayna d.o.o., Bio Energana Bjelovar d.o.o., Bio snaga d.o.o., Bioel d.o.o., Bioenergija Klisa d.o.o., Biointegra d.o.o., Biomass To Energy Benkovac d.o.o., Biomass To Energy Županja d.o.o., Bioplin Gudovac d.o.o., Bioplin proizvodnja

¹⁸ Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine) ili kao potpore male vrijednosti.

d.o.o., Bioplinara Organica Kalnik 1 d.o.o., Bioplin-Maks d.o.o., Bioplinaska Elektranu Orehovcu d.o.o., Brana Dar d.o.o., Cedrus novo d.o.o., Clip bio plus d.o.o., Drvni centar Glina d.o.o., Đakovo Hrast d.o.o., Eko kotor d.o.o., EKO-PET d.o.o., Ekotok d.o.o., Energija Gradec d.o.o., Energija Invest d.o.o., Energija Voćin d.o.o., Energo-Solar d.o.o., Energostatik d.o.o., Enna Biomasa Vukovar d.o.o., Esseker Grupa d.o.o., Flamtron d.o.o., Fotonaponska energija d.o.o., Gama solar d.o.o., HEP-proizvodnja d.o.o., Kaptol-Grupa d.o.o., Kelemen energija d.o.o., Kircek energy d.o.o., Kollis d.o.o., Končar - obnovljivi izvori d.o.o., Konjik d.o.o., Linea Plus d.o.o., MAHE Hidroelektrana j.d.o.o., Mamodo d.o.o., Matvej d.o.o., Miagro Energo d.o.o., Mico d.o.o., Moslavina proizvodi d.o.o., OneClip d.o.o., Osatina grupa d.o.o., PVI Project 3 d.o.o., PVI projekt 2 d.o.o., Rauš d.o.o., S.E.G. Inženjering d.o.o., Sava d.o.o., Service&Engineering Industry d.o.o., SLK Projekt d.o.o., Solar 9580 d.o.o., Solaris pons d.o.o., Solarni koncept d.o.o., Solarni Projekti d.o.o., Solitudo d.o.o., Spin Valis Internacional d.o.o., Sunčana elektrana Čateks d.o.o., Sunčana elektrana Jakovlje j.o.o., Sunčana elektrana Poreč d.o.o., Univerzal d.o.o., VDM Energija d.o.o., Velago d.o.o., VIZ-Milendium d.o.o., Vox Unum d.o.o., VR Enbekon d.o.o., Vrbovsko eko energija d.o.o., Whitefield energy d.o.o., Zagrebački Holding d.o.o., Zawa d.o.o., Zoks d.o.o. i ostali.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije dodijelilo je u 2019. godini temeljem Programa dodjele državnih potpora za povećanje učinkovitosti centraliziranih toplinskih sustava ukupno 46 milijuna kuna potpora u obliku subvencija energetskom sektoru. Europska komisija je o programu državne potpore obaviještena pod brojem SA.51349. Jedini korisnik potpora iz navedenog programa je poduzetnik HEP – Toplinarstvo d.o.o.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike dodijelilo je u 2019. godini temeljem Programa dodjele državnih potpora za promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u poduzećima ukupno 165,5 milijuna kuna potpora za zaštitu okoliša u obliku subvencija. Europska komisija je o navedenom programu izrađenom sukladno Uredbi 651/2014, obaviještena pod brojem SA.49149. Neki od korisnika ovoga programa su: Adria P. A. d.o.o., Auto Hrvatska d.d., Auto Hrvatska Prodajno servisni centri d.o.o., DM-Drogerie Markt d.o.o., Esculap-Teo d.o.o., G. P. P. Mikić d.o.o., Galić d.o.o., Građa d.d., Grafik. Net d.o.o., Hotel Josipdol d.o.o., Hotel Medena d.d., Hotel Solitudo - Lastovo d.o.o., Hoteli Brela d.d., Hoteli Tučepi d.d., Industrial Projects d.o.o., Intermod d.o.o., Jadranka Hoteli d.o.o., Kativa d.o.o., Kožul d.o.o., Kraljević hoteli d.o.o., Lonia d.d., Maistra d.d., Mikeli Trade d.o.o., Nina Commerce d.o.o., Niskogradnja Hren d.o.o., Pambi-Tabak d.o.o., Piramida Božić d.o.o., Pustara Višnjica d.o.o., Setovia voće d.o.o., Stanić d.o.o., Špina trgovina i građevinarstvo d.o.o., Šted-Invest d.o.o., Tiflotehna.d.o.o., TIM Kabel d.o.o., Valamar Riviera d.d., Villa Brezovica Nova d.o.o., Visio Puls d.o.o., Zagrebprokrom d.o.o. i ostali.

U 2019. godini dodjeljivane su i potpore male vrijednosti za zaštitu okoliša i uštedu energije u iznosu od 51,4 milijuna kuna, te ukoliko bi se iste pridodale dodijeljenim potporama u iznosu od 1.030,1 milijun kuna, tada bi ukupne potpore sektoru zaštite okoliša i uštedi energije iznosile 1.081,5 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti za zaštitu okoliša i očuvanje energije dodjeljivalo je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 3,7 milijuna kuna, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike u iznosu od 28 milijuna kuna te Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost u iznosu od 19,7 milijuna kuna.

4.1.3. Potpore za zapošljavanje¹⁹

Potpore za zapošljavanje u 2019. godini dodijeljene su isključivo putem subvencija u iznosu od 272,9 milijuna kuna, što je smanjenje za 10,6 milijuna kuna ili 3,7 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su iznosile 283,5 milijuna kuna te povećanje za 92,3 milijuna kuna ili 51,1 posto u odnosu na 2017. godinu kada su navedene potpore iznosile 180,6 milijuna kuna.

Tablica 14. Potpore za zapošljavanje za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Zapošljavanje	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	180,6	24,2	283,5	38,2	272,9	36,8
UKUPNO	180,6	24,2	283,5	38,2	272,9	36,8
udio (%) u horizontalnim ciljevima	8,49		13,76		13,68	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	2,53		3,23		3,20	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	1,46		1,90		1,80	
udio (%) u BDP-u	0,05		0,07		0,07	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio potpora za zapošljavanje u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 1,80 posto, udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 3,20 posto, u horizontalnim ciljevima iznosi 13,68 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,07 posto.

Hrvatski zavod za zapošljavanje je u 2019. godini dodijelio ukupno 248,3 milijuna kuna subvencija za zapošljavanje. Temeljem Programa potpora za zapošljavanje i usavršavanje u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2017. godini dodijeljeno je 17.968,50 kuna potpora u obliku subvencija. Europska komisija je navedeni program izrađen sukladno Uredbi 651/2014, zaprimila pod brojem SA.47715. Jedini korisnika ovoga programa je poduzetnik: Moja Tvoja priča.

Također, Hrvatski zavod za zapošljavanje je temeljem Programa državnih potpora za zapošljavanje i usavršavanje u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za razdoblje od 2018. do 2020. godine dodijelio u 2019. godini 600.382,26 kuna potpora u obliku subvencija. Europska komisija je o navedenom programu potpore izrađenom sukladno Uredbi 651/2014, obaviještena pod brojem SA.50553. Svi korisnici ovoga programa su: Adiumenta j.d.o.o., BBK, Bellatrix j.d.o.o., Brigmat Net d.o.o., C – M d.o.o., Cedra Split, Corsol d.o.o., Čukica j.d.o.o., Čulin d.o.o., D & Z d.o.o., Darko & Davor d.o.o., Ekograf, FI, Filma, GPD Zagreb d.o.o., Halo pizza j.d.o.o., Hoblič, Hyperion, Josip Pleško, Kibela, Kralj lavova, Ljekarna Kaštel Farm, MB Instalacije, Media Turist d.o.o., Minerva d.o.o., Neon Reklam, odvjetnica Ana Doležal, odvjetnik

¹⁹ Potpore za zapošljavanje mogle su se dodijeliti temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine).

Srđana Barišić, Pinki, Rajković d.o.o., Ranka Spevec, Sabolić Interijeri d.o.o., Sakmardi d.o.o., teniski klub "Đakovo", Zinc i Znanje d.o.o.

Isto tako, Hrvatski zavod za zapošljavanje je u 2019. godini temeljem Izmjene Programa državnih potpora za zapošljavanje i usavršavanje u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za razdoblje od 2018. do 2020., izrađenog sukladno Uredbi 651/2014, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojevima SA.56172 i SA.50553, dodijelio 247,7 milijuna kuna subvencija. Neki od korisnika ovoga programa su: Afrodita d.o.o., AG Planum d.o.o., Agronom d.o.o., Aqua Plan d.o.o., Arhikomplet d.o.o., Arthra d.o.o., AVL-AST d.o.o., Bjelin Ogulin d.o.o., Bjelin Otok d.o.o., Bobanac d.o.o., Bomark Pak d.o.o., Caritas Zagrebačke nadbiskupije, Centaurus d.o.o., Civil Engineering Consultancy d.o.o., Dhar Media d.o.o., Domus Lucrosa d.o.o., Drvna industrija Spačva d.d., Dubrovačka Pivovara d.o.o., Dvorkom d.o.o., ECO Mobile d.o.o., Elektromaterijal d.o.o., Elementa Laborum Standard d.o.o., Ernst & Young d.o.o., Genera d.d., Grant Thornton Revizija d.o.o., Haberkorn d.o.o., Hedonia Weddings j.d.o.o., Hittner d.o.o., Homel d.o.o., Institut RT-RK Osijek d.o.o., Komrad d.o.o., Kamen Sirač d.d., Logo centar Blaži d.o.o., Metal Obad d.o.o., Moslavina voće d.o.o., Papirček j.d.o.o., Pet Minuta d.o.o., Pešo d.o.o., Rapidus d.o.o., Regata, d.o.o., Suadeo Consult j.d.o.o., Štimac centar dentalne medicine d.o.o., Trgovina Šurbek d.o.o., Veterinarska stanica Ludbreg - Nova d.o.o., Vinag d.o.o. i ostali.

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom dodijelio je u 2019. godini ukupno 24,6 milijuna kuna potpora za zapošljavanje u obliku subvencija temeljem Programa poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom. Europska komisija je o navedenom programu izrađenom sukladno Uredbi 651/2014, obaviještena pod brojevima SA.47678 i SA.52986. Neki od korisnika ovoga programa su: Alan Đozić Consulting, Albina d.o.o., Alfa Atest d.o.o., Centar za odgoj i obrazovanje "Vinko Bek", Dramski studio slijepih i slabovidnih "Novi život", Europriam d.o.o., Frizerski salon Ksenija, Grad Zagreb, Hedona d.o.o., Hrvatska knjižnica za slijepe, Kungfu Digital j.d.o.o., Lada d.o.o., Lav obrt, Plivački klub Natator, Savez udruga OSI Karlovačke županije SUOIKŽ, Srednja strukovna škola Varaždin, Suvenir Arbor Ustanova za rehabilitaciju osoba s invaliditetom, Tobi d.o.o., Udruga tjelesnih invalida Bjelovar, URIHO - Ustanova za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Ustanova DES - Ustanova za zapošljavanje, rad i profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom, Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zaštitna radionica Tekop Nova Pula i ostali.

U 2019. godini dodijeljene su i potpore male vrijednosti za zapošljavanje u ukupnom iznosu od 511,2, te ukoliko bi se dodijeljenim državnim potporama za zapošljavanje u iznosu od 272,9 milijuna kuna pribrojile i potpore male vrijednosti za zapošljavanje, tada bi ukupne potpore za zapošljavanje iznosile 784,1 milijun kuna. Potpore male vrijednosti za zapošljavanje u 2019. godini dodjeljivalo je Ministarstvo hrvatskih branitelja u iznosu od 10,1 milijun kuna, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 9 milijuna kuna, Hrvatski zavod za zapošljavanje u iznosu od 464,4 milijuna kuna te Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u iznosu od 27,7 milijuna kuna.

4.1.4. Potpore malim i srednjim poduzetnicima²⁰

Potpore malim i srednjim poduzetnicima u 2019. godini dodijeljene su u iznosu od 332,9 milijuna kuna, što je povećanje za 208 milijuna kuna ili 166,5 posto u odnosu na 2018. godinu kada su navedene potpore iznosile 124,9 milijuna kuna, te je smanjenje za 600,2 milijuna kuna ili 64,3 posto u odnosu na 2017. godinu kada su navedene potpore iznosile 933,1 milijun kuna.

Tablica 15. Potpore malim i srednjim poduzetnicima u razdoblju od 2017. do 2019. godine

Mali i srednji poduzetnici	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
AI subvencije	912,9	122,4	58,3	7,9	274,0	37,0
CI povoljni zajmovi	-	-	0,1	0,0	0,3	0,0
DI jamstva	20,2	2,7	66,5	9,0	58,6	7,9
UKUPNO	933,1	125,1	124,9	16,8	332,9	44,9
udio (%) u horizontalnim ciljevima	43,89		6,06		16,68	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	13,07		1,42		3,91	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	7,56		0,84		2,19	
udio (%) u BDP-u	0,25		0,03		0,08	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio potpora malih i srednjih poduzetnika u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 2,19 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 3,91 posto, udio u horizontalnim ciljevima iznosi 16,68 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,08 posto.

Potpore za male i srednje poduzetnike u 2019. godini dodijeljene su u iznosu od 332,9 milijuna kuna te su prema instrumentima dodjele, dodjeljivane najviše putem subvencija u iznosu od 272,1 milijun kuna ili 81,7 posto u ukupno dodijeljenim potporama malim i srednjim poduzetnicima, zatim kroz izdana jamstva u iznosu od 58,6 milijuna kuna ili 17,6 posto, putem neposrednih subvencija kamata u iznosu od 1,9 milijuna kuna ili 0,6 posto te putem povoljnih zajmova 348.061,18 kuna ili 0,1 posto.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je u 2019. godini dodijelilo malim i srednjim poduzetnicima ukupno 263,8 milijuna kuna subvencija temeljem Programa dodjele državnih potpora za razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Europska komisija je o navedenom programu izrađenom sukladno Uredbi 651/2014, obaviještena pod brojem SA.41208. Neki od korisnika ovoga programa su: Atinel d.o.o., Bajkmont d.o.o., Dajaković d.o.o., Dekor tvornica rasvjete d.o.o., Dorsi d.o.o., Ember kamin d.o.o., Feroplast d.o.o., Frozen Food International d.o.o., I.T. - Graf d.o.o., Milsing d.o.o., MLC Electronic d.o.o., Naše klasje d.o.o., Print Grupa d.o.o., Prostorija d.o.o., Rasco tvornica komunalne opreme d.o.o., S+B Systemtechnik d.o.o., Sato d.o.o., Signum Max d.o.o., Sobočan-Interijeri d.o.o., Šišarka d.o.o. i ostali.

²⁰ Potpore malim i srednjim poduzetnicima dodjeljuju se temeljem pravila iz Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine).

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je u 2019. godini dodijelilo malim i srednjim poduzetnicima ukupno 4 milijuna kuna subvencija temeljem dva programa izrađenih sukladno Uredbi 651/2014. Temeljem Programa razvoja malog i srednjeg poduzetništva za grad Benkovac, o kojem je Europska komisija obaviještena brojem SA.49868, navedeno ministarstvo je dodijelilo 1,8 milijuna kuna. Jedini korisnici ovoga programa su poduzetnici Cerera d.o.o. i MOZAIK–PB d.o.o.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je temeljem Programa razvoja malog i srednjeg poduzetništva za grad Petrinju, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.49867, dodijelilo 2,2 milijuna kuna. Jedini korisnik ovoga programa je poduzetnik Petrol Prom d.o.o.

HAMAG – BICRO je u 2019. godini dodijelio potpore u iznosu od 63 milijuna kuna, i to putem izdanih jamstava 58,6 milijuna kuna te putem subvencija 4,4 milijuna kuna. Potpore su dodijeljene temeljem Programa dodjele državnih potpora Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije, koji je izrađen sukladno Uredbi 651/2014, a Europska komisija je o navedenom programu obaviještena pod brojem SA.40955. Neki od korisnika ovoga programa su: Arcimun d.o.o., ARGOSY d.o.o., B-19 World d.o.o., Casta Adria d.o.o., DD Energy d.o.o., Delphinus Yachts d.o.o., Dujić Shipping d.o.o., Hotel Novi Vinodolski j.d.o.o., Kamp Bunja d.o.o., Karaman Krilo d.o.o., Kruc d.o.o., Medikol Grupa d.o.o., Mediteran kamp d.o.o., Mlinoprom d.o.o., Noa Grupa d.o.o., Pro Eventum, Roto - Grad d.o.o., Tiho Rakuljić d.o.o., VIDI-TO d.o.o., Viking d.o.o., VIP Real d.o.o. i ostali.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR) je u 2019. godini dodijelila malim i srednjim poduzetnicima ukupno 2,2 milijuna kuna temeljem Programa dodjele državnih potpora HBOR-a, i to u obliku neposrednih subvencija kamata 1,9 milijuna kuna te 348.061,18 kuna u obliku povoljnih zajmova. Europska komisija je o navedenom programu izrađenom sukladno Uredbi 651/2014, obaviještena pod brojem SA.39436. Svi korisnici ovoga programa su: CNC Zona d.o.o., De Cut, Dužević Srejić Andreja, Fenestra d.o.o., In Principio Solis d.o.o., Lege Artis d.o.o., Nautic Agency d.o.o., Navis, Odvjetnica Marija Maričević, Ordinacija dentalne medicine Patricija Marčetić, Ordinacija dentalne medicine Ivana Vrbić, Ordinacija dentalne medicine Margareta Koledić, Ordinacija dentalne medicine Tina Vukičević, Poliklinika dr Laušin, Porta Line d.o.o., Privatna psihološka praksa Rebeka Bulat, Promix d.o.o., Specijalistička ordinacija interne medicine Andrea Džumhur, Ursus Magnus j.d.o.o., Valdez d.o.o. te Valica.

Potpore male vrijednosti malim i srednjim poduzetnicima su dodjeljivane i u 2019. godini u ukupnom iznosu od 754,3 milijuna kuna, te ukoliko bi se iste pridodale dodijeljenim potporama za male i srednje poduzetnike u iznosu od 332,9 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore dodijeljene malim i srednjim poduzetnicima u 2019. godini iznosile 1.087,2 milijuna kuna. Davatelji potpora male vrijednosti malim i srednjim poduzetnicima u 2019. godini su: Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta s iznosom od 621 milijun kuna, HAMAG – BICRO s iznosom od 56,8 milijuna kuna, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije s iznosom od 54,2 milijuna kuna, Vlada Republike Hrvatske – Ured za udruge s iznosom od 9,1 milijun kuna, Ministarstvo kulture s iznosom od 8 milijuna kuna te Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara s iznosom od 5,2 milijuna kuna.

4.1.5. Potpore za usavršavanje²¹

Potpore za usavršavanje u 2019. godini dodijeljene su putem subvencija u iznosu od 8,1 milijun kuna, što je povećanje za 3,1 milijun kuna ili 62 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su potpore iznosile 5 milijuna kuna, te je povećanje za 6,4 milijuna ili 376,5 posto u odnosu na 2017. godinu kad su potpore iznosile 1,7 milijuna kuna.

Tablica 16. Potpore za usavršavanje za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Usavršavanje	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	1,7	0,2	5,0	0,7	8,1	1,1
UKUPNO	1,7	0,2	5,0	0,7	8,1	1,1
udio (%) u horizontalnim ciljevima	0,08		0,24		0,41	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,02		0,06		0,10	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,01		0,03		0,05	
udio (%) u BDP-u	0,00		0,0013		0,002	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio potpora za zapošljavanje u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 0,05 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 0,10 posto, udio u horizontalnim ciljevima iznosio je 0,41 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,002 posto.

Hrvatski zavod za zapošljavanje je u 2019. godini dodijelio za usavršavanje ukupno 8,1 milijun kuna subvencija temeljem programa izrađenog sukladno Uredbi 651/2014, Programa državnih potpora za zapošljavanje i usavršavanje u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za razdoblje od 2018. do 2020. godine (s izmjenama i dopunama za 2019. godinu), kojeg je Europska komisija zaprimila pod brojem SA.50553. Neki od korisnika ovoga programa su: Bali d.o.o., Bellestra d.o.o., Cvjetoteka d.o.o., DIV Grupa d.o.o., Domet d.o.o., Drvna industrija Spačva d.d., Drvostil d.o.o., EKO Papir d.o.o., Eonex d.o.o., Europhone d.o.o., Eurospužva d.o.o., Galeb d.d., Grad-Export d.o.o., Hilding Anders d.o.o., IPC d.o.o., Juraj Centar d.o.o., Kostel Promet d.o.o., Krklec–Metal d.o.o., Kuna-Metal, Međimurje informacijsko projektantski centar d.d., Naba Technology d.o.o., Novi Feromont d.o.o., OMCO Croatia d.o.o., Omonia d.o.o., Pevec maloprodaja neprehrambene robe d.d., Picardo d.o.o., Plastform d.o.o., RotoVilux d.o.o., Sobočan-Interijeri d.o.o., Summa – Con d.o.o., Technic d.o.o., URA d.o.o. i ostali.

Potpore male vrijednosti za usavršavanje su dodjeljivane i u 2019. godini u iznosu od 37,1 milijun kuna, te ukoliko bi se pridodale dodijeljenim potporama za usavršavanje u iznosu od 8,1 milijun kuna, tada bi ukupne potpore dodijeljene za usavršavanje u 2019. godini iznosile 45,2 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti za usavršavanje u 2019. godini dodijelilo je Ministarstvo turizma.

²¹ Potpore za usavršavanje mogle su se dodijeliti temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine).

4.1.6. Potpore za kulturu

Potpore za kulturu dodijeljene su u 2019. godini u iznosu od 117,6 milijuna kuna, te su manje za 47,2 milijuna kuna ili 28,6 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 164,8 milijuna kuna, i manje su za 282,2 milijuna kuna ili 70,6 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 399,8 milijuna kuna.

Tablica 17. Potpore za kulturu u razdoblju od 2017. do 2019. godine

Kultura	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	399,8	53,6	164,8	22,2	91,2	12,3
D jamstva	-	-	-	-	26,4	3,6
UKUPNO	399,8	53,6	164,8	22,2	117,6	15,9
udio (%) u horizontalnim ciljevima	18,80		8,00		5,89	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	5,60		1,88		1,38	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	3,24		1,10		0,77	
udio (%) u BDP-u	0,11		0,04		0,03	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio potpora za kulturu u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 0,77 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 1,38 posto, udio u horizontalnim ciljevima iznosi 5,89 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,03 posto.

Potpore za kulturu dodijeljene u 2019. godini u iznosu od 117,6 milijuna kuna dodijeljene su putem subvencija u iznosu od 91,2 milijuna kuna što čini udio od 77,6 posto potpora u kulturi, dok je putem izdanih jamstava dodijeljeno 26,4 milijuna kuna ili 22,4 posto.

Davatelji potpora u kulturi u 2019. godini u iznosu od 117,6 milijuna kuna su: Ministarstvo kulture s iznosom od 16,1 milijun kuna, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije s iznosom od 75 milijuna kuna te Hrvatski audiovizualni centar s iznosom od 26,4 milijuna kuna.

Ministarstvo kulture u 2019. godini dodijelilo je 16,1 milijun kuna subvencija temeljem programa Hrvatski program izdavanja knjiga za razdoblje 2017. - 2022. Europska komisija je navedeni program državne potpore odobrila brojem SA.44681. Neki od korisnika ovoga programa su: CRŠ Udruga "Crtani romani šou", Disput d.o.o., Društvo hrvatskih književnika – DHK, Durieux d.o.o., Fraktura d.o.o., Hena com d.o.o., HKZ Hrvatsko slovo d.o.o., Hrvatska gospodarska komora, Hrvatsko društvo pisaca, Hrvatsko filološko društvo, Knjiga u centru, Kulturni klub, Mala zvona d.o.o., Matica hrvatska Zagreb, Meandar media d.o.o., Mozaik knjiga d.o.o., Naklada Fibra d.o.o., Naklada Ljevak d.o.o., Naklada OceanMore d.o.o., Obrt za nakladništvo i posredništvo „Sandorf“, Profil Knjiga d.o.o., Udruga Sa(n)jam knjige u Istri, V.B.Z. d.o.o. i ostali.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u 2019. godini dodijelilo je 75 milijuna kuna subvencija temeljem Programa dodjele potpora za održivu obnovu kulturne baštine. Europska komisija je o navedenom programu izrađenom sukladno Uredbi 651/2014, obaviještena pod brojem SA.50248. Svi korisnici potpora iz navedenog programa su: Grad Našice, Hrvatska narodna knjižnica i čitaonica Našice,

Našička razvojna agencija NARA d.o.o., Turistička zajednica grada Našice i Zavičajni muzej Našice.

Hrvatski audiovizualni centar je u 2019. godini dodijelio 26,4 milijuna kuna potpora putem jamstava temeljem programa Poticaji za ulaganje u proizvodnju audiovizualnih djela. Europska komisija je o navedenom programu državne potpore obaviještena pod brojem SA.38392. Svi korisnici potpora iz navedenog programa su: Ambasada film d.o.o., Antitalent d.o.o., Dida Boža d.o.o., Dinaridi film d.o.o., Drugi plan, MP Filmska produkcija, Nukleus film d.o.o., Pakt Media d.o.o., Propeler film d.o.o. i Welcome production d.o.o.

Potpore male vrijednosti za kulturu te zaštitu kulturne baštine dodjeljivane su u 2019. godini u iznosu od 1,3 milijuna kuna, te ukoliko bi se pribrojile dodijeljenim potporama u iznosu od 117,6 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore dodijeljene za kulturu i zaštitu kulturne baštine iznosile 118,9 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti za kulturu te zaštitu kulturne baštine dodjeljivalo je Ministarstvo hrvatskih branitelja.

4.2. Regionalne potpore²²

Regionalne potpore dodijeljene su u 2019. godini u iznosu od 956,9 milijuna kuna, što je povećanje za 100,3 milijuna kuna ili 11,7 posto u odnosu na 2018. godinu kada su navedene potpore iznosile 856,6 milijuna kuna, te je smanjenje za 1.107,5 milijuna kuna ili 53,6 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 2.064,4 milijuna kuna.

Tablica 18. Regionalne potpore za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Regionalne potpore	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Regionalne potpore	2.064,4	276,7	856,6	115,5	956,9	129,1
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	28,91		9,75		11,23	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	16,72		5,73		6,29	
udio (%) u BDP	0,56		0,22		0,24	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio potpora za regionalni razvoj u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 6,29 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 11,23 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,24 posto.

Tablica 19. Regionalne potpore po instrumentima dodjele za razdoblje od 2017. do 2019. godine (u milijunima kuna)

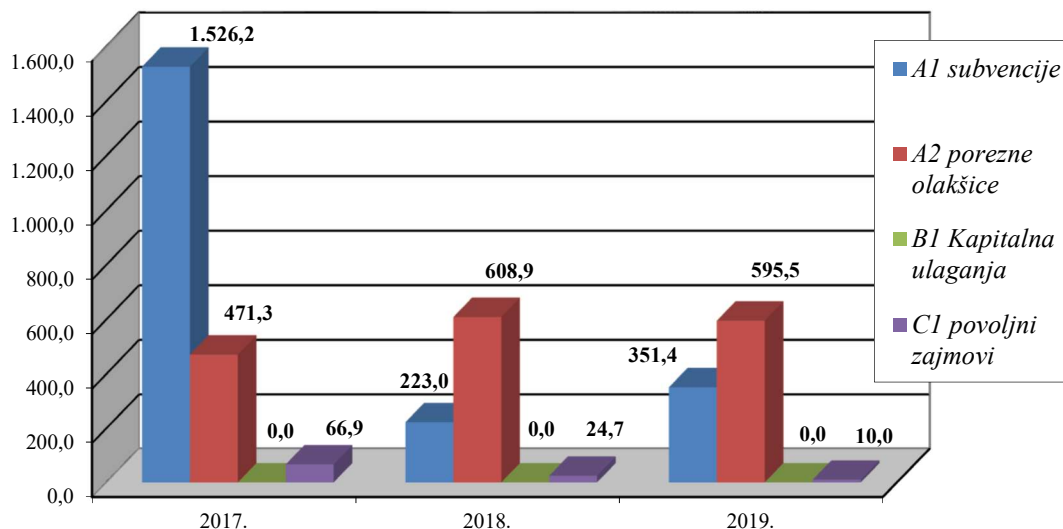
Instrument	2017.	2018.	2019.
A1 subvencije	1.526,2	223,0	351,4
A2 porezne olakšice	471,3	608,9	595,5
C1 povoljni zajmovi	66,9	24,7	10,0
UKUPNO	2.064,4	856,6	956,9

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za regionalni razvoj dodjeljivane su u 2019. godini u ukupnom iznosu od 956,9 milijuna kuna, a prema instrumentima dodjele, najviše potpora je dodijeljeno putem poreznih olakšica u iznosu od 595,5 milijuna kuna ili 62,2 posto u ukupno dodijeljenim regionalnim potporama, putem subvencija 351,4 milijuna kuna ili 36,7 posto te putem povoljnih zajmova 10 milijuna kuna ili 1 posto.

²² Regionalne potpore dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), i Uredbe br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine). Intenziteti dodjele regionalne potpore propisani su Kartom regionalnih potpora Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. koju je odobrila Europska komisija odlukom od 11. lipnja 2014. godine pod brojem SA.38668 (2014/N). Rečena karta temelji se na Smjernicama o regionalnim potporama 2014.-2020. (Službeni list Europske unije, C 209, od 23. srpnja 2013. godine).

Slika 14. Regionalne potpore prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2017. do 2019. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Davatelji regionalnih potpora u 2019. godini, u ukupnom iznosu od 956,9 milijuna kuna, su: HBOR u iznosu od 11,3 milijuna kuna, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 331,3 milijuna kuna te Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta u iznosu od 614,3 milijuna kuna.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, dodijelilo je u 2019. godini temeljem Programa državnih potpora za razvoj luka otvorenih za javni promet u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017. – 2020. godine ukupno 331,3 milijuna kuna subvencija. Europska komisija je o navedenom programu izrađenom sukladno Uredbi 651/2014, obaviještena pod brojem SA.49334. Svi korisnici tih potpora su: Lučka uprava Novalja, Županijska lučka uprava Dubrovnik, Županijska lučka uprava Korčula, Županijska lučka uprava Krk, Županijska lučka uprava Mali Lošinj – Luka Unije, Županijska lučka uprava Vela Luka te Županijska lučka uprava Zadar.

HBOR je dodijelio regionalne potpore u 2019. godini temeljem Programa dodjele državnih potpora HBOR-a u iznosu od 11,3 milijuna kuna, i to putem povoljnih zajmova iznos od 9,9 milijuna kuna te putem subvencija 1,4 milijuna kuna. Europska komisija je o navedenom programu izrađenom sukladno Uredbi 651/2014, obaviještena brojem SA.39436. Neki korisnici potpora ovoga programa su: ADR Test sistemi d.o.o., Altus informacijske tehnologije d.o.o., Ascommerce d.o.o., Božava d.d., Cantabile d.o.o., Centar estetske stomatologije d.o.o., Čuljak d.o.o., Denona d.o.o., Dental estetic studio d.o.o., Dentex Travel d.o.o., Drvoplast d.d., DTM Grupa d.o.o., Elcon Geraetebau d.o.o., Experio d.o.o., Geotehnički studio d.o.o., Grafokor d.o.o., H2O Marketing d.o.o., Lapis informacijski sustavi d.o.o., LIPA Pilana, Lloyds desgn d.o.o., Lošinjaska plovidba - turizam d.o.o., Lož Metalpres d.o.o., Marti Farm d.o.o., Moto Puls d.o.o., Neores d.o.o., Okorak d.o.o., Pilana Krasno d.o.o., PIN Tehnika d.o.o., Quadro d.o.o., Quatro Company, d.o.o., Sveplast d.o.o., Tersa d.o.o. Trumm d.o.o., Ugostiteljski obrt "Macola", Villa Kapetanović d.o.o., Vitalis d.o.o., Zlatno zrno d.o.o. i ostali.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je dodijelilo u 2019. godini ukupno 614,3 milijuna kuna regionalnih potpora temeljem programa državnih potpora: Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja u iznosu od 221,6 milijuna kuna, Zakona o poticanju ulaganja (Narodne novine, broj 102/15) u iznosu od 326,7 milijuna kuna te Zakona o poticanju ulaganja (Narodne novine, br. 138/06 i 61/11) u iznosu od 66 milijuna kuna.

Nastavno na navedeno, u 2019. godini regionalne potpore temeljem Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja dodijeljene su u iznosu od 221,6 milijuna kuna. Potpore su dodijeljene putem subvencija u iznosu od 4 milijuna kuna te kroz porezne olakšice 217,6 milijuna kuna. Europska komisija je o navedenom programu državne potpore obaviještena pod brojem SA.35517. Neki od korisnika potpora ovoga programa su: AD Plastik d.d., Aquafilcro d.o.o., Aquapark Istralandia d.o.o., Atlantic Multipower d.o.o., Belupo lijekovi i kozmetika d.d., Drvni centar Glina d.o.o., Elcon Geraetebau d.o.o., Ericsson Nikola Tesla d.d., Europa - Upravljanje nekretninama d.o.o., Feroimpex d.o.o., Haix obuća d.o.o., Hospira Zagreb d.o.o., Hoteli Dubrovačka rivijera d.d., Jadran - Galenski laboratorij d.d., KFK Tehnika d.o.o., Kralj metala Kovnica d.o.o., Marina Dalmacija d.o.o., MCZ d.o.o., Nanobit d.o.o., Nautički centar Trogir d.o.o., OMCO Croatia d.o.o., Omega software d.o.o., Pan-Pek d.o.o., PIB Extra d.o.o., Pliva Hrvatska d.o.o., Turisthotel d.d., Valamar Hoteli i ljetovališta d.o.o., Valoviti papir - Dunapack d.o.o., Vulkal d.o.o., Wollsdorf Components d.o.o. i ostali.

Temeljem Zakona o poticanju ulaganja (Narodne novine, broj 102/15) dodijeljene su regionalne potpore u iznosu od 326,7 milijuna kuna, i to kroz porezne olakšice 311,9 milijuna kuna i putem subvencija 14,8 milijuna kuna. Europska komisija je o navedenom programu državne potpore obaviještena pod brojem SA.43431. Neki od korisnika potpora ovoga programa su: Andro International d.o.o., Arena Hospitality Group d.d., Cedevita d.o.o., Drvna industrija Spačva d.d., Đusto d.o.o., Ericsson Nikola Tesla d.d., Genera d.d., Gumiimpex - Gumi reciklaža i proizvodnja d.d., Ilirija d.d., Industrieservice d.o.o., Jadranka Kampovi d.o.o., L&P Tehnologije d.o.o., Laguna Novigrad d.d., LTH Metalni lijev d.o.o., Maistra d.d., Marjan voće d.o.o., MMM Vukelić d.o.o., Plava laguna d.d., Plavi safir d.o.o., Spectra - Media d.o.o., Stolarija - Pilana Antun Pečenec d.o.o., Turisthotel d.d., Wenker - Križanec d.o.o., Zagrebačka pivovara d.o.o., Žito d.o.o. i ostali.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je dodijelilo i regionalne potpore u iznosu od 66 milijuna kuna sukladno Zakonu o poticanju ulaganja (Narodne novine, br. 138/06 i 61/11) putem poreznih olakšica. Neki od korisnika potpora ovoga programa su: ACG Lukaps d.o.o., Adoro d.o.o., Blitz - Cinestar d.o.o., Cedar d.o.o., Cedevita d.o.o., Centrometal d.o.o., DIV Grupa d.o.o., EKO Međimurje d.d., Flame Spray Croatia d.o.o., Harburg-Freudenberger Belišće d.o.o., Knauf Insulation d.o.o., Končar - Distributivni i specijalni transformatori d.d., Mlinar d.d., Muraplast d.o.o., Pelet - Grupa d.o.o., Prostorija d.o.o., Rasco d.o.o., Tromont d.o.o., Ytres d.o.o. i ostali.

Potpore male vrijednosti za regionalni razvoj dodjeljivane su u 2019. godini u iznosu od 16,1 milijun kuna, te ukoliko bi se iste pridodale dodijeljenim regionalnim potporama u iznosu od 956,9 milijuna kuna, tada bi potpore za regionalni razvoj ukupno iznosile 973 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti u 2019. godini dodjeljivalo je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 86.710,94 kuna te Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje u iznosu od 16 milijuna kuna.

4.3. Državne potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave isto tako dodjeljuju potpore, no u odnosu na nivo središnje države, odnosno tijela središnje vlasti, u znatno manjim iznosima, sukladno mogućnostima vlastitih proračunskih iznosa. Gradovi, općine i županije najveći dio vlastitih proračunskih sredstava dodjeljuju za financiranje odnosno ulaganje u komunalnu i cestovnu infrastrukturu, razne tekuće donacije udrugama, sportskim i kulturno–umjetničkim društvima, Crvenom križu, obrazovnim, zdravstvenim i vjerskim ustanovama i slično.

Jedinice područne i lokalne (regionalne) samouprave su dodijelile u 2019. godini ukupno 696,6 milijuna kuna potpora, što je više za 144,5 milijuna kuna ili 26,2 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su potpore iznosile 552,1 milijun kuna, te su više za 220,5 milijuna kuna ili 46,3 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su iznosile 476,1 milijun kuna.

Tablica 20. Potpore dodijeljene na lokalnoj razini prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Potpore na lokalnoj razini	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
AI subvencije	476,1	63,8	551,7	74,4	696,6	94,0
AI neposredna subvencija kamata	-	-	0,1	0,0	-	-
BI udio u temeljnom kapitalu	-	-	0,3	0,0	-	-
UKUPNO	476,1	63,8	552,1	74,5	696,6	94,0
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	6,67		6,28		8,17	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	3,86		3,69		4,58	
udio (%) u BDP-u	0,13		0,14		0,17	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio potpora na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosile su 4,58 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 8,17 posto te je udio u BDP-u iznosio 0,17 posto.

Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodjeljivane su u 2019. godini isključivo u obliku subvencija. Prema kategoriji potpora odnosno ciljevima, navedene potpore dodjeljivane su za kopneni cestovni promet u iznosu od 665,8 milijuna kuna, za zapošljavanje 29,6 milijuna kuna, za audiovizualnu industriju 1,1 milijun kuna te za kopneni željeznički promet 82.118,10 kuna.

U 2019. godini Grad Zagreb je ukupno dodijelio 674,6 milijuna kuna subvencija, i to za kopneni cestovni promet 644,5 milijuna kuna, za zapošljavanje 29 milijuna kuna te za audiovizualnu industriju 1,1 milijun kuna. Za kopneni cestovni promet Grad Zagreb je dodijelio unutar iznosa od 644,5 milijuna kuna, iznos od 532,1 milijun kuna temeljem Programa 1002. Promet i javni prijevoz, poduzetniku Zagrebački električni tramvaj d.o.o. (ZET), te je istom poduzetniku dodijeljeno i temeljem Programa 1002. Promet i javni prijevoz – Subvencije za leasing tramvaja 112,4 milijuna kuna. Za zapošljavanje je Grad Zagreb dodijelio temeljem Programa državne potpore za zapošljavanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2015. – 2020. iznos od 29 milijuna kuna subvencija. Europska komisija je o navedenom programu izrađenom sukladno Uredbi 651/2014,

obaviještena pod brojem SA.40503. Korisnici potpora po navedenom programu su LADA d.o.o. za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje OSI u iznosu od 1,5 milijuna kuna te URIHO – Ustanova za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom s iznosom od 27,5 milijuna kuna. Također, za audiovizualnu industriju Grad Zagreb je dodijelio 1,1 milijun kuna subvencija temeljem Programa državne potpore za subvencioniranje proizvodnje i emitiranja audiovizualnih i radijskih programskih sadržaja u programima nakladnika televizija ili radija za razdoblje od 2015. do 2020., a Europska komisija je o navedenom programu izrađenom sukladno Uredbi 651/2014, obaviještena pod brojem SA.42704. Jedini korisnik navedenog programa u 2019. godini je Nezavisna televizija d.o.o. (Mreža TV).

Istarska županija je u 2019. godini dodijelila 550.000,00 kuna subvencija za zapošljavanje temeljem pojedinačne državne potpore Istarske županije za zapošljavanje osoba s invaliditetom korisniku Tekop Nova Pula, ustanovi za zapošljavanje osoba s invaliditetom, a navedeni program izrađen je sukladno Uredbi 651/2014., a o istome je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.52900.

U 2019. godini su i ostale općine i gradovi dodjeljivale potpore u ukupnom iznosu od 21,4 milijuna kuna. Općine i gradovi koji su davatelji potpora u 2019. godini su: Bebrina, Bizovac, Brod Moravice, Bukovlje, Čepin, Fužine, Gospić, Jakovlje, Jelenje, Klinča Sela, Konavle, Kostrena, Lovran, Maruševac, Mošćenička Draga, Obrovac, Opatija, Prgomet, Senj, Skrad, Viškovo, Zagvozd, Zaprešić, Zaprešić te Zemunik Donji. Svi korisnici ovih dodijeljenih potpora su: Autobusni prijevoz d.o.o., Autoprometno poduzeće d.d., Autotrans d.o.o., Čazmatrans Dalmacija d.o.o., Gradski prijevoz putnika d.o.o., Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o., Ivček obrt za prijevoz, KD Autotrolej d.o.o., Libertas - Dubrovnik d.o.o., Liburnija d.o.o., Obrt za prijevoz i usluge Lendić, Panturist d.d., Presečki Grupa d.o.o., Promet d.o.o. Split, Terzić BUS i Zagrebački električni tramvaj d.o.o. (ZET).

I potpore male vrijednosti na lokalnoj razini su dodijeljene u 2019. godini u ukupnom iznosu od 150,5 milijuna kuna, a ukoliko bi se pridodale potporama na lokalnoj razini koje su dodijeljene u iznosu od 696,6 milijuna kuna, tada bi ukupan iznos svih potpora dodijeljenih na lokalnoj razini iznosio 847,1 milijun kuna.

4.4. Sektorske potpore

Sektorske potpore u 2019. godini dodijeljene su u iznosu od 4.875,3 milijuna kuna, što je manje za 442 milijuna kuna ili 8,3 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su navedene potpore iznosile 5.317,3 milijuna kuna, te je više za 2.400 milijuna kuna ili 97 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 2.475,3 milijuna kuna.

Tablica 21. Sektorske potpore za razdoblje od 2017. do 2019. godine

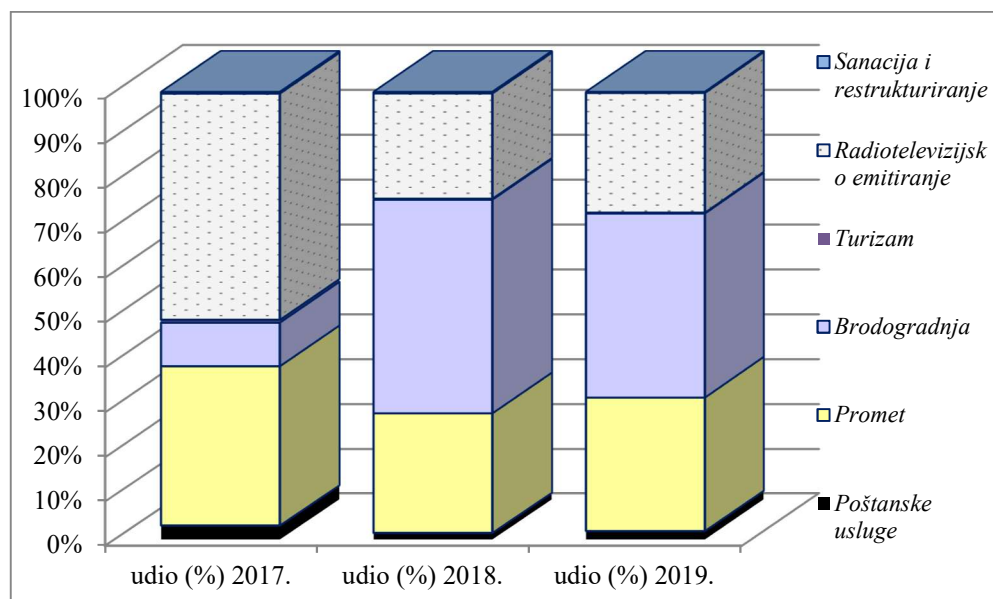
Posebni sektori	2017.			2018.			2019.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio BDP (%)
Poštanske usluge	78,8	10,6	0,02	79,8	10,8	0,02	94,1	12,7	0,02
Promet	884,7	118,6	0,24	1.432,0	193,1	0,37	1.462,7	197,3	0,37
Brodogradnja	240,5	32,2	0,07	2.530,2	341,3	0,66	1.999,6	269,7	0,50
Turizam	15,6	2,1	0,00	11,7	1,6	0,003	8,9	1,2	0,002
Radiotelevizijsko emitiranje	1.247,8	167,3	0,34	1.248,1	168,3	0,33	1.300,8	175,5	0,33
Sanacija i restrukturiranje	7,9	1,1	0,00	15,5	2,1	0,004	9,2	1,2	0,002
Ukupno	2.475,3	331,8	0,68	5.317,3	717,2	1,39	4.875,3	657,6	1,22

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio sektorskih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 32,1 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 57,2 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 1,22 posto

U ukupno dodijeljenim potporama u posebnim sektorima u 2019. godini, dodijeljeno je 4.875,3 milijuna kuna potpora, a najveći dio potpora odnosi se na sektor brodogradnje s iznosom od 1.999,6 milijuna kuna odnosno s udjelom u sektorskim potporama od 41 posto, potom slijede potpore sektoru prometa u iznosu od 1.462,7 milijuna kuna ili 30 posto, za usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje dodijeljeno je 1.300,8 milijuna kuna ili 26,7 posto, za poštanske usluge 94,1 milijun kuna ili 1,9 posto, za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama 9,2 milijuna kuna ili 0,2 posto te sektoru turizma 8,9 milijuna kuna ili 0,2 posto.

Slika 15. Struktura potpora dodijeljenih pojedinim sektorima u razdoblju od 2017. do 2019. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Glede instrumenata putem kojih su dodijeljene potpore u posebnim sektorima u 2019. godini prevladavaju subvencije s iznosom od 2.871,5 milijuna kuna ili s udjelom od 58,9 posto u posebnim sektorima te jamstva s iznosom od 2.003,8 milijuna kuna ili s udjelom od 41,1 posto.

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa

Pravila o potporama za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa sadržana su u Odluci Komisije od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (u daljnjem tekstu: Odluka Komisije)²³, jer navedeni propisi dopuštaju državi članici da pod određenim uvjetima za usluge, koje se ne mogu obavljati na odgovarajući način po tržišnim kriterijima, daju naknadu za pokrivanje troškova koji nastaju zbog pruženih usluga.

Ministarstvu financija nije potrebno dostavljati programe ili pojedinačne potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa koje se dodjeljuju temeljem Odluke Komisije radi dobivanja mišljenja o usklađenosti s Odlukom Komisije već je podatke o njihovim iznosima i korisnicima potrebno bez odgode unijeti u Registar, sukladno članku 5. Pravilnika, kako bi Ministarstvo financija navedene podatke pravodobno uključilo Izvješće. Isto tako, navedene potpore iz Odluke Komisije nije potrebno dostavljati na odobrenje Europskoj komisiji, već je svaka država članica u obvezi svake dvije godine podnositi Europskoj komisiji izvješće o navedenim potporama, sukladno članku 9. Odluke Komisije.

²³ Službeni list Europske unije, L 7, od 11. siječnja 2012. godine.

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa kao naknada za obavljanje javne usluge upravo i prevladavaju u okviru sektorskih potpora. Naročito se to odnosi na usluge u kopnenom, pomorskom i zračnom prometu, usluge zračnih luka, za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa, za poštanske usluge i električnu energiju. U navedenim slučajevima naknada za obavljanje javne usluge predstavlja kompenzaciju za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

U 2019. godini potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodijeljene su u ukupnom iznosu od 3.417,6 milijuna kuna isključivo putem subvencija za: kopneni cestovni promet u iznosu od 1.260,5 milijuna kuna ili s udjelom od 36,9 posto u ukupnim potporama za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, potom slijede potpore dodijeljene za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa u iznosu 1.196 milijuna kuna ili 35 posto, zatim za usluge u kopnenom željezničkom prometu 448,7 milijuna kuna ili 13,1 posto, na pomorski promet iznos od 312 milijuna kuna ili 9,1 posto, na zračni promet iznos od 106,3 ili 3,1 posto te na poštanske usluge iznos od 94,1 milijun kuna ili 2,8 posto.

Tablica 22. Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2019. godini

Kategorija potpore	Naziv potpore	Instrument	Iznos (u mln HRK)
Radiotelevizijsko emitiranje	Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji (Prihod od HRT pristojbe)	Subvencije	1.196,0
Poštanske usluge	Državna potpora HP - Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa - univerzalne poštanske usluge	Subvencije	94,1
Zračni promet	Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet	Subvencije	6,5
	Očuvanje prometne povezanosti regije (domaći linijski zračni prijevoz)	Subvencije	99,8
Pomorski promet	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim linijama: 338 Valbiska – Lopar, 501 Brodarica – Krapan i 612 Komiža – Biševo	Subvencije	4,4
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim trajektnim linijama broj: 431, 432 i 632	Subvencije	9,3
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj brodskoj liniji broj 409	Subvencije	6,2
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. godine uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim trajektnim linijama	Subvencije	125,9
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj trajektnoj liniji broj 635	Subvencije	2,9
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. uz mogućnost produljenja do 2029.	Subvencije	57,9
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje 2018. do 2023. uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim brzobrodskim linijama	Subvencije	105,4
Kopneni cestovni promet	Ugovor o izmjenama i dopunama br. 5 Ugovora o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje „Jadranske autoceste“ – dionica Dragonja – Pula i Kanfanar – Pazin – Matulji od 5. listopada 2018. godine – SA.48472 (2018/N)	Subvencije	342,5
	Nabava 29 autobusa ZET d.o.o. Zagreb	Subvencije	44,7
	1. Faza modernizacije tramvajske infrastrukture u gradu Zagrebu	Subvencije	207,5
	Lokalni nivo - gradovi, općine	Subvencije	665,8
Željeznički promet	Javne usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prometu RH – HŽ PP	Subvencije	448,6
	Lokalni nivo - gradovi, općine	Subvencije	0,1
Ukupno			3.417,6

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini dodijeljene potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u iznosu od 3.417,6 milijuna kuna, imaju udio u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj od 22,5 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga od 40,1 posto te udio u BDP-u od 0,85 posto.

Kod kategorije potpora za **radiotelevizijsko emitiranje**, Hrvatska radiotelevizija je i nadalje jedini korisnik naknade za obavljanje usluge javnog radiotelevizijskog emitiranja u 2019. godini u iznosu od 1.196 milijuna kuna koji je prikupljen od pristojbe uplaćene temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji.

Kod **pomorskog prometa** u 2019. godini, Agencija za obalni linijski pomorski promet je dodijelila subvencije poduzetnicima za obavljanje javne usluge pomorskog prijevoza u ukupnom iznosu od 312 milijuna kuna kroz nekoliko programa. Temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim trajektnim linijama broj 431, 432 i 632, dodijeljeno je 9,3 milijuna kuna subvencija poduzetniku Jadrolinija. Isti poduzetnik, Jadrolinija, korisnik je i subvencija po sljedećim programima: Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj brodskoj liniji broj 409 u iznosu od 6,2 milijuna kuna, Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. godine uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim trajektnim linijama u iznosu od 125,9 milijuna kuna te Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj trajektnoj liniji broj 635 u iznosu od 2,9 milijuna kuna.

Također, Agencija za obalni linijski pomorski promet je dodijelila subvencije u iznosu od 105,4 milijuna kuna temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. godine uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim brzobrodskim linijama, a korisnici potpora po navedenom programu su: Jadrolinija, Catamaran line d.o.o., G & V Line d.o.o., G&V Line Iadera d.o.o., Krilo Shipping Company d.o.o., Miatrade d.o.o. te Tomić Ivan.

Temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. godine uz mogućnost produljenja do 2029. godine, isti davatelj je dodijelio 57,9 milijuna kuna subvencija korisnicima: Catamaran Line d.o.o., Jadrolinija, G&V Line Iadera d.o.o., KTD Bilan d.o.o., Porat Ilovik d.o.o. i RPZ Vrgada. Dok je temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim linijama: 338 Valbiska – Lopar, 501 Brodarica – Krapanj i 612 Komiža – Biševo dodijeljeno 4,4 milijuna kuna poduzetnicima: Gradski parking d.o.o., Jadrolinija te Nautički centar Komiža d.o.o.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je u 2019. godini dodijelilo za **poštanske usluge**, poduzetniku HP – Hrvatska pošta d.d. iznos od 94,1 milijun kuna subvencija temeljem Programa Državna potpora HP – Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa – univerzalne poštanske usluge.

Potpore za **kopneni cestovni promet** za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, u 2019. godini dodijeljene su u ukupnom iznosu od 1.260,5 milijuna kuna, te je iznos od 594,7 milijuna kuna dodijelilo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, dok je iznos od 665,8 milijuna kuna dodijeljen na lokalnoj razini.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je u 2019. godini ukupno 594,7 milijuna kuna subvencija. Temeljem Ugovora o izmjenama i dopunama br. 5 Ugovora o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje „Jadranske autoceste“ – dionica Dragonja – Pula i Kanfanar – Pazin – Matulji od 5. listopada 2018. godine – SA.48472 (2018/N) poduzetniku Bina – Istra d.d. dodijeljeno je 342,5 milijuna kuna subvencija, dok je poduzetniku ZET d.o.o. Zagreb – Zagrebački električni tramvaj d.o.o. temeljem programa Nabava 29 autobusa ZET d.o.o. Zagreb dodijeljeno 44,7 milijuna kuna subvencija te temeljem programa 1. Faza modernizacije tramvajske infrastrukture u gradu Zagrebu dodijeljeno 207,5 milijuna kuna subvencija.

Potpore za kopneni cestovni promet dodjeljivane su i na lokalnoj razini u 2019. godini i to u iznosu od 665,8 milijuna kuna subvencija, Davatelji navedenih potpora su: Zagreb, Bebrina, Bizovac, Brod Moravice, Bukovlje, Fužine, Čepin, Jakovlje, Gospić, Jelenje, Klinča Sela, Konavle, Kostrena, Lovran, Maruševac, Mošćenička Draga, Obrovac, Opatija, Prgomet, Senj, Skrad, Viškovo, Zagvozd, Zaprešić te Zemunik Donji.

Potpore za **kopneni željeznički promet** za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, u 2019. godini dodijeljene su u ukupnom iznosu od 448,7 milijuna kuna putem subvencija. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. temeljem programa Javne usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prometu Republike Hrvatske – HŽ Putnički prijevoz d.o.o. iznos od 448,6 milijuna kuna subvencija, dok je na lokalnoj razini, Grad Zaprešić također dodijelio u 2019. godini poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. 82.118,10 kuna subvencija.

Potpore za **zračni promet** za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2019. godini, dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u ukupnom iznosu od 106,3 milijuna kuna. Temeljem programa Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet, Zračnoj luci Osijek d.o.o. dodijeljeno je 6,5 milijuna kuna subvencija, dok je temeljem programa Očuvanje prometne povezanosti regije (domaći linijski zračni prijevoz) dodijeljeno 99,8 milijuna kuna subvencija i to poduzetnicima Croatia Airlines d.d. iznos od 82,6 milijuna kuna i Trade Air d.o.o. 17,2 milijuna kuna.

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa koje ne ispunjavaju uvjete iz Odluke Komisije, davatelj je u obvezi preko Ministarstva financija prijaviti Europskoj komisiji te se tada primjenjuje Priopćenje Komisije – Okvir Europske unije za državne potpore u obliku naknade za obavljanje javne sluge²⁴ (u daljnjem tekstu: Okvir EU). Primjer takvih potpora koje je Europska komisija odobrila temeljem Okvira EU su državne potpore za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa za građenje, upravljanje i održavanje „Jadranske autoceste“ – dionica Dragonja – Pula i Kanfanar – Pazin – Matulji poduzetniku Bina-Istra d.d. od 5. listopada 2018. godine (odluka EK

²⁴Službeni list Europske unije, C 8, 11. siječnja 2012.

SA.48472). U sektoru pomorskog prometa kao primjer može se navesti Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prometa na linijama br. 431, 432, 632, koje je Europska komisija odobrila odlukom od 12. srpnja 2018. godine (Odluka EK: SA.48119 (2017/N) i SA.49523 (2017/N)).

4.4.1. Potpore za poštanske usluge

Potpore za poštanske usluge u 2019. godini dodijeljene su u iznosu od 94,1 milijun kuna što je više za 14,3 milijuna kuna ili 17,9 posto u odnosu na 2018. godinu kada je dodijeljeno 79,8 milijuna kuna, te je više za 15,3 milijuna kuna ili 19,4 posto u odnosu na 2017. godinu kada je dodijeljeno 78,8 milijuna kuna

Tablica 23. Potpore za poštanske usluge za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Poštanske usluge	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	78,8	10,6	79,8	10,8	94,1	12,7
UKUPNO	78,8	10,6	79,8	10,8	94,1	12,7
udio (%) u posebnim sektorima	3,18		1,50		1,93	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,10		0,91		1,10	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,64		0,53		0,62	
udio (%) u BDP-u	0,022		0,021		0,024	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio potpora za poštanske usluge u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 0,62 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 1,10 posto, udio u posebnim sektorima 1,93 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,024 posto.

Jedini davatelj potpora za poštanske usluge u 2019. godini je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture koje je dodijelilo poduzetniku HP – Hrvatska pošta d.d. za poštanske usluge iznos od 94,1 milijun kuna subvencija temeljem Programa državne potpore HP – Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa (univerzalne poštanske usluge).

4.4.2. Potpore prometu

Potpore u sektoru prometa u 2019. godini dodijeljene su u ukupnom iznosu od 1.462,7 milijuna kuna, što je više za 30,7 milijuna kuna ili 2,1 posto u odnosu na 2018. godinu kada su te potpore iznosile 1.432 milijuna kuna, te je više za 578 milijuna kuna ili 65,3 posto u odnosu na 2017. godinu kada su potpore iznosile 884,7 milijuna kuna.

Tablica 24. Potpore sektoru prometa za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Promet	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Kopneni željeznički promet	462,2	62,0	469,7	63,4	449,7	60,7
Kopneni promet ostali (cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima)	50,0	6,7	539,9	72,8	594,7	80,2
Pomorski promet	271,3	36,4	319,5	43,1	312,0	42,1
Zračni promet	101,2	13,6	102,9	13,9	106,3	14,3
UKUPNO	884,7	118,6	1.432,0	193,1	1.462,7	197,3
udio (%) u posebnim sektorima	35,74		26,93		30,00	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	12,39		16,30		17,16	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	7,16		9,58		9,62	
udio (%) u BDP-u	0,24		0,37		0,37	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio potpora u sektoru prometa u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 9,62 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 17,16 posto, udio u posebnim sektorima 30 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,37 posto.

U sektoru prometa u 2019. godini u ukupnom iznosu od 1.462,7 milijuna kuna, najveći dio potpora u iznosu od 594,7 milijuna kuna odnosi se na ostali kopneni promet koji uključuje cestovni promet te promet unutarnjim plovnim putovima što predstavlja 40,7 posto udjela u sektoru prometa, zatim slijedi kopneni željeznički promet u iznosu od 449,7 milijuna kuna ili s udjelom od 30,7 posto, potom pomorski promet s iznosom od 312 milijuna kuna ili 21,3 posto udjela te zračni promet u iznosu od 106,3 milijuna kuna ili 7,3 posto.

Tablica 25. Potpore dodijeljene sektoru prometa prema instrumentima za razdoblje od 2017. do 2019. godine (u milijunima kuna)

	2017.	2018.	2019.
A1 subvencije	864,3	1.417,6	1.462,7
A2 Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	11,9	14,4	-
D plaćanja za aktivirana jamstva	8,5	-	-
Ukupno	884,7	1.432,0	1.462,7

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore u sektoru prometa u 2019. godini dodjeljivane su isključivo putem subvencija.

Potpore **željezničkom prometu** u 2019. godini dodijeljene su u iznosu od 449,7 milijuna kuna isključivo putem subvencija, što je manje za 20 milijuna kuna ili 4,3 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su iznosile 469,7 milijuna kuna, i manje za 12,5 milijuna kuna ili 2,7 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su iznosile 462,2 milijuna

kuna. U 2019. godini potpore željezničkom prometu imaju udio od 3 posto u ukupno dodijeljenim potporama te udio od 30,7 posto u sektoru prometa, dok udio u BDP-u iznosi 0,11 posto. Iako je ovom Izvješću prikazan iznos od 449,7 milijuna kuna koji je dodijeljen za željeznički promet, sredstva dodijeljena navedenom sektoru iz državnog proračuna su daleko veća, međutim, ta sredstva koja nisu prikazana u Izvješću, odnose se na obnovu i modernizaciju infrastrukture te se u tom slučaju niti ne smatraju državnim potporama sukladno Zakonu

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je u 2019. godini ukupan iznos od 449,7 milijuna kuna potpora željezničkom prometu. Temeljem pojedinačne potpore Javne usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prometu Republike Hrvatske – HŽ PP, poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. dodijeljeno je 448,6 milijuna kuna subvencija, dok je temeljem programa državne potpore Poticaji kombiniranom prijevozu u Hrvatskoj, o kojem je Europska komisija donijela pozitivnu odluku pod brojem SA.47429, dodijeljeno 1,1 milijun kuna, a korisnici tog programa su: Adria Rail, CMA CGM Croatia Pomorska Agencija d.o.o., Damco d.o.o., Dragon Maritime Adria d.o.o., Enna Transport d.o.o. i Train Hungary podružnica Zagreb-

Potpore **kopnenom prometu**, uključujući cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima, u 2019. godini dodijeljene su u iznosu od 594,7 milijuna kuna isključivo putem subvencija, što je više za 54,8 milijuna kuna ili 10,2 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su iznosile 539,9 milijuna kuna, i više za 544,7 milijuna kuna ili 1.089,4 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su iznosile 50 milijuna kuna. U 2019. godini potpore kopnenom prometu imaju udio od 3,9 posto u ukupno dodijeljenim potporama te udio od 40,7 posto u sektoru prometa, dok je udio u BDP-u iznosio 0,15 posto.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je u 2019. godini potpore za kopneni cestovni promet u iznosu od ukupno 594,7 milijuna kuna subvencija. Potpore su dodijeljene temeljem Ugovora o izmjenama i dopunama br. 5 Ugovora o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje „Jadranske autoceste“ – dionica Dragonja – Pula i Kanfanar – Pazin – Matulji od 5. listopada 2018. godine, a Europska komisija je navedenu državnu potporu odobrila pod brojem SA.48472 (2018/N) dok je isključivi korisnik navedene potpore poduzetnik Bina-Istra d.d. i to u iznosu od 342,5 milijuna kuna. Također, isti davatelj je dodijelio i poduzetniku ZET d.o.o. Zagreb – Zagrebački električni tramvaj d.o.o. temeljem programa Nabava 29 autobusa ZET d.o.o. Zagreb iznos od 44,7 milijuna kuna putem subvencija te temeljem programa 1. Faza modernizacije tramvajske infrastrukture u gradu Zagrebu iznos od 207,5 milijuna kuna također putem subvencija.

U 2019. godini je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodjeljivalo i potpore male vrijednosti za kopneni promet unutarnjim plovnim putovima putem subvencija u iznosu od 204.103,73 kuna temeljem Programa dodjele de minimis potpora (potpora male vrijednosti) namijenjen brodarima unutarnje plovidbe u 2019. godini.

I na lokalnoj razini su u 2019. godini dodjeljivane potpore kopnenom prometu, međutim, podaci vezano za navedene potpore prikazani su u ovom Izvješću u Poglavlju 4.3. Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Potpore pomorskom prometu u 2019. godini dodijeljene su u iznosu od 312 milijuna kuna isključivo putem subvencija, što je manje za 7,5 milijuna kuna ili 2,3 posto u odnosu na

2018. godinu, kada su iznosile 319,5 milijuna kuna, i više za 40,7 milijuna kuna ili 15 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su iznosile 271,3 milijuna kuna. U 2019. godini potpore pomorskom prometu imaju udio od 2,1 posto u ukupno dodijeljenim potporama te udio od 21,3 posto u sektoru prometa, dok je udio u BDP-u iznosio 0,08 posto.

Agencija za obalni linijski pomorski promet je dodijelila isključivo subvencije u 2019. godini poduzetnicima za obavljanje javne usluge pomorskog prijevoza u ukupnom iznosu od 312 milijuna kuna putem nekoliko programa. Temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim trajektnim linijama broj 431, 432 i 632, dodijeljeno je 9,3 milijuna kuna subvencija poduzetniku Jadrolinija. Europska komisija je navedeni program državne potpore odobrila pod brojem SA. SA.48119 (2017/N) i SA.49523 (2017/N).

Isti poduzetnik, Jadrolinija, korisnik je i subvencija po sljedećim programima: Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj brodskoj liniji broj 409 u iznosu od 6,2 milijuna kuna, kojeg je Europska komisija odobrila pod brojem SA.48120 (2017/N), Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. godine uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim trajektnim linijama u iznosu od 125,9 milijuna kuna te Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj trajektnoj liniji broj 635 u iznosu od 2,9 milijuna kuna, kojeg je Europska komisija odobrila pod brojem SA.48119 (2017/N) i SA.49523 (2017/N).

Isti davatelj je dodijelio subvencije u iznosu od 105,4 milijuna kuna temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. godine uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim brzobrodskim linijama, a korisnici potpora po navedenom programu su: Jadrolinija, Catamaran line d.o.o., G & V Line d.o.o., G&V Line Iadera d.o.o., Krilo Shipping Company d.o.o., Miatrade d.o.o. te Tomić Ivan.

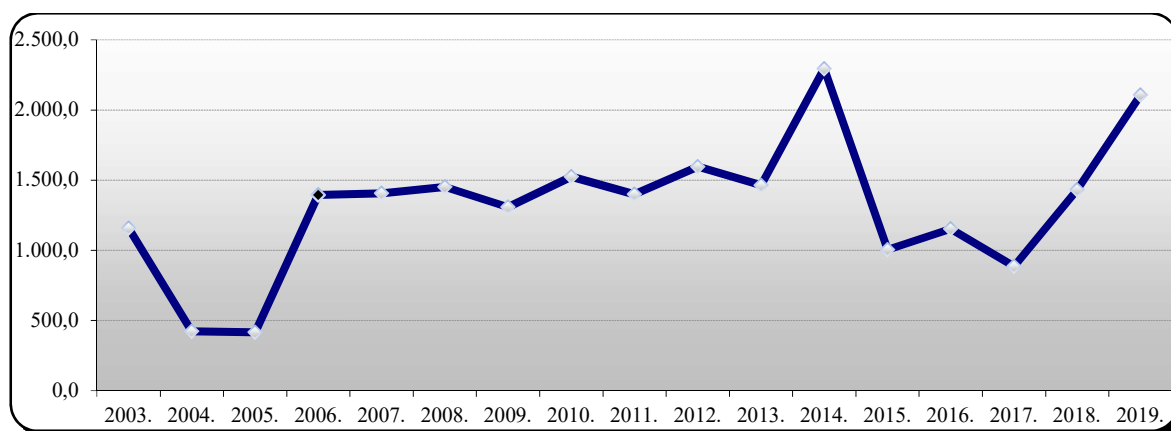
Također, davatelj je temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. godine uz mogućnost produljenja do 2029. godine, dodijelio 57,9 milijuna kuna subvencija poduzetnicima: Catamaran Line d.o.o., Jadrolinija, G&V Line Iadera d.o.o., KTD Bilan d.o.o., Porat Ilovik d.o.o. i RPZ Vrgada. Dok je temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim linijama: 338 Valbiska – Lopar, 501 Brodarica – Krpanj i 612 Komiža – Biševo dodijeljeno 4,4 milijuna kuna poduzetnicima: Gradski parking d.o.o., Jadrolinija te Nautički centar Komiža d.o.o.

Potpore **zračnom prometu** u 2019. godini dodijeljene su isključivo putem subvencija u iznosu od 106,3 milijuna kuna, što je više za 3,4 milijuna kuna ili 3,3 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su iznosile 102,9 milijuna kuna, i više za 5,1 milijun kuna ili 5 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su iznosile 101,2 milijuna kuna. U 2019. godini

potpore zračnom prometu imaju udio od 0,7 posto u ukupno dodijeljenim potporama te udio od 7,3 posto u sektoru prometa, dok je udio u BDP-u iznosio 0,03 posto.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je u 2019. godini potpore za zračni promet za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2019. godini, te je dodijelilo ukupno iznos od 106,3 milijuna kuna. Temeljem programa Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet, Zračnoj luci Osijek d.o.o. dodijeljeno je 6,5 milijuna kuna subvencija, dok je temeljem programa Očuvanje prometne povezanosti regije (domaći linijski zračni prijevoz) dodijeljeno 99,8 milijuna kuna subvencija i to poduzetnicima Croatia Airlines d.d. iznos od 82,6 milijuna kuna i Trade Air d.o.o. 17,2 milijuna kuna.

Slika 16. Potpore dodijeljene sektoru prometa za razdoblje od 2003. do 2019. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.4.3. Potpore brodogradnji²⁵

Potpore sektoru brodogradnje dodijeljene su u 2019. godini u iznosu od 1.999,6 milijuna kuna što je manje za 530,6 milijuna kuna ili 21 posto u odnosu na 2018. godinu kada je dodijeljeno 2.530,2 milijuna kuna, te je više za 1.759,1 milijun kuna ili 731,4 posto u odnosu na 2017. godinu kada je dodijeljeno 240,5 milijuna kuna.

²⁵ U sektoru brodogradnje mogu se dodijeliti potpore u obliku kredita, jamstava, dok se poduzetnicima u teškoćama mogu dodijeliti samo državne potpore za sanaciju i restrukturiranje.

Tablica 26. Potpore sektoru brodogradnje za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Brodogradnja	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	222,6	29,8	-	-	-	-
D jamstva	17,9	2,4	2.530,2	341,3	1.999,6	269,7
UKUPNO	240,5	32,2	2.530,2	341,3	1.999,6	269,7
udio (%) u posebnim sektorima	9,72		47,58		41,01	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	3,37		28,80		23,46	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	1,95		16,93		13,15	
udio (%) u BDP-u	0,07		0,66		0,50	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio potpora sektoru brodogradnje u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 13,15 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 23,46 posto, udio u posebnim sektorima 41,01 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,50 posto.

Isključivi instrument dodijele potpora sektoru brodogradnje u 2019. godini su jamstva. Potpore su dodijeljene putem izdanih jamstava u iznosu od 22,6 milijuna kuna te je ukupno protestirano odnosno aktivirano 1.977 milijuna kuna jamstava. Isključivi davatelj navedenih jamstava za brodogradnju je Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta izdalo je u 2019. godini 22,6 milijuna kuna jamstava poduzetniku 3. MAJ Brodogradilište d.d., za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u brodogradnji temeljem Programa restrukturiranja Brodogradilišta 3. Maj d.d. Europska komisija je navedenu državnu potporu odobrila pod brojem SA.36143. U 2019. godini protestirano je odnosno aktivirano je ukupno 1.977 milijuna kuna jamstava i to 5,4 milijuna kuna temeljem Potpora za sanaciju Brodogradilišta Uljanik d.d. poduzetniku Uljanik Brodogradilište d.d. te poduzetniku Uljanik d.d. 1.971,6 milijuna kuna. Europska komisija je navedenu državnu potporu odobrila pod brojem SA.49619.

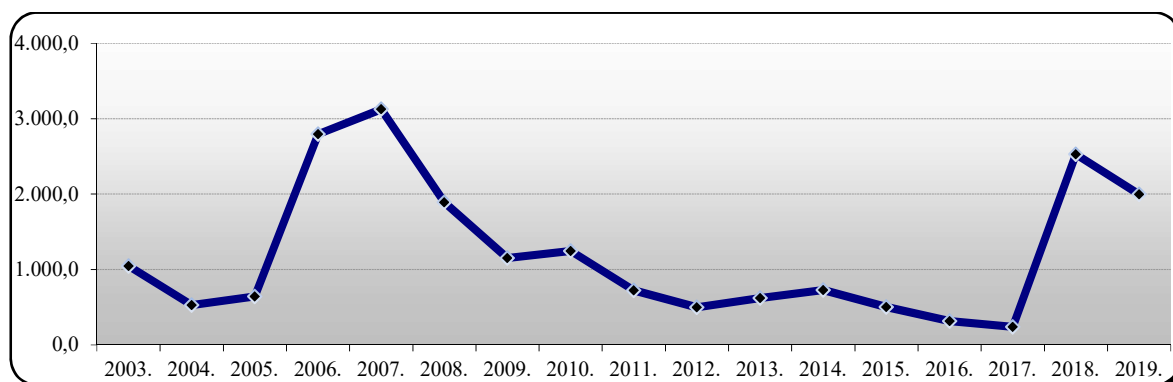
Tablica 27. Državna jamstva sektora brodogradnje u 2019. godini (u milijunima kuna)

	Državna jamstva sektoru brodogradnje	2019.
1.	Izdana državna jamstva za brodogradnju ukupno	22,6
	Program restrukturiranja Brodogradilišta 3. Maj d.d.	22,6
2.	Aktivirana/protestirana državna jamstva za brodogradnju ukupno	1.977,0
	Uljanik Brodogradilište d.d. – Potpora za sanaciju Brodogradilišta	5,4
	Uljanik d.d. – Potpora za sanaciju Brodogradilišta	1.971,6

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Državna potpora sadržana u državnim jamstvima za kredite brodogradilišta, izračunava se u ranijim razdobljima u stopostotnom iznosu izdanog jamstva jer je država preuzela otplatu konkretnih kredita brodogradilišta koja su u teškoćama temeljem odobrenih planova restrukturiranja. S obzirom na to da se na primljene avanse od kupaca brodova ne plaća kamata, u tom slučaju se državna potpora u izdanim državnim jamstvima za avanse brodogradilišta izračunava kao iznos tržišne kamate koji bi bio plaćen za avanse. Stoga se državna jamstva smatraju dodijeljenima u trenutku izdavanja, a ne njihovim aktiviranjem sukladno odredbi iz Okvira o državnim potporama brodogradnji.

Slika 17. Potpore dodijeljene sektoru brodogradnje za razdoblje od 2003. do 2019. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.4.4. Potpore turizmu

Potpore u sektoru turizma dodijeljene su u 2019. godini u iznosu od 8,9 milijuna kuna, što je manje za 2,8 milijuna kuna ili 23,9 posto u odnosu na 2018. godinu kada su te potpore iznosile 11,7 milijuna kuna, te je manje za 6,7 milijuna kuna ili 42,9 posto u odnosu na 2017. godinu kada su navedene potpore iznosile 15,6 milijuna kuna.

Tablica 28. Potpore u turizmu za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Turizam	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 neposredne subvencije kamata	-	-	0,6	0,1	8,9	1,2
A1 subvencije	15,6	2,1	11,1	1,5	-	-
UKUPNO	15,6	2,1	11,7	1,6	8,9	1,2
udio (%) u posebnim sektorima	0,63		0,22		0,18	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,22		0,13		0,10	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,13		0,08		0,06	
udio (%) u BDP-u	0,00		0,003		0,002	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio potpora u sektoru turizma u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 0,06 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 0,10 posto, udio u posebnim sektorima iznosio je 0,18 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,002 posto.

Instrument dodjele potpore u 2019. godini u sektoru turizma isključivo su neposredne subvencije kamata.

Ministarstvo turizma je dodijelilo 8,9 milijuna kuna potpora u 2019. godini temeljem programa Poticaj za uspjeh. Neki od korisnika navedenog programa potpora su: Andro International d.o.o., Arte d.o.o., Barbat-Imperial d.o.o., Bernarda Nova d.o.o., Boutique Hoteli Zadar d.o.o., Eurodom Trgovina d.o.o., FOS d.o.o., G I P d.o.o., G.P.V.-Građenje

d.o.o., Hotel Bebić, Hotel Punta Osejava, Kanovele d.o.o., Krapano d.o.o., Krišto Turizam d.o.o., Kukuriku d.o.o., L. Turist d.o.o., Luna Hotel d.o.o., MCR d.o.o., Pinia, Srakovčić d.o.o., Srce Dalmacije d.o.o., Stara Knežija, d.o.o., Terra Rex d.o.o., Ture d.o.o., V.E.M.S. d.o.o., Vila Ružica, d.o.o., Virtus Maritima d.o.o., Zlatna vala i ostali.

U sektoru turizma dodijeljene su u 2019. godini i potpore male vrijednosti u iznosu od 30,4 milijuna kuna te ukoliko bi se iste pridodale potporama u sektoru turizma u iznosu od 8,9 milijuna kuna tada bi ukupan iznos potpora za poticanje razvoja turizma u 2019. godini iznosio 39,3 milijuna kuna. U 2019. godini u sektoru turizma, potpore male vrijednosti dodjeljivalo je Ministarstvo turizma u iznosu od 24 milijuna kuna, dok je Hrvatska turistička zajednica dodijelila 6,4 milijuna kuna.

4.4.5. Potpore za sanaciju i restrukturiranje²⁶

Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u 2019. godini dodijeljene su u iznosu od 9,2 milijuna kuna što je manje za 6,3 milijuna kuna ili 40,6 posto u odnosu na 2018. godinu kada su te potpore iznosile 15,5 milijuna kuna, odnosno više su za 1,3 milijuna kuna ili 16,5 posto u odnosu na 2017. godinu kada su te potpore iznosile 7,9 milijuna kuna.

Tablica 29. Potpore za sanaciju i restrukturiranje za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Sanacija i restrukturiranje	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	-	-	8,0	1,1	5,0	0,7
D protestirana jamstva	7,9	1,1	7,5	1,0	4,2	0,6
UKUPNO	7,9	1,1	15,5	2,1	9,2	1,2
udio (%) u posebnim sektorima	0,32		0,29		0,19	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,11		0,18		0,11	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,06		0,10		0,06	
udio (%) u BDP-u	0,002		0,004		0,002	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio potpora za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 0,06 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 0,11 posto, udio u posebnim sektorima iznosio je 0,19 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,002 posto.

Instrument dodjele potpore u 2019. godini za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama su subvencije u iznosu od 5 milijuna kuna ili 54,4 posto i protestirana odnosno aktivirana jamstva u iznosu od 4,2 milijuna kuna ili 45,6 posto.

Davatelji potpora za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u gospodarstvu u 2019. godini su Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta koje

²⁶ Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama mogu se dodijeliti prema Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (Službeni list Europske unije, C 249, od 31. srpnja 2014. godine), koje se primjenjuju od 1. kolovoza 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine.

je dodijelilo iznos od 4,2 milijuna kuna u obliku aktiviranih odnosno protestiranih jamstva poduzetniku Imunološki zavod d.d., dok je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo 5 milijuna kuna poduzetniku Jadroplov d.d. temeljem programa Restrukturiranje Jadroplova d.d., Split. Europska komisija je navedeni program državne potpore odobrila pod brojem SA.48121.

4.4.6. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje²⁷

Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje dodijeljene su u 2019. godini u iznosu od 1.300,8 milijuna kuna, što je više za 52,7 kuna ili 4,22 posto u odnosu na 2018. godinu kada su iznosile 1.248,1 milijun kuna, te su više za 53 milijuna kuna ili 4,2 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 1.247,8 milijuna kuna.

Tablica 30. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Radiotelevizijsko emitiranje	2017.		2018.		2019.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	55,5	7,4	56,9	7,7	104,8	14,1
A1 RTV pristojba	1.192,3	159,8	1.191,2	160,7	1.196,0	161,3
UKUPNO	1.247,8	167,3	1.248,1	168,3	1.300,8	175,5
udio (%) u posebnim sektorima	50,41		23,47		26,68	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	17,47		14,21		15,26	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	10,10		8,35		8,56	
udio (%) u BDP-u	0,34		0,33		0,33	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini udio potpora za javno radiotelevizijsko emitiranje u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 8,56 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 15,26 posto, udio u posebnim sektorima iznosio je 26,68 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,33 posto.

Instrumenti dodjele potpora u 2019. godini za javno radiotelevizijsko emitiranje su subvencije u iznosu od 104,8 milijuna kuna te je od prikupljenih prihoda RTV pristojbe prikupljen iznos od 1.196 milijuna kuna.

Hrvatska radiotelevizija – HRT je i u 2019. godini kao i u prethodnim godinama, jedini korisnik potpore od prikupljenih prihoda RTV pristojbe u iznosu od 1.196 milijuna kuna. Potpore su dodijeljene temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji za poticanje javnog radiotelevizijskog emitiranja, te je Europska komisija navedenu državnu potporu odobrila pod brojem SA.39679. Sredstva koja prima HRT smatraju se potporom jer je svim vlasnicima radijskih i televizijskih prijemnika u Republici Hrvatskoj zakonom propisana obveza plaćanja pristojbe za radiotelevizijsko emitiranje u mjesečnom iznosu od 80,00 kuna, s naznakom da visina pristojbe ne može biti viša od 1,5 posto prosječne neto mjesečne plaće.

²⁷ Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje mogu se dodijeliti temeljem Priopćenja Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge (Službeni list Europske unije, C 257, od 27. listopada 2009.).

Agencija za elektroničke medije je davatelj potpore audiovizualnoj industriji u 2019. godini te je dodijelila potpore u iznosu od 15,2 milijuna kuna temeljem Programa dodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija. Europska komisija je o navedenom programu izrađenom sukladno Uredbi 651/2014 obaviještena pod brojem SA.42227. Korisnici potpora ovoga programa su: Diadora Media d.o.o., Dubrovačka televizija d.o.o., Hrvatski radio Otočac d.o.o., Kanal RI d.o.o., Ka – Vision d.o.o., Laudato TV d.o.o., Mijor d.o.o., Nezavisna televizija d.o.o. (Mreža TV), OAR d.o.o., Obiteljski radio Ivanić d.o.o., Otvorena televizija Zagreb d.d., Radio Benkovac d.o.o., Radio Kaj d.o.o., Radio Senj d.o.o., Robur j.d.o.o., Sjever sjeverozapad d.o.o., Slavonsko-brodsko televizija d.o.o., Tele-5 d.o.o., Televizija Dalmacija d.o.o., Televizija Jadran d.o.o., Televizija Slavonije i Baranje d.o.o., Televizija Šibenik d.o.o., TV Nova d.o.o., VTV – Varaždinska televizija d.o.o., VTV d.o.o. i Z1 televizija d.o.o.

Hrvatski audiovizualni centar je također davatelj potpore u 2019. godini te je dodijelio potpore audiovizualnoj industriji u iznosu od 89,6 milijuna kuna temeljem Programa državne potpore za dodjelu sredstava za promicanje audiovizualnog stvaralaštva, audiovizualne kulture i očuvanja audiovizualne kulturne baštine, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.41531. Neki od korisnika navedenih potpora su: 25 FPS – Udruga za audio-vizualna istraživanja, 3D2D Animatori d.o.o., Alka film, Antitalent d.o.o., Art – Kino, Blank – Udruga, Bonobostudio d.o.o., Castor Multimedia d.o.o., Četiri film d.o.o., Discovery d.o.o., Dream Division, Eclectica d.o.o., Eurofilm, Factum, Festival mediteranskog filma, HDFS – Hrvatska udruga filmskih djelatnika, Hrvatski filmski savez, Inter film d.o.o., Izazov 365 d.o.o., Jaako dobra produkcija, Jadranska animacija – Udruga, Jaka produkcija d.o.o., Kinorama usluge filmske i video proizvodnje d.o.o., Lewa Productiona j.d.o.o., Livada produkcija d.o.o., Luma film d.o.o., Maxima film d.o.o., Međunarodni festival novog filma, Metar 60, Mitropa – umjetnička organizacija, Motovun film festival, MP filmska produkcija, Olimp produkcija d.o.o., Petnaesta umjetnost d.o.o., Propeler film d.o.o., Provid d.o.o., Restart, Spiritus Movens d.o.o., Stvaralačka mreža Zebra, Terminal 3, Udruga Ukus, Umjetnička organizacija Plafon, Umjetnička organizacija Zagreb film, Ustanova Zagreb film, Wolfgang i Dolly d.o.o. i ostali.

Potpore male vrijednosti za javno radiotelevizijsko emitiranje dodijeljene su i u 2019. godini u iznosu od 17,7 milijuna kuna te ukoliko bi se iste pribrojile dodijeljenim potporama za javno radiotelevizijsko emitiranje u iznosu od 1.300,8 milijuna kuna, tada bi ukupan iznos potpora u 2019. godini iznosio 1.318,5 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti dodjeljivala je Agencija za elektroničke medije.

5. POTPORE MALE VRIJEDNOSTI

Potpore male vrijednosti²⁸ ili *de minimis* potpore u 2019. godini dodijeljene su u iznosu od 1.640 milijuna kuna, što je više za 594,8 milijuna kuna, odnosno 56,9 posto u odnosu na 2018. godinu, kada su dodijeljene u iznosu od 1.045,2 milijuna kuna, te su više za 702,9 milijuna kuna ili 75 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 937,1 milijun kuna. Udio potpora male vrijednosti u BDP-u u 2019. godini iznosio je 0,41 posto.

Tablica 31. Potpore male vrijednosti dodijeljene u razdoblju od 2017. do 2019. godine

Potpore male vrijednosti	2017.	2018.	2019.
	mln HRK	mln HRK	mln HRK
A1 Neposredne subvencije kamata	27,4	9,9	9,4
A1 Subvencije	757,8	917,5	1.549,8
A1 Oprost duga po osnovi zajma za poduzetnike	0,0	0,7	-
A2 Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	71,2	18,5	18,2
A2 Otpis duga	0,2	0,1	0,0
A2 Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	21,8	18,8	19,8
A2 Odgode pri plaćanju poreza	0,1	-	0,1
B1 Kapitalna ulaganja	3,6	33,3	14,9
B1 Prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima	3,9	1,0	-
C1 Povoljni zajmovi	18,9	16,2	15,4
D Jamstva	32,1	29,1	12,3
D Plaćanja za opozvana jamstva	0,1	0,1	0,1
UKUPNO	937,1	1.045,2	1.640,0

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2019. godini potpore male vrijednosti dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 1.549,8 milijuna kuna ili s udjelom od 94,5 posto u ukupno dodijeljenim *de minimis* potporama u 2019. godini, zatim slijede snižavanje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa u iznosu od 19,8 milijuna kuna ili 1,2 posto, potom porezna oslobođenja i izuzeća s iznosom od 18,2 milijuna kuna ili 1,1 posto, povoljni zajmovi s 15,4 milijuna kuna ili 0,9 posto, kapitalna ulaganja s 14,9 milijuna kuna ili 0,9 posto, jamstva u iznosu od 12,3 milijuna kuna ili 0,8 posto, neposredne subvencije kamata s 9,4 milijuna kuna ili 0,6 posto, odgode pri plaćanju poreza s iznosom od 127.395,73 kuna ili 0,01 posto, plaćanja za opozvana jamstva s 65.046,62 kuna ili 0,004 posto te je najmanje potpora dodijeljeno putem otpisa duga u iznosu od 18.928,79 kuna ili 0,001 posto.

Potpore male vrijednosti odnosno *de minimis* potpore se u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a i ne smatraju državnim potporama, jer sam iznos od 200.000 eura, odnosno 100.000 eura za obavljanje cestovnog prijevoza tereta za najamninu ili naknadu, kojeg „jedan poduzetnik“ može primiti u razdoblju od 3 fiskalne godine, bez obzira na razinu davatelja, namjenu i instrument dodjele potpore male vrijednosti, ne može narušiti trgovinu između država članica EU.

Potpore male vrijednosti ili *de minimis* potpore, iako se i ne smatraju državnim potporama, su u ovom Izvješću prikazane iz razloga što davatelji dodjeljuju navedene

²⁸ Potpore male vrijednosti ili *de minimis* potpore dodjeljuju se temeljem pravila propisanih Uredbom Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora u funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore.

potpore poduzetnicima u značajnim iznosima, što zapravo na godišnjoj razini iziskuje jako veliki udio u ukupnim proračunskim sredstvima države.

Prijedlozi programa, odnosno pojedinačne potpore male vrijednosti ne moraju se dostavljati Ministarstvu financija radi izdavanja mišljenja niti dostavljati Europskoj komisiji na odobrenje, već davatelj navedenih potpora mora poštivati važeću uredbu prilikom dodjele *de minimis* potpora sukladno članku 10. Zakona. Osobito se to odnosi na poštivanje praga od 200.000 eura, odnosno 100.000 eura za obavljanje cestovnog prijevoza tereta za najamninu ili naknadu za razdoblje od 3 fiskalne godine za „jednog poduzetnika“.

U ukupnom iznosu dodijeljenih potpora male vrijednosti u 2019. godini u iznosu od 1.640 milijuna kuna, davatelji *de minimis* potpora na razini središnje države dodijelili su 1.489,5 milijuna kuna ili 90,8 posto a davatelji *de minimis* potpora na lokalnoj razini dodijelili su 150,5 milijuna kuna ili 9,2 posto.

Temeljem podataka iz Registra za 2019. godinu, davatelji potpora malih vrijednosti su sljedeći:

– **Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta** dodijelilo je ukupno 621 milijun kuna *de minimis* potpora, isključivo u obliku subvencija malim i srednjim poduzetnicima, i to temeljem sljedećih programa: Program dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih poboljšanju konkurentnosti i učinkovitosti malih i srednjih poduzetnika kroz informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) 2018. i izmjena Programa u iznosu od 329,1 milijun kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti za inovacije novoosnovanih malih i srednjih poduzetnika 2018.-2020. u iznosu od 145,7 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih internacionalizaciji poslovanja MSP-ova u iznosu od 101,4 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti za uvođenje sustava upravljanja poslovnim procesima i kvalitetom u iznosu od 17,8 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti za razvoj malog i srednjeg poduzetništva MSP u iznosu od 8,7 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih ocjeni sukladnosti i certifikaciji proizvoda u iznosu od 7,7 milijuna kuna, Očuvanje i razvoj tradicijskih i umjetničkih obrta 2019. u iznosu od 3,7 milijuna kuna, Program Razvoj zadružnog poduzetništva za 2019. godinu u iznosu od 2,7 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih pružanju visokokvalitetnih usluga za MSP putem inovacijskih vaučera u iznosu od 1,7 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti E-impuls u iznosu od 1 milijun kuna, Cjeloživotno obrazovanje za obrtništvo za 2019. u iznosu od 761.961,33 kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti za ishođenje znakova kvalitete u iznosu od 570.500,00 kuna te Program dodjele potpora male vrijednosti za inovacije novoosnovanih MSP u iznosu od 114.325,00 kuna.

– **Ministarstvo poljoprivrede** ukupno je dodijelilo 88,1 milijun kuna *de minimis* potpora u obliku subvencija, od čega se na sektorski razvoj odnosi iznos od 84,8 milijuna kuna, na poljoprivredu, lov i šumarstvo iznos od 1,6 milijuna kuna, na poticanje izvoza iznos od 1,4 milijuna kuna te na regionalni razvoj 286.101,65 kuna. Za sektorski razvoj u iznosu od 84,8 milijuna kuna dodijeljene su potpore male vrijednosti temeljem Pravilnika o provedbi izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2018. iznos od 44,9 milijuna kuna, temeljem Programa potpora male vrijednosti za poticanje razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za 2019. godinu 39,5 milijuna kuna, kroz Program sufinanciranja analize

sjemena soje na prisutnost genetski modificiranih organizama (GMO) 329.881,00 kuna te putem Pravilnika o provedbi izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2017. godinu 68.764,50 kuna. Za poljoprivredu je dodijeljeno ukupno 1,6 milijuna kuna *de minimis* potpora i to temeljem programa Sufinanciranje rada uzgojnih organizacija u stočarstvu. Za poticanje izvoza u iznosu od 1,4 milijuna kuna dodijeljeno je putem programa Promidžba na tržištima trećih zemalja iz Nacionalnog programa pomoći sektoru vina 2019.-2023. iznos od 1,2 milijuna kuna te kroz Informiranje u državama članicama iz nacionalnog programa pomoći sektoru vina 2019.-2023. iznos od 189.186,95 kuna. Za regionalni razvoj dodijeljeno je ukupno 286.101,65 kuna i to temeljem Nacionalnog programa poticanja provedbe uzgojnih programa za toplokrvne pasmine i uzgojne tipove konja u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2020 godine u iznosu od 250.901,65 kuna te kroz Program za financiranje projekata lokalne infrastrukture, ruralnog razvoja, poduzetništva i obrta na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina 35.200,00 kuna.

– **Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije** dodijelilo je ukupno 67 milijuna kuna *de minimis* potpora, od čega je malim i srednjim poduzetnicima dodijeljeno ukupno 54,2 milijuna kuna, za zapošljavanje 9 milijuna kuna, energetskom sektoru dodijeljeno je 3,7 milijuna kuna te je za regionalni razvoj dodijeljeno 86.710,94 kuna. Za male i srednje poduzetnike dodijeljeno je 54,2 milijuna kuna *de minimis* potpora kroz porezne olakšice, subvencije te kapitalna ulaganja. Potpore su dodijeljene temeljem sljedećih programa: 17 milijuna kuna poreznih olakšica temeljem programa Porezne olakšice za obavljanje djelatnosti na području Grada Vukovara i na potpomognutim područjima, 8,3 milijuna kuna subvencija temeljem Programa dodjele *de minimis* potpora za provedbu intervjenskog plana grada Knina, 8,2 milijuna kuna subvencija temeljem Programa dodjele *de minimis* potpora za provedbu Intervjenskog plana grada Petrinje, 8 milijuna kuna kapitalnih ulaganja temeljem Programa dodjele potpora male vrijednosti za Akcelerator komponentu financijskog instrumenta “ESIF Fond rizičnog kapitala”, 4,8 milijuna kuna subvencija temeljem Programa dodjele *de minimis* potpora za provedbu Intervjenskog plana grada Benkovca, 4,2 milijuna kuna subvencija temeljem Programa dodjele *de minimis* potpora za provedbu Intervjenskog plana Grada Belog Manastira i Općine Darda, 2,9 milijuna kuna subvencija temeljem Programa dodjele *de minimis* potpora za provedbu Intervjenskog plana Grada Vukovara te 787.448,09 kuna subvencija temeljem Programa dodjele potpora male vrijednosti za omogućavanje povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva u ITU područjima. Za zapošljavanje je dodijeljeno 9 milijuna kuna subvencija putem programa Potpore male vrijednosti u 2019. godini otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta. Energetskom sektoru dodijeljeno je 3,7 milijuna kuna subvencija putem Odluke o dodjeli usluge od općeg gospodarskog interesa Trgovačkom društvu Brod-plin d.o.o. za distribuciju toplinske energije za područje grada Slavenskog Broda. Potpore male vrijednosti za regionalni razvoj dodijeljene su u iznosu od 86.710,94 kuna kroz kapitalna ulaganja putem Programa potpora male vrijednosti (*de minimis* potpora) iz sredstava Fonda za sufinanciranje provedbe EU projekta na regionalnoj i lokalnoj razini.

– **Ministarstvo turizma** dodijelilo je ukupno 37,1 milijun kuna potpora male vrijednosti. Za turizam je dodijeljeno 24 milijuna kuna i to temeljem programa Konkurentnost turističkog gospodarstva 2019. iznos od 23,2 milijuna kuna, temeljem programa Razvoj turizma na selu 701.541,90 kuna te kroz Program financiranja privatnih iznajmljivača 60.526,40 kuna. Za usavršavanje je dodijeljeno 13,1 milijun

kuna temeljem Programa dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih poboljšanju pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva.

– **Ministarstvo kulture** dodijelilo je malim i srednjim poduzetnicima za kulturu 8 milijuna kuna subvencija sukladno programu Poduzetništvo u kulturnim i kreativnim industrijama.

– **Ministarstvo hrvatskih branitelja** dodijelilo je ukupno 11,4 milijuna kuna subvencija, i to za zapošljavanje temeljem Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji za razdoblje od 2018. do 2020. godine 10,1 milijun kuna te za kulturu temeljem Programa sufinanciranja umjetničkih i dokumentarističkih djela o Domovinskom ratu 1,3 milijuna kuna.

– **Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture** dodijelilo je 204.103,73 kuna subvencija za kopneni promet unutarnjim plovnim putovima temeljem Programa dodjele de minimis potpora (potpora male vrijednosti) namijenjen brodarima unutarnje plovidbe u 2019. godini.

– **Ministarstvo financija – Carinska uprava** dodijelila je 505.130,26 kuna putem poreznih olakšica temeljem programa Povrata plaćene trošarine na plinsko ulje za pogon strojeva za pripremu površina u razminiranju s ciljem ublažavanja ili otklanjanja šteta prouzročenih ratnim okolnostima.

– **Ministarstvo zdravstva** dodijelilo je 545.899,20 kuna subvencija lokalnoj infrastrukturi temeljem Javnog poziva za (su)financiranje izrade projektne dokumentacije.

– **Ministarstvo zaštite okoliša i energetike** dodijelilo je za zaštitu okoliša 28 milijuna kuna subvencija putem Programa dodjele *de minimis* potpora (potpore male vrijednosti) za promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u poduzećima.

– **Ured za udruge** dodijelilo je malim i srednjim poduzetnicima 9,1 milijun kuna subvencija putem programa Jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za podršku učinkovitoj resocijalizaciji i reintegraciji počinitelja kaznenih djela u društvenu zajednicu.

– **HAMAG – BICRO** dodijelio je ukupno 56,8 milijuna kuna de minimis potpora malim i srednjim poduzetnicima, i to putem raznih programa: ESIF Pojedinačna jamstva 36,8 milijuna kuna (26,7 milijuna kuna subvencija i 10,1 milijun kuna jamstava), ESIF Mali investicijski zajam 11,1 milijun kuna povoljnih zajmova, B-Light 3,5 milijuna kuna subvencija, ESIF Mikro zajmovi 1,9 milijuna kuna povoljnih zajmova, Jamstva 1,5 milijuna kuna jamstava, Mali zajam za ruralni razvoj 1 milijun kuna povoljnih zajmova, ESIF Ograničeno Portfeljno Jamstvo 725.459,63 kuna, Eurostars Voucher 120.000,00 kuna subvencija, Mikro zajam za ruralni razvoj 60.709,96 kuna povoljnih zajmova te Eurostars B2B sastanci 41.882,00 kuna.

– **HBOR** je dodijelio ukupno 4,7 milijuna kuna temeljem Pravilnika o dodjeli potpora male vrijednosti HBOR-a, i to putem subvencija 3,2 milijuna kuna, putem povoljnih zajmova 1,3 milijuna kuna te 234.942,85 kuna kroz snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa.

- **Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara** dodijelio je malim i srednjim poduzetnicima 5,2 milijuna kuna subvencija temeljem Programa sufinanciranja gospodarskih projekata u gradu Vukovaru.
- **Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost** dodijelio je za zaštitu okoliša 19,7 milijuna kuna subvencija temeljem Programa dodjele potpora male vrijednosti (de minimis) u području zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije.
- **Agencija za elektroničke medije** dodijelila je za audiovizualnu industriju 17,7 milijuna kuna subvencija temeljem Programa Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija, broj: 01/18 i 01/19.
- **Hrvatski zavod za zapošljavanje** je dodijelio 464,4 milijuna kuna subvencija za zapošljavanje temeljem Programa potpora male vrijednosti u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2019. godini.
- **Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje** je putem snižavanja, oslobođenja, olakšica, izuzeća i oprosta plaćanja doprinosa, za regionalni razvoj dodijelio 16 milijuna kuna potpora temeljem programa Povrat 50 posto doprinosa za zdravstveno osiguranje sukladno članku 23. Zakona o obnovi i razvoju grada Vukovara (Narodne novine, br. 44/01, 90/05, 80/08, 38/09 i 148/13).
- **Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom** dodijelio je za zapošljavanje 27,7 milijuna kuna potpora subvencija temeljem Programa potpora male vrijednosti (de minimis) za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom 2018-2020.
- **Hrvatska turistička zajednica** je za turizam dodijelila 6,4 milijuna kuna subvencija putem programa potpora male vrijednosti.
- **Županije, općine i gradovi** dodijelili su ukupno 150,5 milijuna kuna potpora male vrijednosti putem subvencija.

6. ZAKLJUČAK

U Godišnjem izvješću o dodijeljenim državnim potporama za 2019. godinu, Ministarstvo financija je prikazalo podatke o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti u 2019. godini te revidirane podatke za 2017. i 2018. godinu. Izvješće se isključivo temelji na podacima koja su davatelji državnih potpora i potpora malih vrijednosti unijeli u Registar do 1. srpnja 2020. godine.

U 2019. godini, ukupno je dodijeljeno 15.201,3 milijuna kuna potpora u Republici Hrvatskoj, što je povećanje za 1,7 posto u odnosu na 2018. godinu te povećanje za 23,1 posto u odnosu na 2017. godinu. Udio ukupno dodijeljenih potpora u BDP-u u 2019. godini je iznosio 3,80 posto, potpore po zaposlenom iznosile su 9.775,33 kune, potpore po stanovniku u Republici Hrvatskoj 3.707,63 kune dok je udio potpora u rashodima države iznosio 10,87 posto.

Od ukupnog iznosa dodijeljenih potpora u 2019. godini u Republici Hrvatskoj od 15.201,3 milijuna kuna, na potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva odnosi se ukupan iznos od 6.677,1 milijun kuna potpora ili 43,9 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama, dok se na sektor industrije i usluga odnosi ukupan iznos od 8.524,2 milijuna kuna ili 56,1 posto udjela.

U 2019. godini potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u iznosu od 6.677,1 milijun kuna, što je više za 8,4 posto u odnosu na 2018. godinu te za 28,2 posto u odnosu na 2017. godinu. Udio navedenih potpora u ukupnim potporama u 2019. godini iznosio je 43,9 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 1,67 posto. Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2019. godini dodijeljene su u ukupnom iznosu od 6.677,1 milijun kuna i to najvećem dijelom putem subvencija s udjelom od 64,3 posto, putem kapitalnih ulaganja 24,2 posto, putem poreznih olakšica 9,8 posto te kroz povoljne zajmove 1,7 posto. Od ukupnog iznosa dodijeljenih potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2019. godini, sektoru ribarstva dodijeljeno je 293,4 milijuna kuna, a sektoru poljoprivrede 6.383,7 milijuna kuna te se unutar tog iznosa potpora za poljoprivredu od 6.383,7 milijuna kuna, na poljoprivredu, lov i šumarstvo odnosi iznos od 3.808,1 milijun kuna te na ruralni razvoj iznos od 2.575,6 milijuna kuna potpora.

Potpore u sektoru industrije i usluga u 2019. godini dodijeljene su u iznosu od 8.524,2 milijuna kuna te su manje za 3 posto u odnosu na 2018. godinu i više za 19,4 posto u odnosu na 2017. godinu. Udio potpora u sektoru industrije i usluga u ukupno dodijeljenim potporama u 2019. godini iznosile su 56,1 posto. Navedene potpore su u 2019. godini dodijeljene najvećem dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata s udjelom u sektoru industrije i usluga od 67,7 posto, potom slijede izdana i aktivirana jamstva s 24,5 posto, porezne olakšice sa 7,7 posto te je kroz povoljne zajmove dodijeljeno 0,1 posto. Unutar dodijeljenih potpora sektoru industrije i usluga u iznosu od 8.524,2 milijuna kuna, iznos od 4.875,3 milijuna kuna ili 57,2 posto udjela potpora industriji i uslugama čine potpore dodijeljene posebnim sektorima, dok se iznos od 3.648,9 milijuna kuna ili 42,8 posto udjela odnosi na horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini. Od ukupno dodijeljenih horizontalnih potpora, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, u

iznosu od 3.648,9 milijuna kuna, na horizontalne potpore u užem smislu²⁹ odnosi se iznos od 1.995,4 milijuna kuna, na regionalne potpore 956,9 milijuna kuna te na potpore na lokalnoj razini 696,6 milijuna kuna.

Potpore u posebnim sektorima ili sektorske potpore dodijeljene su u 2019. godini u iznosu od 4.875,3 milijuna kuna te su manje za 8,3 posto u odnosu na 2018. godinu i više za 97 posto u odnosu na 2017. godinu. U 2019. godini udio sektorskih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 32,1 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 57,2 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 1,22 posto. Navedene potpore su u 2019. godini dodjeljivane najvećim dijelom putem subvencija te neposrednih subvencija kamata s udjelom u posebnim sektorima od 58,9 posto, te putem izdanih i aktiviranih jamstava od 41,1 posto. Također, najveći dio potpora u posebnim sektorima odnosi se na sektor brodogradnje s udjelom u sektorskim potporama od 41 posto, potom slijede potpore sektoru prometa 30 posto, za usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje 26,7 posto, za poštanske usluge 1,9 posto, za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama 0,2 posto i sektoru turizma 0,2 posto.

U 2019. godini unutar sektorskih potpora i nadalje prevladavaju potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa kao naknada za obavljanje javne usluge, a dodijeljene su u ukupnom iznosu od 3.417,6 milijuna kuna, što predstavlja udio od 22,5 posto ukupno dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 40,1 posto te udio u BDP-u iznosi 0,85 posto. Navedene potpore u 2019. godini isključivo su dodijeljene putem subvencija, a odnose se na: kopneni cestovni promet iznos od 1.260,5 milijuna kuna, potom slijede potpore za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa 1.196 milijuna kuna, potpore za usluge u kopnenom željezničkom prometu 448,7 milijuna kuna, za pomorski promet 312 milijuna kuna, na zračni promet 106,3 milijuna kuna te na poštanske usluge 94,1 milijun kuna.

Horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u 2019. godini u iznosu od 3.648,9 milijuna kuna te su više za 5,2 posto u odnosu na 2018. godinu i manje za 21,8 posto u odnosu na 2017. godinu. U 2019. godini, na horizontalne potpore „u užem smislu“ odnosi se 1.995,4 milijuna kuna, na regionalne potpore 956,9 milijuna kuna te na potpore na lokalnoj razini 696,6 milijuna kuna.

Potpore za horizontalne ciljeve ili „horizontalne potpore u užem smislu“, dodijeljene su u 2019. godini u iznosu od 1.995,4 milijuna kuna, te su manje za 3,1 posto u odnosu na 2018. godinu i za 6,1 posto u odnosu na 2017. godinu. Udio navedenih potpora u 2019. godini u BDP-u iznosio je 0,50 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga 23,4 posto te udio u ukupno dodijeljenim potporama 13,1 posto. Horizontalne potpore u „užem smislu“ u 2019. godini dodijeljene su prema sljedećoj strukturi: za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dodijeljeno je 1.030,1 milijun kuna, potpore malim i srednjim poduzetnicima 332,9 milijuna kuna, za zapošljavanje 272,9 milijuna kuna, za istraživanje i razvoj i inovacije 233,8 milijuna kuna, za kulturu 117,6 milijuna kuna te za usavršavanje 8,1 milijun kuna. Najveći dio navedenih potpora u 2019. godini dodijeljen je putem subvencija te neposrednih subvencija kamata s udjelom od 92,8 posto u horizontalnim potporama, zatim kroz

²⁹ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

izdana jamstva dodijeljeno je 4,3 posto, kroz porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice 2,9 posto te putem povoljnih zajmova svega 0,02 posto.

Regionalne potpore dodijeljene su u 2019. godini u iznosu od 956,9 milijuna kuna, što je više za 11,7 posto u odnosu na 2018. godinu te manje za 53,6 posto u odnosu na 2017. godinu. Udio potpora za regionalni razvoj u 2019. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosio je 6,29 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 11,23 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 0,24 posto. Navedene potpore su prema instrumentima dodjele u 2019. godini najviše dodjeljivane putem poreznih olakšica s udjelom od 62,2 posto, putem subvencija te neposrednih subvencija kamata 36,7 posto te kroz povoljne zajmove svega 1 posto.

U 2019. godini potpore dodijeljene na lokalnoj razini od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodijeljene su u ukupnom iznosu od 696,6 milijuna kuna potpora, što je više za 26,2 posto u odnosu na 2018. godinu i za 46,3 posto u odnosu na 2017. godinu. U 2019. godini udio navedenih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosile su 4,58 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 8,17 posto te je udio u BDP-u iznosio 0,17 posto. Instrument dodjele navedenih potpora u 2019. godini su isključivo subvencija, a prema kategoriji potpora odnosno ciljevima, navedene potpore dodjeljivane su za kopneni cestovni promet u iznosu od 665,8 milijuna kuna, za zapošljavanje 29,6 milijuna kuna, za audiovizualnu industriju 1,1 milijun kuna te za kopneni željeznički promet 82.118,10 kuna.

Ukupno dodijeljene potpore u 2019. u iznosu od 15.201,3 milijuna kuna, dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u ukupnom iznosu od 10.067,4 milijuna kuna ili s udjelom u ukupno dodijeljenim potporama u 2019. godini od 66,2 posto, zatim slijede izdana jamstva i opozvana odnosno aktivirana jamstva s iznosom od 2.088,8 milijuna kuna ili 13,7 posto, putem kapitalnih ulaganja dodijeljeno je 1.613,8 milijuna kuna odnosno 10,6 posto, kroz porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice dodijeljeno je 1.305 milijuna kuna ili udio od 8,6 posto, te je kroz povoljne zajmove dodijeljeno 126,3 milijuna kuna ili udio od 0,8 posto.

U smislu Zakona te članka 107. stavka 1. UFEU-a, *de minimis* potpore ili potpore male vrijednosti ne smatraju se potporama jer ne mogu narušiti trgovinu između Republike Hrvatske i država članica EU, međutim, putem potpora male vrijednosti izdvajaju se značajna proračunska sredstva države, te su iz navedenog razloga i prikazana u ovom Izvješću. Potpore male vrijednosti u 2019. godini dodijeljene su u iznosu od 1.640 milijuna kuna, što je više za 56,9 posto u odnosu na 2018. godinu i za 75 posto u odnosu na 2017. godinu, dok je udio istih u BDP-u u 2019. godini iznosio 0,41 posto. U ukupnom iznosu dodijeljenih potpora male vrijednosti u 2019. godini u iznosu od 1.640 milijuna kuna, davatelji na razini središnje države dodijelili su 90,8 posto, a davatelji na lokalnoj razini dodijelili su 9,2 posto *de minimis* potpora. Potpore male vrijednosti u 2019. godini dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencija s udjelom od 94,5 posto u ukupno dodijeljenim *de minimis* potporama, zatim slijede snižavanje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa s 1,2 posto, potom porezna oslobođenja i izuzeća s iznosom s 1,1 posto, povoljni zajmovi s 0,9 posto, kapitalna ulaganja s 0,9 posto, jamstva s 0,8 posto, neposredne subvencije kamata s 0,6 posto, odgode pri plaćanju poreza s 0,01 posto, plaćanja za opozvana jamstva s 0,004 posto te je najmanje potpora dodijeljeno putem otpisa duga s 0,001 posto.

Zaključno, a u odnosu na prikazane podatke u ovom Izvješću za 2019. godinu primjetan je rast dodijeljenih državnih potpora uključujući *de minimis* potpore. Struktura državnih potpora u kojoj bi prevladavale horizontalne potpore u odnosu na sektorske potpore još uvijek nije postignuta, a što je najvećim dijelom posljedica gospodarskih prilika u kojima se zahtjeva povećani angažman i dodjela državnih potpora sektorima koji se susreću s teškoćama, a poglavito u dijelu sektoru brodogradnje i poslovnih događaja koji su rezultirali urušavanjem brodograđevne industrije u Puli i Rijeci. Provedbom učinkovitih ekonomskih politika za očekivati je promjena strukture državnih potpora, no uslijed recentnih zbivanja i teškoća uzrokovanih koronavirusom u 2020. godini, za očekivati je kako će se struktura dodijeljenih državnih potpora kao posljedica globalne ekonomske krize mijenjati u smjeru koji će ipak obilježiti državne intervencije kojima je za cilj spas gospodarstava na globalnoj razini. Ovakav trend u kojem se očekuju pomoći različitim sektorima gospodarstva zasigurno će kako u Hrvatskoj, tako i na razini EU u određenom vremenskom razdoblju utjecati na promjenu strukture dodijeljenih državnih potpora, jer intervencije države na samom tržištu su opravdane u odnosu na moguće distorzije tržišnog natjecanja, a što je bila nužnost zbog svih negativnih utjecaja koronavirusa na globalnoj razini. U suprotnom i bez adekvatnih mjera države, isto bi prijetilo urušavanjem mnogih nacionalnih ekonomija.

PRILOG 1.**Davatelji potpora na razini središnje države u 2019. godini**

<i>Davatelji potpora na razini središnje države u 2019. godini</i>
1. Ministarstvo financija
2. Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta
3. Ministarstvo hrvatskih branitelja
4. Ministarstvo kulture
5. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
6. Ministarstvo poljoprivrede
7. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
8. Ministarstvo turizma
9. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
10. Ministarstvo zdravstva
11. Ured za udruge
12. Agencija za elektroničke medije
13. Agencija za obalni linijski pomorski promet
14. Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara
15. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
16. Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
17. Hrvatska banka za obnovu i razvitak
18. Hrvatska turistička zajednica
19. Hrvatski audiovizualni centar
20. Hrvatski operator tržišta energije d.o.o.
21. Hrvatski zavod za zapošljavanje
22. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
23. Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

PRILOG 2.

Kategorije državnih potpora

Pravila	
Kategorija	
Namjena	
HORIZONTALNA PRAVILA	
Istraživanje i razvoj i inovacije	
	Projekti istraživanja i razvoja za temeljna, primijenjena i razvojna istraživanja i studije o tehničkoj izvodivosti za primijenjena i razvojna istraživanja
	Pokrivanje troškova zaštite prava industrijskog vlasništva za male i srednje poduzetnike
	Novo osnovani mali poduzetnici koji se bave inovacijama
	Inovacije procesa i organizacije poslovanja u sektoru usluga
	Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije (mali i srednji poduzetnici)
	Unajmljivanje visoko stručnog kadra koji se privremeno zapošljava iz istraživačkih organizacija ili velikih poduzetnika u malim i srednjim poduzetnicima
	Osnivanje, širenje i oživljavanje inovacijskih clustera
Zaštita okoliša i ušteda energije	
	Postizanje višeg stupnja zaštite okoliša od obvezujućih standarda odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
	Nabava novih transportnih vozila po standardima višim od obvezujućih odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
	Prilagodba budućim obvezujućim standardima
	Istraživanja odnosno izrada studija neposredno vezanih za zaštitu okoliša
	Ušteda energije
	Obnovljivi izvori energije
	Kogeneracija i daljinsko grijanje
	Gospodarenje otpadom
	Sanacija onečišćenih područja
	Premještanje poduzetnika radi zaštite okoliša na postojećoj lokaciji
	Sustav trgovanja dozvolama
	Suzbijanje negativnih vanjskih učinaka zaštite okoliša putem smanjenja ili izuzeća od poreza za zaštitu okoliša za pojedine sektore ili kategorije poduzetnika uz mogućnost uvođenja viših poreza za ostale poduzetnike
Mali i srednji poduzetnici	
	Ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu i otvaranje novih radnih mjesta vezanih uz projekt ulaganja
	Pokriće troškova osnivanja i tekućih troškova poslovanja vezanih samo za male ženske poduzetnike
	Prilagodba budućim obvezujućim standardima
	Savjetodavne usluge
	Sudjelovanje na sajmovima
	Pokrivanje troškova prava industrijskog vlasništva
	Novi mali poduzetnici koji se bave inovacijama
	Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije
	Ulaganja rizičnog kapitala od strane investicijskih fondova
Zapošljavanje	
	Zapošljavanje osoba s invaliditetom ili osoba koje se teže zapošljavaju
	Pokriće dodatnih troškova zapošljavanja osoba s invaliditetom

Usavršavanje	
	Posebno usavršavanje zaposlenika
	Opće usavršavanje zaposlenika
Sanacija i restrukturiranje	
	Pomoć poduzetnicima u teškoćama kojima se temeljem ostvarivog i prihvaćenog plana restrukturiranja može osigurati dugoročni ostanak na tržištu
Kultura i zaštita baštine	
	Poticanje kulture i zaštita baštine
POSEBNA SEKTORSKA	
Kopneni promet (željeznički, cestovni, unutarnji plovni putevi)	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na gradski, prigradski, regionalni i nacionalni prijevoz
	Investicijska ulaganja u razvoj kombiniranog prijevoza koja se odnose na ulaganja u infrastrukturu te nepomične i pomične objekte koji su neophodni za pretovar
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Zračni promet	
	Služba od općeg gospodarskog interesa za zračni prijevoz unutar države između regionalnih zračnih luka
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
Pomorski promet	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na pomorsku kabotažu
	Odobranje poreznih olakšica u cilju održavanja konkurentnosti brodara
	Pokriće troškova zapošljavanja koji se odnose na smanjenje stope doprinosa za socijalno osiguranje
	Zamjena posade tj. podmirenje dijela troškova povratka pomorca u domovinu
	Ulaganje u obnovu flote koja čine dio strukturalne reforme čiji je cilj smanjivanje kapaciteta flote
	Usavršavanje pomoraca te ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Proizvodnja čelika	
	Zatvaranje poslovanja (kapaciteta) poduzetnika
	Zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje radnika, pod uvjetom da se radi o djelomičnom ili potpunom zatvaranju kapaciteta
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama osim potpora za sanaciju i restrukturiranje
Brodogradnja	
	Prilikom djelomičnog ili potpunog zatvaranja kapaciteta mogu se pokriti sljedeći troškovi: zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje; savjetodavne usluge radnicima koji su proglašeni viškom odnosno prijevremeno umirovljeni; prekvalifikacija radnika; preuređenje brodogradilišta, zgrada, postrojenja i infrastrukture za svrhe različite od brodogradnje
	Prilikom potpunog zatvaranja kapaciteta putem zajmova i državnih jamstava okončanje nedovršenih poslova
	Regionalne potpore za nadogradnju ili modernizaciju postojećih poduzetnika zbog poboljšanja iskoristivosti postojeće opreme i uređaja
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
Javne radiodifuzijske usluge	
	Usluge od općeg gospodarskog interesa koje su u izravnoj vezi s demokratskim, socijalnim i kulturnim potrebama društva i potrebom očuvanja medijskog pluralizma
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Kinematografija i ostala audiovizualna djelatnost	
	Proizvodnja filmova i TV programa koji su od značaja za razvoj kulture sukladno potvrđenim nacionalnim kriterijima
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama

Poštanske usluge	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na univerzalne usluge, a ispunjava zahtjeve za kontinuitetom, tajnošću, neutralnošću, jednakosti postupanja i prilagodljivosti
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Turizam	
	Sve namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
REGIONALNA	
	Početna materijalna i nematerijalna ulaganja
	Otvaranje novih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja
	Naknada dijela troškova tekućeg poslovanja (postojanje dodatnih transportnih troškova, područja s naseljenošću ispod 8 stanovnika po km ² , udaljenost i nedostupnost pojedinih područja te za novoosnovane male poduzetnike)
	Veliki projekti ulaganja

Razina državne potpore

Opis razine
1. Državna razina
2. Regionalna razina
3. Lokalna razina
4. Ostalo

PRILOG 3.

Instrumenti državne potpore

A – Subvencije, porezna izuzeća i oprost duga

Subvencije i porezna izuzeća, čine prvu skupinu u kojoj cjelokupan iznos transferiran korisniku čini potporu. Ta skupina se dijeli na dvije podskupine:

- **A1** – subvencije (subvencije, neposredne subvencije kamata, oprost duga po osnovi zajma, prisilna nagodba i stečaj);
- **A2** – oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice (kao različiti oblici umanjenja poreza na dobit poduzetnicima, i to: olakšice s područja posebne državne skrbi - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobođanja za porezne obveznike na području Grada Vukovara - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobođanja za porezne obveznike koji posluju u slobodnim zonama - niža stopa poreza na dobit, poticaji ulaganja - niža stopa poreza na dobit, poticaji zapošljavanja osoba s invaliditetom - niža stopa poreza na dobit, poticaji istraživanja i razvoja - umanjenje porezne osnovice za troškove istraživanja i razvoja).

Osim subvencija i poreznih izuzeća u skupinu A2 ulaze i snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa, odgode pri plaćanju poreza, otpis duga i odgode pri podmirenju duga.

B - Udjeli u vlasničkom kapitalu

Kako bi država pomogla nekom poduzetniku, svoje potraživanje prema tom poduzetniku može pretvoriti u vlasnički udjel i time postaje suvlasnikom toga poduzetnika. U tu skupinu potpora ubrajaju se: državna ulaganja u vlasnički kapital poduzetnika kojima nije cilj stvaranje dobiti, kapitalna ulaganja i rizični kapital, pretvaranje duga prema državi u vlasnički udjel, prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima, odricanje od isplate dobiti poduzetnika na koju država ima pravo na temelju udjela u vlasništvu poduzetnika i sl. Ovdje se radi uglavnom o poduzetnicima u teškoćama, kojima država na ovaj način nastoji pomoći.

C – Financijski transferi

- **C1 - Povoljni zajmovi** - krediti koje država izravno ili putem ovlaštenih pravnih osoba ili putem poslovnih banaka, dodjeljuje poduzetnicima uz povoljnije uvjete od tržišnih, tj. niže kamatne stope od tržišnih, uz dulje vrijeme počeka ili otplate te druge povoljne uvjete. Takvi krediti obično su namijenjeni poduzetnicima u teškoćama koji kredit ne bi mogli dobiti pod redovnim tržišnim uvjetima, a uglavnom se dodjeljuju preko Hrvatske banke za obnovu i razvitak. U ovoj skupini nalaze se i zajmovi poduzetnicima u teškoćama.

D – Jamstva, opozvana jamstva

Obuhvaćaju državna jamstva za osiguranje od komercijalnih i nekomercijalnih rizika u nominalnom iznosu. Državna jamstva omogućuju korisniku da dobije kredit uz povoljnije uvjete od onih na financijskim tržištima. Državno jamstvo u pravilu ne predstavlja potporu korisniku ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: da korisnik zajma nije u financijskim poteškoćama, da korisnik zajma može na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države, da je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i po vremenu trajanja, da državno jamstvo ne pokriva više od 80 posto određene financijske obveze, da se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena. Samo ako su kumulativno ispunjeni svi navedeni uvjeti, tada jamstvo ne predstavlja potporu.

Ovoj skupini pripadaju i opozvana jamstva kod kojih je element potpore jednak iznosu opozvanog jamstva.

Navedeni instrumenti dodjele potpore predstavljaju samo najčešće korištene instrumente.

Metodologija ocjene elementa državne potpore

Skupina A1	
Subvencije	ukupna vrijednost primljene subvencije
Neposredne subvencije kamata	ukupna vrijednost primljene subvencije (ili neisplata dijela kamata)
Oprost duga po osnovi zajma	vrijednost otpisanoga duga
Prisilna nagodba i stečaj	procijenjeni umanjeni iznos nagodbe ili tražbine iz stečajne mase u odnosu prema drugim vjerovnicima zbog svjesno prouzročene slabijega položaja države kao vjerovnika u postupku nagodbe ili stečaja

Skupina A2	
Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	nisu uključene porezne olakšice koje su općeg karaktera, već samo olakšice koje su specifične za određenog poduzetnika ili skupinu poduzetnika odnosno za pojedino područje; potpora je ukupni izračunati iznos izuzeća ili olakšice
Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	vrijedi isto načelo kao i kod poreznih izuzeća – u potpore ne ulaze one olakšice koje imaju opći značaj; potporu čini ukupni izračunati iznos
Odgode pri plaćanju poreza	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost
Otpis duga	iznos otpisanog duga
Odgode pri podmirenju duga	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost

Skupina B	
Ulaganja u vlastiti kapital	potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore
Kapitalna ulaganja i rizični kapital	element potpora nazočan je u svim državnim ulaganjima koje kao primarni cilj nemaju stvaranje dobiti; element potpore je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore; ovaj instrument obuhvaća ulaganja u vlasnički kapital, investicijska ulaganja i rizični kapital
Pretvaranje duga u vlasnički udjel	element potpore postoji u slučaju kada je država u slabijem položaju od ostalih vjerovnika; potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore, koja proizlazi zbog slabijeg položaja države
Prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima	potpora je razlika između tržišne vrijednosti imovine i cijene po kojoj se prodaje
Odricanje od isplate dobiti poduzetnika	dio raspodijeljene dobiti, koja potječe iz vlasništva države u poduzetniku i kojega se država odrekne, predstavlja u cijelosti potporu

Skupina C1	
Povoljni zajmovi	razlika između referentne stope i povoljne kamatne stope po kojoj je zajam odobren; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost
Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	razlika između referentne stope za poduzetnike u teškoćama i ugovorene povoljne kamatne stope; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost; potpora sadržana u ovakvim zajmovima može iznositi i do 100 posto vrijednosti zajma

Skupina D	
Jamstva	razlika između tržišne cijene jamstva i cijene državnog jamstva koja je niža; za poduzetnike u teškoćama potpora može iznositi i do 100 posto vrijednosti jamstva
Opozvana jamstva	iznos opozvanog jamstva

Skupina E1	
Ostalo	